

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŠŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 18. MARCA 1976

ŠTEVILKA: 11. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SZ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

BILANCA USPEHA ŽELEZARNE V LETU 1975

Družbeni plan eksterne realizacije za leto 1975 je znašal 400.220 ton v vrednosti 3.177.466.713 dinarjev in s povprečno ceno 7.939 dinarjev/tono. Dejansko smo v letu 1975 prodali 378.753 ton proizvodov osnovne dejavnosti. Skupna vrednost eksterne realizacije je bila 3.333.262.608 dinarjev, povprečna prodajna cena pa 8.801 dinarjev/tono.

V letu 1974 smo prodali 373.077 ton v vrednosti 2.476.2 milij. dinarjev in s povprečno ceno 6.637 dinarjev/tono.

Izpad proizvodnje za trg v odnosu na plan znaša za leto 1975 21.467 ton ali – 5.4%. Vrednostna realizacija presega planirano za 155.795.895 dinarjev ali za +4.9%, povprečna pro-

dajna cena pa je za 862 din/tono ali za +10.9% nad plansko. Povprečna mesečna eksterna realizacija v letu 1975 je 277.771.884 dinarjev, medtem, ko je v istem obdobju lanskega leta bila 206.346.712 dinarjev, kar pomeni v povprečju 71.425.172 dinarjev večji izrček.

FORMIRANJE IN DELITEV CELOTNEGA DOHODKA

v 000 din	Leto 1974	Plan 1975	Leto 1975	Indeks 75/74
Celotni dohodek	2.903.366	3.877.978	8.271.717	284.9
Materialni stroški	2.064.528	2.940.312	7.039.765	341.0
Amortizacija	288.395	252.693	352.459	122.2
Pogodbene obveznosti	59.324	55.930	69.078	116.4
Zakonske obveznosti	61.925	87.153	61.123	98.7
Bruto OD	311.694	394.577	400.091	128.4
Izredni izdatki in drugo	44.067	38.533	204.904	464.9
Ostane dohodka	73.433	108.780	144.297	196.5
Zakon. obv. iz doh.	—	—	23.551	—
Ostane dohodka	73.433	108.780	120.746	164.4

Celotni dohodek zajema eksterne realizacije proizvodov in storitev, prodajo izdelkov za lastne potrebe znotraj TOZD, realizacije M med TOZD in ostale dohodke. Po novi zakonodaji se namreč ves promet med TOZD smatra kot interna prodaja in je tako sestavni del celotnega dohodka. Vsaka prodaja pa predstavlja materialni strošek za naslednji TOZD. To velja tudi za vse storitve, ne glede na to, ali so iz TOZD VET ali skupnih služb. Eksterna realizacija se je v primerjavi z lanskim letom povečala za 34.7%, kar je posledica višjih cen in večjega obsega prodaje. Z obračunom interne realizacije med TOZD pa se je zelo zmanjšala postavka storitev za lastne potrebe. V letošnjem letu imamo precej visoke izredne dohodke, kot so zamudne obresti za računanje kupcem, plačane odškodnine zavarovalnice, dohodke iz skupnega poslovanja pri interni banki Slovenskih železarn ipd, ki ne izvirajo iz rednega poslovanja.

Celotni dohodek, znaša v l. 1975 8.271 milijonov din, kar je za 113.3% več kot smo planirali in 184.9% več kot v letu 1974, vendar moramo pri

(Nadaljevanje na 2. str.)

ŠE NEKAJ O NAŠI DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

Komaj je bil objavljen predlog samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti in v treh nadaljevanjih tolmačenje oziroma razlaga tega sporazuma in razprava o njem se ni prav zaživela, se že pojavljajo parole in besedice, ki bi jim prav lahko dali oznako sovražne dejavnosti. Nekaterim v naši tovarni ni prav, da smo organizirano pristopili k družbeni samozaščiti, še bolj pa jim ni po godu, da smo v našem samoupravnem sistemu vpleljali družbeno samozaščito kot del dejavnosti samoupravnega sistema. Tudi razumljivo je zakaj jim ni pogodu, prav pa ni, da ta naš najbolj demokratičen, humani samoupravni socialističen sistem primerjajo z preživelim, propadlim najbolj nazadnjaškim fašističnim hitlerjevim sistemom.

Ne želimo o tem razpravljati, ker sta samoupravljanje in družbena samozaščita neločljivi in tesno povezani, hočem pa ob tem, da je ta naša tovarna, ta naša dežela in vse kar je v njej moje, tvoje in naše, zastaviti samo eno vprašanje: »Ali je sploh mogoče, da gospodar tatu, ki pride k njemu krast drži še vrečo in mu reče še pridi?« Ne vem kako drugi, jaz kot gospodar bi ga krepko zgrabil za vrat in mu jih naložil, da bi ga minila volja še kdaj priti krast.

Vrnimo se k našemu primeru in se vprašajmo, ali je res hitlerjevska metoda, če pokažemo s prstom na tistega, ki krade družbeno lastnino, torej našo, ki se malomarno obnaša do delovnih naprav, ki so tudi naše, ki vnaša razdor med kolektiv ali kako drugače sovražno deluje proti tem kar imamo. Odgovor na to vprašanje pa prepuščam vsem vam, ki boste te dni razpravljali o predlogu samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti.

Milan Polak

SISTEMSKI PRISTOP K IZDELAVI SISTEMATIZACIJE

Sistematizacija delovnih mest v sestavljenih sistemih upravljanja ni nič drugega, kot organizirana akcija, s katero se izbirajo tako cilji, kot kriteriji sistema, politika, naloge, programi, postopki in metode za njeno uresničitev. Povedano drugače sistematizacija je proces spreminjanja starega stanja v novo obliko, ki naj bi pripeljalo celotni sistem v zeleno stanje, to je v tistega, za katerega se smatra v tem trenutku za najbolj pravilno.

V sistemskem smislu proces izdelave sistematizacije delovnih mest ni samo izbira zaželenega stanja, ampak zahteva tudi izbiro metod in odločitev, ki bodo zagotovile, da se

bo zaželeno stanje uresničilo. Sistematizacija je seveda skup med seboj povezanih nalog, od katerih vsaka

(Nadaljevanje na 9. str.)

VEČ POZORNOSTI ODSTRANJEVANJU SUBJEKTIVNIH VZROKOV

Na 16. seji delavskega sveta Železarne 28. februarja so med drugim obravnavali poslovno poročilo temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti Skupne službe oziroma Železarne kot celote za leto 1975 in ga sprejeli z zaključki odbora za gospodarstvo, ki smo jih v glasilo že objavili in s soglasjem delegacij temeljnih organizacij združenega dela. V današnji in v nekaj naslednjih številkah bomo objavili ali v celoti ali nekoliko skrajšana poročila posameznih sektorjev oziroma dejavnosti. Danes objavljamo letno poročilo sektorja tehnične kontrole in raziskav.

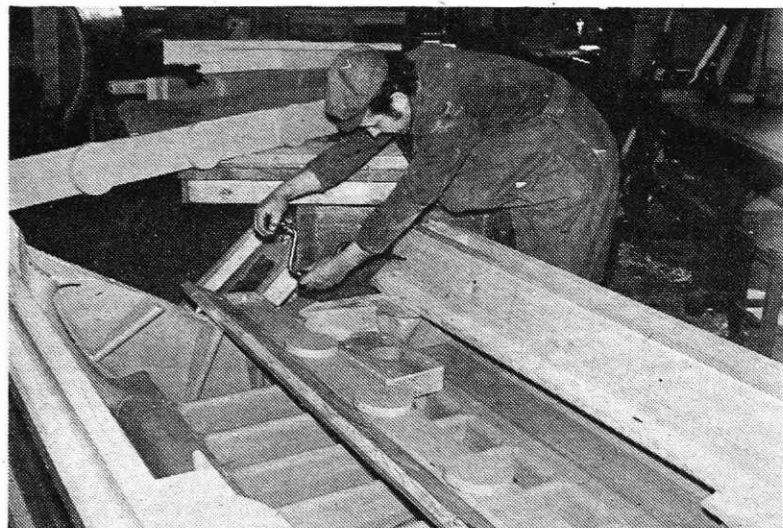
RAZISKOVALNI ODDÉLEK

TOZD Talilnice:

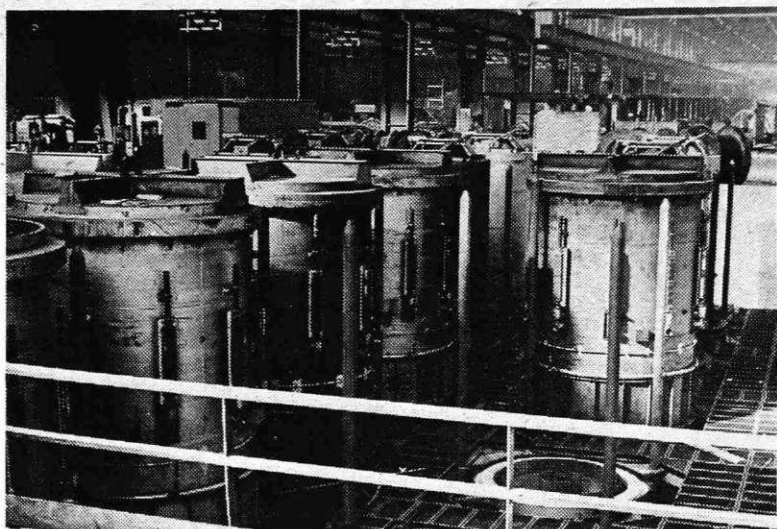
Proizvodnja bazičnega termostabilnega sintra je ustaljena in za

vložek v plavžu se uporablja 70% sintra. Stabilnost vsipa je omogočila nadaljne raziskave za zniževanje

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sodelavec v modelni mizarni

Hladna valjarna – zvonaste peči

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

Priprave za začetek obratovanja hladne valjarne – Bela, potekajo intenzivno, poleg na direktni montaži, tudi na mnogih drugih področjih z večjimi ali manjšimi napori in uspehi.

Pomembno področje aktivnosti je izobraževanje vzdrževalnih in proizvodnih delavcev. Skupno 120 potencialnih kandidatov, ki so se prijavili za delo v hladni valjarni Bela, je obiskovalo od decembra do februarja prvi del tečaja, ki je obsegal osnovne informacije o projektu hladne valjarne in njegovi bodoči organizaciji, o tehnologiji, o samoupravljanju in o varstvu pri delu ter zdravstveni zaščiti. Ob koncu tečaja so morali udeleženci opraviti test znanja, o katerem so bili bralci že obveščeni v prejšnji številki Železarja. Tisti udeleženci, ki so opravili izpit negativno so bili odklonjeni, pozitivni pa nadaljujejo z drugim delom tečaja, ki je razdeljen v štiri grupe, kot je tudi predvidena organizacijska razdelitev obrata, t.j.: pripravo kolobarjev z lužilnico, valjanje, zarjenje in adjustiranje.

V tem drugem delu tečaja slušatelji spoznavajo podrobneje tehnologijo v okviru svoje proizvodne grupe, se podrobno seznanjajo s proizvodnimi napravami in učijo na maketah komandnih pultov, kako se z napravami rokuje. Obisk predavanj je zelo dober in predavatelji so zadovoljni z zavzetostjo, s katero večina slušateljev sledi predavanjem. Drugi del tečaja se bo končal v mesecu maju, čemur bo zopet sledilo preverjanje znanja. Na podlagi končnih rezultatov, se bo nato odločalo, katera delovna mesta bodo kandidati zasedli.

Vzdrževalni delavci so skupaj s proizvodnimi opravili prvi del tečaja. Strokovni del, t.j. drugi del pa vodi vodstvo vzdrževanja hladne valjarne Bela posebej za strojni in posebej za elektro del.

Poleg izobraževanja je grupa odgovorna za proizvodnjo. Presoja in pripravlja obratovalna navodila za vse naprave in istočasno tehnologi pripravljajo osnutke tehloških regulativov, na podlagi katerih se bodo predelovali trakovi v tehnološkem procesu.

Za začetek testiranja, ki se bo na nekaterih napravah v kratkem začelo, je vodstvo v izgradnji naročilo v soglasju z dobavitelji opreme ves pomožni material, potreben za normalno obratovanje naprav, kot npr.: hladilno olje za valjanje, olje za emulzijo, brusilno olje, filtrirne papirje, pomožno sredstvo za filtriranje, jekleni pesek za peskanje, zavojni papir, brusne trakove, zaščitni papir, kisline, nevtralizacijska sredstva, itd.

Pripravlja se tudi vsa potrebna dokumentacija (karton kolobarja, interni raporti o proizvodnji in o delovni sili, itd.) za zasledovanje proizvodnje in naročil. To delo opravljamo skupno s SEO, ki pa na tem področju ne dela dovolj učinkovito in bo delo treba pospešiti.

Z ozirom na predvideno zakonitostjo zaključka del na žarilno-lužilni liniji za mehka in dinamo jekla, se išče možnost, da bi domače toplo valjane trakove iz vroče valjarne lužili v kakem drugem podjetju v Jugoslaviji. Trenutno so v teku razgovori z železarno Smederevo, ki je v naročilu pripravljena opraviti luženje, vendar je še odprto vprašanje cene za to uslugo.

Tudi na področju samoupravljanja je že precej storjenega. Na podlagi organizacijske sheme obrata, ki je bila predčasno izdelana skupaj s SEO, je pripravljen osnutek samoupravne organiziranosti obrata. Osnutek je poslan družbenopolitičnim organizacijam Železarne in centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje v oceno in eventualno dopolnilo. V okviru sektorja novogradenj pa je že ustanovljena samoupravna delovna skupina, ki zajema samo delavce bodočega obrata. Tako predstavlja ta SDS zametek samoupravne organiziranosti novega obrata in se bo ob novem dotoku delavcev po potrebi delila dalje v nove SDS.

ŠTUDENT – DELAVEC IN NJEGOVE OBVEZNOSTI

Sestavek je napisan z namenom, da bi bolje spoznali delo študentov in to delo tudi neposredno približali sodelavcem v delovnem kolektivu. Kolegi, s katerimi se vsak dan pogovarjamo o našem delu in naši moralni odgovornosti do družbe, izpričujejo zrele in samokritične poglede na preteklost in prihodnost. Z aktivnim sodelovanjem v organih na univerzi, pa le-te tudi javno izražamo. Ob tem zori čas, ko bodo potrebne tudi korenite spremembe v odnosu do študenta – delavca.

Predvsem gre za priznanje obveznega študija (brez pavziranja, ki je po novem učnem programu sicer enkrat še mogoče) v delovno dobo, kar v nekaterih vzhodnih socialističnih državah že nekaj časa ni več novost in do česar bo v prihodnosti nujno prišlo tudi pri nas. Samo tako ima tudi priznanje statusa študenta – delavca tudi svoj dokončen smisel. Res je, da smo o tem pred leti že govorili, da pa smo ravno po zaslugi

mlačnega odnosa našega študent-skega vodstva doživeli neuspeh. Nežrelo so se razbile naše želje ob vprašanju, ki so ga zastavljali, to je vprašanje tako imenovane akadem-ske svobode. To pa lahko razumemo kot bojazen prevzeti nase odgovor-nost resnega dela. Do kdaj se bomo še igrali slepe miši? Se je naša gene-racija v NOB tudi spraševala, kje imajo nekakšno akademsko svobo-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Zadnje dni decembra lanskega leta, je svet Zveze sindikatov Jugoslavije na svoji seji obravnaval naloge sindikata pri uresničevanju ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite. Obravnavo teh vprašanj ni narekovalo neko posebno stanje ali napetost v mednarodnih odnosih, niti neka posebna ogroženost našega političnega in ekonomskega sistema. Ta vprašanja so bila predložena v obravnavo kot obveza sindikatov, ki izhajajo iz posebne resolucije sedmega kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije o nalogah sindikatov pri ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozaščiti, kakor tudi iz samega statuta Zveze sindikatov Jugoslavije. Ker v naši železarni te dni poteka javna razprava o predlogu samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti, se bomo nekoliko pomudili pri nalogah sindikata na področju družbene samozaščite. To z drugimi besedami pomeni, da bi se osnovne organizacije sindikata v železarni morale z omenjenim dokumentom soočiti tudi skozi naloge opredeljene na decembrski seji sveta ZSJ.

V bistvu to pomeni uresničevanje ustavnih določil oziroma nalog, ki izhajajo iz teh določil in ki so najbolj prodorno in nazorno opredeljene v 310. členu ustave SR Slovenije v poglavju Družbena zaščita in ki se glasi:

»Varstvo neodvisnosti in nedotakljivosti države, ustavne ureditve, bratstva, enotnosti ter enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, samoupravnih pravic človeka in občana v združenem delu in na drugih področjih ter drugih pravic in svoboščin človeka in občana, družbene lastnine in premoženja ter zagotavljanje osebne in premoženjske varnosti občanov in nadaljnega razvoja je kot družbena samozaščita PRAVICA IN DOLŽNOST občanov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij, društev ter družbenopolitičnih skupnosti.«

To v bistvu pomeni, da gre za podružbljanje zadev, ki so bile nekoč in ki so v drugih družbenih ureditvah še danes domena države in njenega aparata sile oziroma nasilja ter za samozaščito tistega kar smo si v naši socialistični revoluciji priborili in kar smo plačali z velikimi žrtvami, trpljenjem in samopremagovanjem. Torej gre za samozaščito najbolj neposrednih interesov delavskega razreda in ravno zato se mora sindikat, kot najširša organizacija delavskega razreda, še posebno angažirati pri teh vprašanjih in se tvorno vključevati v razprave o družbeni samozaščiti iz vseh njenih vidikov.

SINDIKATI IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Že v ustavi je opredeljeno, da imajo: »Delavci v temeljni organizaciji in drugih organizacijah združenega dela pravico in dolžnost, da za uresničevanje in varstvo svojih samoupravnih pravic uveljavljajo samoupravno delavsko kontrolo neposredno, po organu upravljanja organizacije in po posebnem organu samoupravne delavske kontrole.« Zato krepitvi samoupravne delavske kontrole sindikati v svojih nalogah s področja družbene samozaščite posvečajo posebno pozornost, kajti sindikati so vedno izhajali iz tega, da je najboljša pot za ustvarjanje družbene samozaščite razvijanje samoupravnih socialističnih družbenih odnosov. To pa pomeni razvijanje odgovornosti, krepitve samoupravne delavske kontrole, razkrivanje nosilcev tehnokratizma, birokratizma, liberalizma, nacionalizma, informbirojevščine in drugih deformacij ter mobilizacija delavskega razreda v borbi proti vsem tem pojavom.

Razumljivo je, da družbene samozaščite ne moremo in ne smemo smatrati za rešeno, če je to vprašanje urejeno z normativnim aktom, ali če razprave o tem potekajo le v vodstvenih in strokovnih strukturah ali če se to razumeva samo kot aktivnost organov upravljanja ali kot fizična zaščita organizacije združenega dela, to je z urejenostjo varnostne službe, civilne zaščite, gasilske službe in podobno. Taka gledanja pravzaprav opozarjajo na to, da je vprašanje družbene zaščite in varnosti v organizacijah združenega dela še vedno preveč odmaknjeno od delavcev, čeprav so le-ti v konkretnih akcijah ali kadar se pokaže potreba, vedno pripravljeno sodelovati. Ravno zato sindikati predstavljajo najširšo osnovo za aktivno in organizirano delovanje delovnih ljudi, kadar je vprašanje zaščite vseh družbenih vrednosti tako v organizacijah združenega dela, delovnih in samoupravnih interesnih skupnostih in družbeno političnih skupnostih.

Kot drugi sklop vprašanj, ki je bil poudarjen na seji sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, je bilo vprašanje zaščite družbene lastnine, to je lastnine vseh nas. Kaj je to, ustava natančno označuje: »Produksijska sredstva in druga sredstva združenega dela, proizvodi združenega dela in z združenim delom doseženi dohodek, sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb, naravna bogastva in dobrine v splošni rabi so družbena lastnina.« To se pravi, da to ni last neke namišljene občine ali tovarne ali države, kakor nekateri mislijo, temveč last vseh nas in zato so tudi vsa dejanja zoper družbeno lastnino resnično dejanja zoper nas vse, zoper ljudstvo.

Zato so na seji še posebej opozorili na varnostno službo in fizično varstvo družbene lastnine, ki jo sestavlja v Jugoslaviji preko 65.000 oseb, kar predstavlja oboroženo armado. Seveda pa so opozorili na številne slabosti, med katere prav gotovo sodi to, da to službo opravljajo bolehnih delavci, politično neprimerni, včasih tudi že obsojeni zaradi kriminala in drugih prestopkov pa tudi slabo oblačeni in slabo opremljeni. Sindikatu tudi ne sme biti vseeno, da imajo velikokrat ti delavci tudi najnižje osebne dohodke, kar predstavlja potencialno nevarnost da tudi sami posegajo po družbeni lastnini.

Na seji so opozorili tudi na krepitev gasilskih služb in na razvijanje protipožarne kulture. To še toliko bolj, ker podatki kažejo, da je polovica požarov povzročenih zaradi nepazljivosti ljudi, druga polovica pa zaradi neurejenosti električnih in drugih naprav, kar pomeni, da so to zopet ljudje.

Tretji sklop vprašanj je bilo na seji sveta Zveze sindikatov Jugoslavije vprašanje zaščite pri delu, kot sestavnega dela celokupnega sistema varnosti in družbene zaščite. Sindikati morajo biti pri teh vprašanjih še posebno aktivni in se prizadevati, da se sprejemajo različni ukrepi zaščite pri delu, od tehničnih, pravnih, psihološko socioloških, ekonomskih in drugih. Na to sindikate še posebno obvezuje to, da je bilo v Jugoslaviji v zadnjih dveh letih 569.101 poškodb pri delu s preko 1.000 smrtnih primerov in nekoliko milijonov izgubljenih delovnih dni. Letno imamo 9.000 novih delovnih invalidov in to delavcev v najlepših letih življenja. Prav tako se je v letu 1974 za 40 odstotkov povečalo število profesionalno obolenih delavcev.

To je le nekaj najbolj neposrednih nalog, ki obvezujejo sindikate, da se z njimi konkretno soočajo in spoprimejo. Hkrati pa odkrivajo zelo širok spekter vsega tistega kar razumevamo pod pojmom družbena samozaščita – to je zaščita nas samih, vsakega posameznika in nas vseh skupaj in zaščita naše, to je moje in tvoje in naše skupne družbene lastnine.

BILANCA USPEHA V LETU 1975

(Nadaljevanje s 1. str.)

tem upoštevati interno realizacijo, ki je vključena v doh. leta 1975, v letu 1974 in v planu pa je še nismo vključili v celotni dohodek. Realna primerjava brez interne realizacije nam pokaže, da je celotni dohodek v letu 1975, v primerjavi z letom 1974, večji za 26,1 %.

Celotni dohodek se deli na materialne stroške, amortizacijo, pogodbeno in zakonske obveznosti, osebne dohodke, ostanek dohodka in sklade.

S primerjanjem posameznih vrst dejanskih stroškov s planiranimi ugotovimo, da se največja razlika pojavlja pri surovinah in materialu, kjer so stroški interne realizacije največji. Razlika, ki vključuje stroške interne realizacije, znaša pri surovinah in materialu približno 3,4 milijarde din, oziroma povečanje za 124,4 %. Realna primerjava (brez stroškov drugih TOZD) pa nam pokaže, da so se ti stroški povečali za 68 milij. din ali za približno 2,07 %, pri čemer odpade največji delež na stroške vložnega materiala.

Povečani stroški vložnega materiala so v glavnem rezultat spremenjene strukture nabavljenega vložka v TOZD Valjarne. Količina nabavljenih slabov je bila namreč večja, kot je bilo s planom predvideno.

Od proizvodnih storitev so se posebno povečali stroški remontov, vozarine, zlasti prekomorske in potni stroški.

Amortizacija kot strošek se deli na del, ki je predpisan po zakonu in del, ki ga imenujemo pospešeni odpis. Predpisana amortizacija sestoji iz minimalne, ki je po zakonu predpisana, poveča pa se za obračun glede na dve ali triizmensko obratovanje in sicer za naslednje vrednosti:

Za triizmensko	50 %
za dveizmensko	25 %
za enoizmensko	0 %

Tako obračunana amortizacija se po 4. čl. zakona o dohodku poveča še za stopnjo inflacije, ki jo določijo

zvezni zavod za statistiko za vsako leto posebej. Po tem odloku se je povečala amortizacija za leto 1975 za gradbena dela za 25 % ter za opremo za 21 %.

Tako obračunano amortizacijo povečamo še za funkcionalni del, ki znaša za vso železarno 82,9 % nad zakonsko predpisanim. Neobdavčeni del povečane amortizacije pa je do višine 75 %.

Pogodbene obveznosti so se povečale zaradi višjih stroškov pri obrestih in to predvsem pri kratkoročnih posojilih za obratna sredstva.

Zakonske obveznosti se niso bistveno spremenile, vendar po novih predpisih nekatere obveznosti, kot so davek iz dohodka ter vse obveznosti, ki izhajajo iz samoupravno sklenjenih sporazumov, niso zakonska obveznost kot sestavni del kalkulacije, pač pa so zakonske obveznosti iz dohodka. Potrebe po sredstvih za stanovanjsko gradnjo so narekovala tudi večjo stopnjo prispevka, ki je znašal prvih osem mesecev 9 %, od sept. do dec. pa 13 %.

Ostali izdatki so se v letošnjem letu izredno povečali. Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti ne vključuje v celotni dohodek znesek nepotrjenih saldov za izdane račune, zato smo morali zneske, ki nam jih kupci niso pravočasno ali v celoti potrjene vrnil, knjižili v breme izrednih izdatkov. Po zakonu o ugotavljanju vrednosti zalag in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev, smo morali v breme izrednih izdatkov odpisati vrednost zalag starejših od enega leta in vrednost terjatev, starejših od 45 dni.

Ostanek dohodka v višini 144 milij. din moramo zmanjšati še za zakonske obveznosti iz dohodka, kot so davek iz dohodka, prispevki za izobraževalno skupnost, prispevek za revalorizacijo pokojnin in splošni vodni prispevek.

DELITEV OSTANKA DOHODKA:

	(v 000 din)	Leto 1974	Plan 1975	Leto 1975	Indeks 75/74
Ostanek dohodka		73.433	108.780	120.746	164,4
Poslovni sklad		29.384	66.182	61.215	208,3
– prosti del		12.232	45.003	35.200	287,6
– posojilo za razvoj in inv. v gosp.		13.474	15.740	20.815	154,5
– skupne rezerve		3.672	5.439	5.200	141,6
Sklad skupne porabe		33.800	30.000	40.000	118,3
Rezervni sklad		10.128	12.598	10.975	108,4
Za družb. službe- sporazumi		–	–	8.530	–
Za druge namene		121	–	26	21,5

Tako dobimo ostanek dohodka v višini 120 milij. din, s katerim moramo pokriti še vse sklade podjetja ter vsa obvezna posojila na osnovi zakonov in samoupravnih sporazumov. Obvezno posojilo na osnovi zakona je posojilo za nerazvite in v letu 1975 še investicije v gospodarstvu (železnica, financiranje izgradnje avtocest). Sklad skupne porabe je bil že obravnavan v posebni prilogi železarja, rezervni sklad TOZD pa se formira na osnovi

ustvarjenega dohodka v višini 2 %. Ostanejo nam še obveznosti za pokrivanje nastalih izgub v elektrogospodarstvu in železnici. Te izgube pokrivajo TOZD na osnovi samoupravnih sporazumov brez obveznosti vračanja. Prostega dela za poslovni sklad je tako ostalo le 35,2 milij. din.

Sredstva za sklad skupne porabe, ki je bil izločen po zaključnem računu za leto 1974, pa smo v letu 1975 koristili za naslednje namene:

	v 000 din
– regresi za letni dopust	6.933
– nagrade jubilarantom	2.610
– regresi za počitniške domove	1.018
– odpravnina upokojevcem	855
– 0,36 % sindikatu od neto OD in solidarnost	1.419
– stanovanja in posojila za indiv. gradnjo	8.474
– dotacije odbora za življ. pog.	3.434
– dotacije odbora za splošne zadeve	766
– dotacije odbora za kadre	1.997
– nezgodno in posmrtniško zavarov.	2.566
– storitve družbene prehrane	3.965
– neposredne širše družbene potrebe	2.280
– razno	330
	36.646

Nada Pesjak

POŠKODBE V FEBRUARJU

Iz podatkov, ki nam jih je posredovala služba za varstvo pri delu je razvidno, da je bilo v mesecu februarju na delovnih mestih poškodovanih 31 sodelavcev. Izgubili smo 604 delovnih dni. Pregled poškodb po posameznih TOZD je naslednji:

v TOZD Talilnice deset poškodb 87 izgubljenih delovnih dni, v TOZD Valjarne deset poškodb 153 dni, v TOZD Hladna predelava štiri poškodbe 133 dni, v TOZD VET sedem poškodb in 206 dni. V DS Skupne službe poškodb ni bilo, pač pa so zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev izgubili 25 delovnih dni.

Na poti v službo je bilo sedem poškodb in 80 izgubljenih delovnih dni. V TOZD Talilnice so imeli eno poškodbo 11 izgubljenih dni, v TOZD Valjarne dve poškodbi 16 dni, v TOZD Hladna predelava prav tako dve poškodbi in 16 dni ter v TOZD VET dve poškodbi in 15 izgubljenih delovnih dni. Tudi v DS Skupne službe poškodb na poti tokrat ni bilo, pač pa imajo 22 izgubljenih dni zaradi poškodb na poti iz prejšnjih mesecev.

Železarski globus

VENEZUELA

Ameriška družba Pullman Swidell in mehiška družba Fierro Esponja bosta skupno zgradili nov obrat za direktno redukcijo železove rude. Investicijski stroški bodo znašali 144 milij. dolarjev, krila pa jih bo venezuelska železarska družba Siderurgica del Orinoco. To naj bi bil največji obrat te vrste na svetu. Njegova letna proizvodna zmogljivost bo dva milijona ton surovega jekla.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

Železarska družba Salzgitter-Reine je naročila pri podjetju Demag A.G. nov plavž za železarno Peine. Imel bo premer talilnika 10,8 m, koristno prostornino 2760 kub. metrov in bo obratoval s temperaturo vpihanega zraka 1300 stopinj Celzija. Letno bo proizvedel 1,8 milij. ton groblja in bo pričel obratovati v drugi polovici leta 1977.

OPRAVIČILO

V železarju je bil dne 11. marca 1976 (št. 10) objavljen članek pod naslovom »Solidno znanje iz splošnega dela za novo hladno valjarno«. V članku je bilo med drugim napisano: »Dodamo naj še to, da je bil pismeni preizkus (test) znanja – kolikor nam je znano – med prvimi v železarni«. Čeprav smo se zavarovali s pripisom »kolikor nam je znano« in hkrati dodali, da je med prvimi primeri (torej ne prvi), nas to ne more v celoti opravičiti pred delno netočnostjo, kajti pismeni preizkusi »testnega tipa« so bili že večkrat uporabljeni, zlasti v okviru varstva pri delu.

Zato se prizadetim sodelavcem opravičujemo, hkrati pa tudi bralcem, ki jim je povrh zagodel še tiskarski skrat z zrcalno sliko grafikona. F. Belčič

ŠTUDENT – DELAVEC...

(Nadaljevanje s 1. str.)

do? Ne, zrelo so pogledali stvarnosti v obraz. Se delavci ob strojih in tekočih trakovih utegejo isti neko akademsko svobodo? Dvomi!

Delo osvobaja človeka, ne pa akademsko poleževanje do popoldneva in nato polnjenje bistrojev. In samo kdor uspešno opravlja svojo dolžnost do izpitov, testov, programov itd., ve kaj je resnična akademska svoboda. Zavedati se je delo storjeno ne pa preloženo za naslednje mesece. Kakšna je bila takrat kratkovidnost nekaterih. V odlaganju pravic so videli zanemarjanje dolžnosti. Zamudili pa smo, lahko rečem, zgodovinsko priložnost. Po zaslugi ozkega gledanja nas je povzelo čas. Prav tako so se ti borci za akademsko svobodo postavili za parolo, da bi prišlo do delitve študentov na študente – delavce in študente – mrtve duše. Natančno to, v milejši obliki, je James storil selektivnejši program Univerze in natančno to bi moralo biti že davno storjeno. Pretežno zasluži delavec v martinari in plavžih dinar, da bi ga vlagal v samozvanega »svobodnega akademika«.

Jasno pa se moramo zavedati, da bomo začrtane planske dosežke s kontinuiranim delom in večjim vključevanjem v družbene odnose, kar je nedvomno šibka točka 17.000 študentov ljubljanske Univerze.

Ob tem sta vprašanji ureditve pripravnika staža in študentskih delovnih praks v delovnih organizacijah veliko bolj obrobne pomena in v neki meri že z zakonom rešena. Za študentske prakse so po posameznih fakultetah posebni odbori s katerimi bi se morala podjetja tesneje povezati in sodelovati pri uresničevanju istih ciljev: planiranih strokovnih praks. Na praksi naj študent spozna svojega štipenditorja, odnosno dela na nalogi, ki mu ustreza. Nič koliko tehničnih problemov dajo podjetja, pri sposobnih štipendistih, v reševanje zunanjim sodelavcem. V obliki seminarov ali neke vrste diplomskih nalog, bi posamezniki ali skupine ob dobri organiziranosti lahko marsikaj storile.

Prav tako je s pripravniki stažem, ki se ga večina upravičeno boji in nad katerim pripravniki utemeljeno vzdihujejo. Že samo izjava enega od pripravnikov, ki je na fakulteti blestel, v podjetju pa ga tri mesece še ni nihče vprašal, kaj je storil, pove o nemogočem odnosu do mladih intelektualcev in delavčevega denarja vložnega v njih. Pripravnika je treba zadolžiti s konkretnimi nalogami, ki jih bo pod strokovnim mentorstvom opravljal. Če podjetje nekoga štipendira pet let naj tvega še dinar za nekaj mesecev mentorstva. Višina osebnega dohodka ni najbolj stimulativen del, kot nekateri mislijo. Odnos v kolektivu, občutek da delaš nekaj koristnega sta daleč pred tem.

Na srečo se je nekaj premaknilo prav zadnji čas tudi pri štipendiranju, kajti stroški študentskega življenja so precej večji kot si nekateri naši kolegi po delovnih kolektivih predstavljajo. In v tem se prav študentsko naselje in njegove menze vedejo kot tat, ki vpije primite tatu. Že dolgo so namreč cene sob in hrane v naselju presneto drage in nič ne zaostajajo za privatnimi namestitvami.

Zavedamo se, da je predvsem za uresničitev prvega cilja potrebno še dosti storiti, da to ni naloga ene same generacije in njenih ambicij, da je to tesno povezano z resnim delom študentov, ki prihajajo. Zavedamo se, da brez sodelovanja z delavci v podjetjih, ki naj nam stojijo ob strani, kot baza za izhod na višje in visoke šole, to ne bo uresničljivo. To je končno skupnega življenjskega pomena za vse nas.

Miha Skumavec

VEČ POZORNOSTI ODSTRANJEVANJU SUBJEKTIVNIH VZROKOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

specifične porabe koks. Poraba vsipnega koks se je v letu 1975 znižala za nadaljnjih 22 kilogramov na tono grodja. Pereča je problematika vsebnosti žvepla v grodju, ki v povprečju znaša 0,051 % kar povzroča težave pri izdelavi jekel v martinarni. V ta namen delavci oddelka opravljajo poskuse dodajanja jeklarske žlindre vložku za vsip v plavže, kar znižuje vsebnost žvepla v grodju.

Izdelava nepomirjenega jekla v martinarni je problematična, predvsem z vidika izplena blok-blum. Sodelavci oddelka so izvedli dve krajši kampanji preizkusov blokiranja nepomirjenega jekla v glavah kokil s tekočim aluminijem. Poskusi so pokazali, da je blokiranje s tekočim aluminijem celo ugodnejše od pokrivanja blokov. Odrez pri glavah blokov do zdravega materiala je normalen za nepomirjena jekla to je okrog tri odstotke.

Z namenom izboljšanja izplena nepomirjenih jekel so delavci oddelka izvajali preizkuse vliivanja nepomirjenih jekel z vrha z veliko hitrostjo. Ugotovili so, da za vliivanje nepomirjenega jekla z vrha nimamo osnovnih pogojev, to je, potrebnih koncentracij kisika v jeklu (30 do 40 % železovega oksida v žlindri), ki jih je mogoče doseči pri izdelavi jekel v konvertorjih ali tudi Siemens-Martinovih pečeh pri delu z grodjem, ki vsebuje nizke vsebnosti mangana.

Poseben problem pri pločevinah predstavlja žveplo odnosno sulfidni vključki. Odstranjevanje žvepla v električnih pečeh pri delu z eno žlindro je bilo predmet preizkusov dodajanja raznih nekovinskih dodatkov (apno, apnenec, okujina, sinter). Pri jeklih, kot so dinamno jekla, kjer se zahteva ekstremno nizka vsebnost žvepla, so bili zabeleženi ugodni rezultati. Sodelavci s preiskusi še nadaljujejo.

Pri uvajanju izdelave nerjavnih jekel po licenci ARMCO, je bila uspešno rešena dezoksidacija jekla, ki jo ARMCO sicer izvrši v vakuumu. Preizkušene so bile razne kombinacije obzidave peči, ki dovoljujejo kontinuirno izdelavo nerjavnih jekel. Izdelani sta bili že dve seriji po deset šarž zaporedoma, brez posebnih poškodb obzidave peči.

TOZD Valjarne:

Osnovna naloga raziskovalnega oddelka je bila osvojiti tehnologijo izdelave in predelave dinamno in nerjavnih jekel do topla valjanih trakov po licenci ARMCO. Proizvodnja silicijevih dinamno trakov po licenci ARMCO je bila preizkušena in ni problematična. Proizvodnja nerjavnih trakov do širine 850 milimetrov je uspešna. Nekaj neresenih problemov je še pri valjanju topla valjanih trakov širine 950 in 1030 milimetrov, ki je sicer že večkrat uspelo, vendar bo potrebno do zanesljive osvojitve valjanja izvršiti do konca leta še nekaj preizkusov.

Ogrevanje vložka v valjavih pečeh zahteva stalni nadzor zgorovanja in kontrolo temperatur. Že manjša nepravilnost ima za posledico pregretje ali zažganost, ki jo spremlja znan pojav »črne površine«. Zaradi boljše kontrole je bilo v letu 1975 primerov »črne površine« bistveno manj kot prejšnja leta.

Za potrebe sferoidizacijskega žarjenja žic za kvalitetne vijake in drugih ogličnih jekel, so delavci oddelka izdelali tehnologijo žarjenja in usposobili stare zvonaste žarilne peči v adjustaži valjarne profilov in valjarne Štekel za sferoidizacijsko žarjenje brez zaščitne atmosfere in garantirano minimalnim razogličjenjem. To je sodelavcem oddelka uspelo s kombinacijo skrajšanega postopka žarjenja, posebnega postopka luženja žic in učinkovito kontrolo procesa.

TOZD Hladna predelava:

Veliko raziskovalnega dela so delavci oddelka vložili v reševanje problematike patentiranih žic, zlasti pocinkanih žic za Alučel vodnike. Izpopolnili so tehnološke predpise in uvedli dodatna kontrolna mesta, ki zagotavljajo dobro kvaliteto končnega izdelka. Pri danih pogojih namreč lahko zagotovi dobro kvaliteto žice le visoka tehnološka disciplina v proizvodnji. K dvigu kvalitete patentiranih žic in zanesljivost proizvodnje bi veliko prispevalo kontrolirano ohlajevanje žic neposredno po valjanju. S problemom se oddelke intenzivno ukvarja, dokončna rešitev pa je vezana z rekonstrukcijo navijalcev žice.

Na področju dodajnih materialov so v oddelku dali prednost iskanju domačih surovin za oplaščenje, ki bi enakovredno zamenjale uvožene surovine. V seznamu imajo devet

novih domačih surovin, ki so bile vsestransko preizkušene in testirane tudi pri Oerlikonu. Iz Oerlikonovega programa so prenesli v našo proizvodnjo sedem tipov nerjavnih elektrod in tri specialne tipe elektrod. V teku leta 1975 so izpopolnili tehnologijo hladne predelave visokolegiranih žic za oplašene nerjavne elektrode. Ker nova tehnologija gašenja in peskanja žic bistveno izboljšuje pogoje hladne predelave, v oddelku načrtujejo za letošnje leto popolno preskrbovanje elektrodnega oddelka z domačo žico kvalitete Prokron 18/8/6 in Prokron 18/8.

Varjenje mikrolegiranih jekel v mešanici plinov pogloblja mehanske lastnosti zvarnega spoja. Opravljen so bile obsežne preiskave varjenja v mešanici plinov: argon, ogljikov dioksid, oksid na pločevinah Nioval 47 in Nionical 45 z žico VAC 60 Ni. Prednost varjenja v mešanici plinov so: višja napetost obloka, večje število navarov, stabilizacija obloka, manjše brizganje in možnost varjenja tankih pločevin.

ODDELEK TEHNIČNE KONTROLE

Kvaliteta surovin:

V oddelku ugotavljajo, da so bile surovine v letu 1975 kvalitetno boljše in enakomernije kot v letu 1974, kar je razvidno tudi iz naših reklamacij.

Proizvodnja grodja je bila v letu 1975 kvalitetno boljša kot leto poprej. Na plavžu ena je bilo 7,2 % več prve kvalitete oziroma 84,1 % na plavžu dve pa 1,5 % manj oziroma 75,2 odstotka.

Pregled reklamacij nam pokaže, da se je vrednost reklamiranega materiala v odnosu na vrednost prodanega materiala v Železarni povečala od 0,27 do 0,43 v letu 1974 na 0,43 % v letu 1975. Skupno število reklamacij je bilo v letu 1975 441 ali 76 več kakor v letu 1974. Od tega je bilo 288 upravičenih, ali kar 86 več kakor leto poprej, neupravičenih 94 ali 14 več kakor leta 1974 in opozorilnih 59 ali 24 manj kakor leto poprej.

Reklamacije so se glede na izvor napak nanašale: 13,3 % na jeklarske napake, kar pomeni 3,9 odstotka več kakor leta 1974 in 86,7 % na napake predelave, kar je za 3,9 odstotka manj kakor leto poprej.

Podatki kažejo, da se je povečala vrednost reklamiranega materiala v primerjavi z letom nazaj, kakor tudi število reklamacij in še posebej število upravičenih reklamacij, pri tem se je delež jeklarskih napak povečal, medtem ko se je delež predelave zmanjšal.

Pregled vzrokov reklamacij nam pokaže, da je bilo 35,2 odstotka reklamacij zaradi mehanskih lastnosti, ali 7,3 % več kakor leta 1974; na drugem mestu so reklamacije zaradi površine, ki predstavljajo 19,9 % kar pomeni precejšnje izboljšanje v primerjavi z letom nazaj, ko so le-te znašale 34,8 %. Sledijo reklamacije glede dimenzij, ki znašajo 11,4 % ali 7,1 % manj kot leto prej; reklamacije zaradi lunke predstavljajo 9,4 %, ali 0,1 več kakor leta 1974. Na petem mestu so reklamacije zaradi

zamešnjav, ki so za 1,3 % večje kakor leto poprej in znašajo 7,9 %. Med bistveno povečanimi vzroki reklamacij so napake predelave, ki znašajo 7,6 %, ali kar 6,1 % več kakor leta 1974. Za 3,4 % se je povečala tudi zavaljanost, v odnosu na leto dni nazaj in se s 4,7 % med vzroki reklamacij, uvršča na 7. mesto. Zaradi

nečistoče je bilo v lanskem letu 3,9 % reklamacij, ali kar 3,8 odstotka več kakor leto poprej. Pregled kaže da so se med osmimi vzroki, kar v šestih primerih povečali, še posebno pa je zaskrbljujoč nadaljni porast kvalitetskih zamenjav.

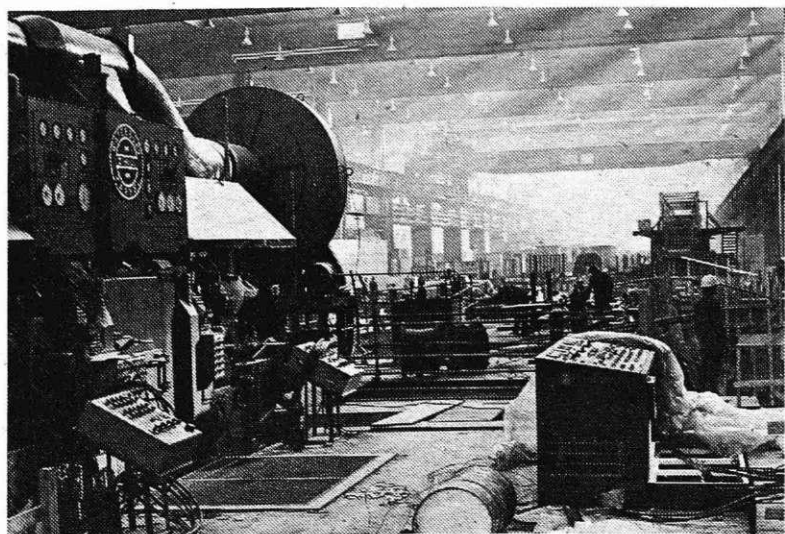
Analiza reklamacij glede na vrsto napak v letu 1975 pokaže, da je bilo nareklamirano glede lunke 12,5 % napak v valjarni 2400, 7,5 % v hladni valjarni, 4,8 % v valjarni Štekel in 4,1 % v valjarni Bluming; glede nečistoče: 71,1 % v valjarni bluming in 8,3 % v hladni valjarni; glede mehanskih lastnosti: 73,3 % v žičarni, 50,7 % v valjarni Štekel, 37,7 % v jeklovleku, 32,4 % v hladni valjarni, 28,2 % v elektrodnem obratu, 24,6 % v valjarni Bluming, 22,1 % v profilarni in 3,6 % v valjarni 2400; glede površine: 100 odstotkov v podbojarni, 90,2 % v livarni, 71,8 % v elektrodnem obratu, 36,9 % v valjarni Štekel, 29,9 % v valjarni 2400, 27,1 % v jeklovleku, 16,8 % v hladni valjarni in 12,4 % v žičarni; glede dimenzije: 46,4 % žebeljarna, 42,8 % valjarna žice, 38,7 % profilarna, 16,9 % hladna valjarna, 12,7 % valjarna 2400, 5,8 % jeklovlek, 5,4 % valjarna Štekel in 4,8 % žičarna; glede zamešnjave: 39,8 % valjarna 2400, 31,9 % valjarna žice, 10,1 % jeklovlek, 3,7 % žebeljarna, 2,2 % valjarna Štekel in žičarna ter 1,5 % hladna valjarna; glede napak predelave: 49,9 % žebeljarna, 39,2 % profilarna, 15,6 % hladna valjarna, 6 % žičarna, 3,8 % jeklovlek in 1,5 % valjarna 2400; glede zavaljanosti: 25,3 % valjarna žice, 15,5 % jeklovlek, 1,3 % žičarna in 1 % hladna valjarna.

V poslovnem poročilu za leto 1975 je poudarjeno, da analiza vzrokov za reklamacijo kažejo na to, da bo nujno potrebno posvetiti več pozornosti odstranjevanju subjektivnih vzrokov. Še posebna skrb bo morala biti namenjena glede reklamacij obratom: jeklovlek, hladna valjarna, žičarna in elektrodni obrat, ki predstavljajo naše najbolj perspektivne obrate. Ob tem poročevalci ugotavljajo, da je pogosto material odpeljen, kljub že v naprej znanim pomanjkljivostim in poudarjajo, da bi vsako odpremljanje materialov, ki ni popolnoma v skladu z zahtevami, morali dovoljevati le v soglasju med oddelkom tehnične kontrole, prodajo in proizvodnimi obrati.

Nedvomno nam prikazovanje v odstotkih pokaže neko določeno gibanje, vendar pa bi morali v tovrstno problematiko vključevati tudi količino, predvsem pa vrednost reklamiranega materiala. S tem bi nedvomno lahko to problematiko bolj konkretno in prizadeto obravnavali v samoupravnih delovnih skupinah, ker bi delavci videli koliko dohodka konkretno »odteče« zaradi subjektivnih slabosti. Če k temu dodamo še problematiko stroškov, predvsem tistih na katere zmanjšanje lahko z boljšim in odgovornejšim delom sami vplivamo, potem sta to dva izredno pomembna dejavnika v naših stabilizacijskih prizadevanjih, ki bi morala biti stalno in prizadeto prisotna v naših samoupravnih pa tudi političnih prizadevanjih.

PORABA GORIV V ZADNJIH TREH LETIH V ŽELEZARNI

VRSTA GORIVA	LETO 1973	LETO 1974	LETO 1975
koks	125.451 ton	127.048 ton	116.427 ton
premog	4.349 ton	3.082 ton	4.286 ton
antracit	4.689 ton	3.068 ton	—
mazut	97.085 ton	101.555 ton	105.410 ton
kurilno olje	1.222 ton	1.263 ton	1.203 ton
propan-butan	4.731 ton	5.026 ton	5.011 ton
elektro energija	261.033 MWh	282.193 MWh	290.509 MWh
proizvodnja sur. jekla	469.931 ton	501.270 ton	512.861 ton

Hladna valjarna — Sendzimir ogrodje

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KO

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 22. 3.	BURJA ANTON, st.	VARL ALOJZ
TOREK — 23. 3.	GMAJNAR JANEZ	KORDEŽ FILIP
SREDA — 24. 3.	ERŽEN STANE	ISKRA BRANE
ČETRTEK — 25. 3.	ZUPANČIČ MARTA	KAVČIČ EDO
PETEK — 26. 3.	ENIKO VANDA	TORKAR STANE
SOBOTA — 27. 3.	ARNEŽ FRANC	LOGAR IGOR
NEDELJA — 28. 3.	MENCINGER STANE	FALETIČ JANEZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 22. do 27. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: IV. obratna ambulanta
popoldan: I. in II. obratna ambulanta
V soboto, 27. marca samo dopoldan I. obratna ambulanta

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta
popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 27. marca samo dopoldan I. zobna ambulanta

Ordinacijski čas, dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja DSSS in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v DSSS, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosta delovna mesta:
1. pravni referent v pravni službi 2 osebi
2. referent za samoupravno pravo 1 oseba

POGOJI:

Za sasedbo navedenih delovnih mest se zahteva diplomirani pravnik z nekaj letno prakso. Poleg navedenih pogojev morajo biti kandidati moralno-politično neoporečni.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti naj kandidat pošljejo do 31. 3. 1976 na kadroviski sektor železarne Jesenice.

KADROVISKI SEKTOR

Na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja DSSS in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v DSSS, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v družbeni prehrani
9001 U-5 vodja družbene prehrane in standarda 1 oseba

POGOJI:

Za sasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva višja ekonomska, komercialna ali druga ustrežna šola in 5 let prakse na področju standarda.

Poleg navedenih pogojev mora imeti ustrežna družbeno politična in moralno etična načela, skladno z 19. členom družbenega dogovora o kadroviski politiki občine Jesenice.

Kandidat mora predložiti program dela.

Kandidati naj pošljejo prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti na kadroviski sektor do 31. 3. 1976.

KADROVISKI SEKTOR

OBJAVA

Organizacija združenega dela — delovna skupnost skupnih služb objavlja prosta delovna mesta čuvajev. Zaposlitev je začasna, zaradi tega pridejo v poštev upokojenci, ki so mlajši od 64 let in da lahko delajo po 8 ur dnevno. Interesenti naj se zglasijo na kadroviskem sektorju železarne Jesenice kjer bodo dobili vsa pojasnila.

KADROVISKI SEKTOR

DELOVNO MESTO KALUPAR-LIVAR

Železarski izobraževalni center Jesenice razpisuje prosto delovno mesto za nedoločen čas in sicer

KALUPAR-LIVAR

Vloge za sprejem pošljite tajništvu ŽIC komisiji za delovna razmerja in odnose.

VABILO NA PREDAVANJE

Društvo strojnih inženirjev in tehnikov bo organiziral predavanje:
SREDNJEROČNI RAZVOJ SFR JUGOSLAVIJE IN SR SLOVENIJE
Predavatelj: Štefan Nemec, predsednik zbora združenega dela skupščine SRS.
Predavanje bo v sredo, 24. marca ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine.

ČESTITKA

Na visoki šoli za organizacijo dela v Kranju je 15. februarja diplomiral naš sodelavec MARJAN BEG iz SEO in si s tem pridobil višjo izobrazbo.
ISKRENO ČESTITAMO

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

TOZD Hladna predelava

32. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V sredo, 11. marca je bila 32. seja odbora za dohodek in nagrajevanje v TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Anton Klemenc je v razpravo predlagal: pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje, pregled doseženega osebnega dohodka v mesecu februarju in doseganje premij po učinku.

Pri pregledovanju sklepov prejšnjih sej so člani odbora ugotovili, da so bili vsi sklepi v celoti izvršeni.

Primerjavo osnovnih podatkov o doseženem osebnem dohodku v februarju je podal predstavnik oddelka za nagrajevanje. Na osnovi podane primerjave so člani odbora ugotovili, da so zaradi tega ker je februar najkrajši mesec v letu, tako po koledarskih dnevih kot po številu plačanih ur, osebni dohodek v tem mesecu najnižji. Ker pa so bile s februarjem povečane obračunske postavke za štiri odstotke, je osebni dohodek dosegel enak nivo kot v mesecu januarju. Na tak nivo osebnega dohodka v mesecu februarju, pa je poleg zvišanja obračunskih postavk vplival tudi boljši učinek za 0,84 odstotkov in vpliv večjega števila koriščenih sobotnih dopustov.

Tako je Železarna kot celota dosegla v mesecu februarju povprečni osebni dohodek na osebo v višini

4.040 din ob 179,9 plačanih urah. Stimulacija na izvrševanje operativnega programa je enaka prejšnjemu mesecu in sicer devet odstotkov, učinek pa znaša 32,84 odstotkov.

Na nivoju temeljne organizacije združenega dela Hladna predelava, je doseženi povprečni osebni dohodek v mesecu februarju nekoliko višji od predhodnega meseca in znaša 3.732 din, kar je za 32 dinarjev več kot v mesecu januarju. Število plačanih ur je v februarju manjše, kar velja tudi za Železarno kot celoto. V februarju je bilo opravljenih ur 181,1, v januarju pa 192,4. Odstotek stimulacije na izvrševanje operativnega programa je v februarju enak prejšnjemu mesecu in sicer osem odstotkov, na učinek pa je višji za 0,55 odstotkov.

Po posameznih obratih so bili doseženi naslednji povprečni osebni dohodki:

	januar	februar	razlika
vodstvo TOZD	4.881 din/os	5.073 din/os	+ 192 din
hladna valjarna	3.907 din/os	3.860 din/os	- 47 din
žičarna	3.814 din/os	3.958 din/os	+ 144 din
profilarna	3.840 din/os	3.877 din/os	+ 37 din
vratni podboji	3.372 din/os	3.376 din/os	+ 4 din
jeklovlek	3.665 din/os	3.712 din/os	+ 47 din
elektrodni obrat	3.371 din/os	3.398 din/os	+ 27 din
žebeljarna	3.499 din/os	3.366 din/os	- 133 din

Gornji osebni dohodek je bil dosežen ob naslednjem številu ur:

	januar	februar
vodstvo TOZD	185,1 ur/os	176,0 ur/os
hladna valjarna	195,4 ur/os	183,3 ur/os
žičarna	193,2 ur/os	182,6 ur/os
profilarna	196,5 ur/os	181,5 ur/os
vratni podboji	185,7 ur/os	176,1 ur/os
jeklovlek	190,6 ur/os	179,3 ur/os
elektrodni obrat	191,3 ur/os	180,5 ur/os
žebeljarna	188,2 ur/os	178,0 ur/os

35. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE PRI DS ŽELEZARNE

Na 35. seji odbora za dohodek in nagrajevanje pri delavskem svetu Železarne, ki je bila v četrtek, 11. marca so pregledali, kako so bili izpolnjeni sklepi zadnje seje, razpravljali o osebnih dohodkih za mesec februar, o analizi pogodbenih del in osebnih dohodkih osebja v počitniških domovih.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so realizirani, razen sklepov v zvezi s preategorizacijo, ki se še izvajajo.

Sprejeli so informacijo o osebnem dohodku za mesec februar, ki znaša v povprečju na osebo 4.040 din pri 179,9 urah in soglašali s predlaganimi korekcijami operativnega programa valjarne žice, hladne valjarne, jeklovleka in žebeljarn.

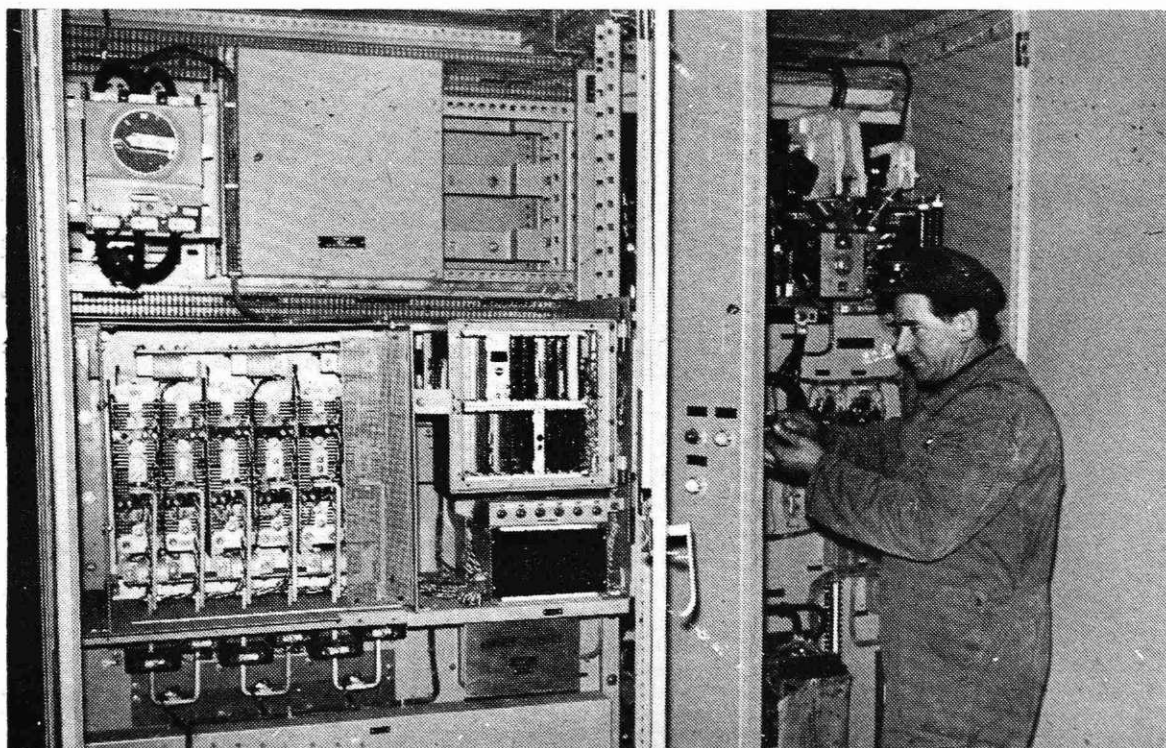
Razpravljali so o analizi pogodbenih del, ki jo je pripravil sektor za ekonomiko in organizacijo in jo

sprejeli. Ugotovili so, da se pogodbeni dela urejajo v skladu s predvidenimi navodili in pudarili potrebo po razumevanju pogodbenih del kot rednih pogodbenih razmerij ter po evidentiranju večjih pogodbenih del in izvajalcev poimenovali.

Ob koncu seje so razpravljali o osebnih dohodkih osebja v počitniških domovih v 1976. letu in soglašali s predlogom oddelka za nagrajevanje o okvirnih višinah osebnih dohodkov za posamezna delovna mesta v obeh počitniških domovih.

J. Š.

Hladna valjarna — montaža v strojnici Sendzimir ogrodja

Operativni program je bil dosežen le v žičarni, profilarni in elektrodnom obratu. Korekcija na operativni program pa je bila potrebna za obrate: hladna valjarna za 200 ton, jeklovlek za 238 ton in žebeljarna za 35 ton. Vzroki za nedoseganje operativnega programa so naslednji: hladna valjarna zaradi okvare na električnem omrežju, žebeljarna zaradi spremenjenega asortimenta in jeklovlek zaradi pomanjkanja vložka.

Odstotek stimulacije na izvrševanje operativnega programa je naslednji:

	januar	februar
vodstvo TOZD	8	8
hladna valjarna	8	6
žičarna	8	10
profilarna	6	10
vratni podboji	8	8
jeklovlek	8	6
elektrodni obrat	9	8
žebeljarna	6	6

Odstotek premij po učinku znaša:

	januar	februar
vodstvo TOZD	34,01	35,00
hladna valjarna	31,93	30,63
žičarna	31,45	33,12
profilarna	31,35	32,69
vratni podboji	32,01	34,93
jeklovlek	33,50	33,80
elektrodni obrat	29,10	29,43
žebeljarna	27,44	28,66

Pregled doseženih norm in premij:

	v % norme	premijske
žičarna	1,33	1,35
hladna valjarna	1,29	1,37
jeklovlek	1,33	1,37
elektrodni obrat	1,29	1,33
žebeljarna	1,28	1,35
profilarna	1,32	1,34

Ob sklepu seje je odbor obravnaval še vloge za priznanje stimulacije in jih ugodno rešil.

JŠ

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

PRED PETNAJSTIMI LETI

DRUŠTVO IZUMITELJEV V LETIH 1961 — 1969

Delovanje društva izumiteljev, ki se je pozneje preimenovalo v društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav, je bilo vse skozi usmerjeno v pospeševanje inovacijske dejavnosti. V kolikor smo bili v tem delu uspešni nam pač povedo rezultati, ki sicer niso majhni, niso pa na taki višini, da bi se lahko hvalili, da smo med najboljšimi. Vsako samozadovoljstvo se kaj rado maščuje. Dejavnost našega društva lahko delimo v dve etapi in sicer od leta 1961 do leta 1969 in od 1970 dalje. Zakaj sem to dejavnost razdelil v dve etapi, bom skušal pojasniti v nadaljevanju.

Društvo se je takoj po ustanovitvi zelo zagrizeno prizadevalo, da inovacijski dejavnosti, ki je bila v Železarni razmeroma razvita, vendar pa že od leta 1951 v rahlem upadanju, da ustrezno mesto: Leta 1961 je centralni delavski svet sprejel že tretji pravilnik, ki naj bi urejeval odnose avtor — Železarna. Po vsej verjetnosti je bil novi pravilnik in ustanovitev društva spodbuda, da smo v letu 1961 dosegli sedemnajstletno povprečje, to je realizirali smo 90 predlogov tehničnih izboljšav. Zasluga društva je tudi bila, da je CDS sprejel sklep, da se posamezni tehnični problemi po obratih razpišejo. Tako imamo v letu 1961 tudi prvi razpis tehničnega problema, kako odstraniti korenine na bramah za valjarno 2400. Rezultat delovanja društva je tudi to, da je glavni direktor Železarne Matevž Hafner, dne 17. 10. 1961 izdal okrožnico v

zvezi s pospeševanjem inovacijske dejavnosti. Zaradi obširnosti te okrožnice navajam samo nekaj bistvenih točk, ki so aktualne še danes:

1. Obratovodstva morajo avtorjem tehničnih izboljšav posvetiti vso pozornost. Vodi naj se posebna evidenca avtorjev. (To smo dosegli šele pred šestimi leti. pp. avt.). Priporočam, da se dobre avtorje večkrat povabi na razgovor, ali na proizvodne konference, kjer naj se obravnavajo razni tehnični problemi; pri tem se mora paziti na lastnike ideje. Umestno bi bilo, da so imena avtorjev (pomembnih) objavljena po obratih na vidnih mestih.

2. Aktivnim avtorjem tehničnih izboljšav naj se posveti tudi vsa pozornost v pogledu napredovanja. Često se dogaja, da so avtorji, ki so doprinesli družbi precejšnje prihranke pozabljeni ali celo zastopani. 3. V prihodnje se bodo avtorjem tehničnih izboljšav izdajale diplome v več stopnjah, odvisno od višine izkazanega prihranka oz. nagrade. (To še danes ni urejeno, pa čeprav se društvo zato bori že 15 let. — pp. avt.)

Spričo nujnosti naglega razvoja železarne Jesenice po predvidenem investicijskem programu, je vsakor naša dolžnost — tehničnega kadra, kakor tudi posameznega člana kolektiva, da v cilju čim hitrejšega razvoja in cenejšega izgradnje podpiramo akcijo izumiteljske in racionalizatorske dejavnosti.

Izven Železarne je društvo navezovalo stike tako z republiškimi, kakor zveznimi organi in z društvom, tako v Sloveniji, kakor tudi v Hrvatski. Že konec leta 1961 smo izmenjali izkušnje z novatorji iz Siska in z republiškimi odborom Hrvatske. Doma pa smo vodili agitacijo za vključevanje članov v naše društvo.

Že na prvem rednem občnem zboru, ki je bil v mesecu februarju 1962, kakor tudi na drugem, ki je bil leta 1963, posebno pa na tretjem, ki je bil v februarju 1966, je prišlo do izraza to, da je za upadanje inovacijske dejavnosti v Železarni krivo nestimulativno nagrajevanje.

V letu 1965 je bilo opravljenih več posvetovanj o problemih izumiteljskega predstavniki republiških sindikatov, gospodarskih svetov, gospo-

rekonstrukcijo cest v Železarni;

— nabavo stroja za zajemanje računovodskih podatkov;

— nabavo naprav za RO in OTK;

— nabavo pisarniške in gasilske opreme v skupnih službah;

— nabavo opreme za GEŽ in ureditev prostora poleg obratne ambulante.

— Formiranje in delitev sredstev investicijskega vzdrževanja je delavski svet sprejel in soglašal z zneskom za TOZD Talilnice za leto 1976, ki znaša 9.215.190 din.

— Iz sredstev amortizacijskega namenskega za leto 1976 je delavski svet odobril naslednje vloge:

— povečanje konta za drsnik na plavžu II,

— povečanje konta za sito v objektu 05 za rudo,

— nabavo enega hidravličnega grabilca za skladiščenje trščev in enega grabilca za nakladanje granulirane žlindre ter

— povečanje konta za dvigalo za staro železo v obratu martinarna.

— Delavski svet TOZD Talilnice je potrdil družbeni dogovor o samozastiti v občini Jesenice in za podpisnika izvolil Alojza Kalana.

— Na predlog oddelka za organizacijo dela v SEO je delavski svet potrdil spremembo normativna delavcev v obratu plavž s tem, da se ukine delovno mesto odpravnika rude (5 delavcev), uvede pa se novo delovno mesto voznik elektro voza (5 delavcev). Soglašali so, da ta normativna sprememba velja s 1. marcem 1976.

— Soglašali so s pokrivanjem vrednosti likvidiranih osnovnih sredstev in da se v ta namen izdvaja iz dohodka TOZD Talilnic določen znesek.

Sejo delavskega sveta je predsednik Jože Osvald sklenil s pohvalo vsem tistim delavcem TOZD Talilnice in TOZD VET, ki so se na poziv odzvali akciji za čiščenje snega.

MD

— nabavo 15 livnih voz;

— nabavo brusilnega stroja za čiščenje površine slabov;

— nabavo induktivnega mešalca Lectromelt peči;

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

PREMAJHEN POUDAREK NA IDEJNOPOLITIČNEMU DELU V OO ZSMS

Komisija za idejnopolitično delo pri občinski konferenci ZSMS Jesenice, si v okviru sprejetega akcijskega programa nenehno prizadeva, da bi delo razširila tudi v osnovne organizacije ZSMS, kjer delo šepa predvsem na idejnopolitičnem področju. Že pred časom je komisija pozvala vse OO ZSMS, da tudi v svoji sredini ustanovijo komisije za idejnopolitično delo, ker bo le na takšen način mogoče začeti delati bolj kontinuirano, kajti to področje zahteva največjo mero odgovornosti in resnosti pri izpolnjevanju nalog. Zaradi lažjega dela pri ustanavljanju komisij za IPD v osnovnih organizacijah ZSMS je občinska komisija pripravila obsežna navodila, člani pa so se odločili, da bodo obiskovali OO ZSMS ter nudili vsa pomoč, da bodo komisije resnično začele.

Precej časa je že preteklo, ko je komisija za IPD pri občinski konferenci ZSMS začela z omenjeno akcijo, rezultati pa so vse preje kot spodbudni. Zelo malo osnovnih organizacij ZSMS (železarsko izobraževalni center, Gradis - TOZD gradbena enota Jesenice, gimnazija, Planika - TOZD Breznica, ekonomska šola, OO ZSMS Javornik-Koroška Bela in še nekatere) so izvršile nalogo in ustanovile komisije za IPD. Kaj več kot do ustanovitve tudi tukaj ni prišlo, saj se stanje na idejnopolitičnem področju ni bistveno spremenilo. Se vedno je prisotna kopica problemov, ki terjajo rešitev, seveda ne s takšno metodo dela, ki so jo sedaj pokazale osnovne organizacije ZSMS. Ko razglabljamo o takšni neresnosti, se nam vsiljuje vprašanje, kdo je tukaj odgovoren za neučinkovito delo. Krivec prav gotovo obstoja, samo premalo smo odločni, da bi ga poiskali in jasno vprašali, zakaj ni izvršil

naloge oziroma kakšni so vzroki, da ji ni bil kos. Premalo je, da na sestankih le govorimo o neuspehih, za konkretno akcijo pa nam zastane korak.

Naj v nadaljevanju navedemo še nekaj poglavitnih misli o vlogi in pomenu komisij za idejnopolitično delo v osnovnih organizacijah ZSMS. Kot najpomembnejše nam mora biti jasno, da imajo vsi naši zgodovinski dogodki, prelomnice, spremembe v družbi za svojo utemeljitev neko idejno osnovo, na preprostejši način morda povedano smisel, na podlagi katerega je moč spreminjati družbo in družbeni sistem. Ideja subjektivnih sil v naši družbi temelji na neodtujljivosti rezultatov dela ter svobodi, da delovni ljudje in občani sami krojijo svojo usodo na samoupravni socialistični način. Posebno mlada generacija se mora boriti samo za te ideje ter jih braniti pred vsemi tistimi, ki jih skušajo zrušiti, ali ovirati njihov razvoj.

Ravno zaradi tega dajemo idejnopolitičnemu delu v Zvezi socialistične mladine pomembno mesto. Stalna in najbolj odgovorna naloga občinske komisije za IPD je, da skrbi za idejno rast mladih v vseh sredinah njihovega dela. Iz razloga, ker sama občinska komisija ne more voditi celotne akcije, je edina in najbolj prikladna rešitev ta, da s pomočjo komisij za IPD v osnovnih organizacijah ZSMS »prodre« ta dejavnost v vse sredine mladih, ker je le na takšen način mogoče izvajati akcijo. Hkrati je to najbolj prikladna možnost, da se izogne komisija forumskemu delu. Svojege dela ne more učinkovito opravljati, če ne ve s kakšno problematiko se srečujejo mladi v osnovnih organizacijah. Pobude morajo prihajati iz čim širšega kroga mladih v določeni sredini, kar edino zagotavlja učinkovitost akcije.

Se bi lahko naštevali zakaj komisije za idejnopolitično delo v osnovnih organizacijah ZSMS. Predvsem morajo to vedeti predsedniki OO ZSMS, ki so tudi najbolj odgovorni, da te komisije delujejo. Doslej so prav na tem področju naredili veliko premalo, zato pa je tudi področje idejnopolitičnega dela skorajda v vseh osnovnih organizacijah ZSMS odmaknjeno od »jedra«, ki bi ga prav to področje moralo predstavljati v sleherni osnovni organizaciji ZSMS.

PREDAVANJE O VARSTVU NARAVE

V sredo, 10. marca, zvečer je načelnik odseka za varstvo narave pri planinskem društvu Jesenice Anton Gluhar predaval gojencem doma učencev ŽIC o varstvu narave. Predavanje je instruiral s 100 barvnimi diapozitivi. Gojenci so z velikim zanimanjem sledili predavanju, ki jim je nedvomno razširilo spoznanje o naravi in njenem varstvu.

J. Žerdin

JESENIŠKI KLUB BRIGADIRJEV SE PRIPRAVLJA NA PRAZNOVANJE

Delo kluba brigadirjev, ki od lanskega decembra deluje pri občinski konferenci ZSMS, kaže prve spodbudne rezultate. Pretekli četrtek so se člani kluba drugič sestali in obravnavali priprave na proslavo dneva brigadirjev in 30-letnice mladinskih delovnih brigad, sodelovanje na lokalnih delovnih akcijah in evidentiranje nekdanjih brigadirjev.

Osrednja proslava v počastitev 1. aprila - dneva brigadirjev in 30-letnice mladinskih delovnih brigad bo 3. aprila v dvorani gledališča Tone Cufar. Ta dan pa bo tudi deloven in sicer bo v dopoldanskih urah v Železarni organizirana prva lokalna delovna akcija. Na seji kluba brigadirjev so poudarili, da se mora tako delovne akcije, kot proslave udeležiti čimveč nekdanjih brigadirjev, posebno pa tistih, ki so evidentirani za letošnje republiške in zvezne delovne akcije. Člani kluba brigadirjev bodo v okviru praznovanja pripravili tudi razstavo, namenjeno jubileju mladinskih delovnih brigad v svobodni domovini.

Na četrtkovi seji so se brigadirji skupaj s predstavnikom kluba jeseniških študentov pogovorili o skupni uporabi prostora v nekdanji poslovni hiši Viatorja na Plavžu. Že v tem tednu bo predvidoma prispela oprema, nakar bodo prostor uporabljali tako študenti kot brigadirji. Študenti predvsem ob koncu tedna, brigadirji pa med tednom.

Člani kluba brigadirjev so v svoji sredini posebno pozdravili vse večjo prisotnost mladih brigadirjev iz samskih domov, ki so se v preteklih letih udeleževali raznih delovnih akcij.

J. Žerdin

KVIZ GOJENCEV DIJAŠKIH DOMOV

V torek, 9. marca, zvečer je bil v dvorani dijaškega doma v Kranju kviz gorenjskih domov. Kviz je bil posvečen STOLETNICI ROJSTVA IVANA CANKARJA IN ZAKLJUČNEMU LETU ŽENA. Sodelovali so ekipe, oz. domovi: dijaški dom Kranj, dijaški dom Bled, ter dve ekipe doma učencev ŽIC Jesenice.

Prvo ekipo iz doma ŽIC so sestavljali: Frido Berden, Milorad Prastalo in Osman Krehmčič, drugo ekipo pa: Anton Horvat, Muhamed Ramić in Brane Pejić.

Ekipe so bile zelo izenačene in vsi člani so pokazali veliko znanja, čeprav so bila vprašanja težka. Zmagovalec kviza je bila ekipa dijaškega doma Kranj, sledi prva ekipa doma učencev ŽIC, tretja je bila druga ekipa doma učencev ŽIC Jesenice in četrta ekipa dijaškega doma Bled.

J. Žerdin

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

RADIOLOŠKA, KEMIJSKA IN BIOLOŠKA DEKONTAMINACIJA

Avto cisterne za pranje ulic brez prilagoditev uspešno uporabimo za vse tri vrste razkuževanja s pranjem prometnih poti, objektov in tehničnih sredstev. Imajo veliko prostornino (5.000 litrov in več!) vodo pa brizgajo iz cevi pod pritiskom (5 atmosfer in več!). Kot razkužilne tekočine in raztopine detergentov. Povprečna poraba je cca 20 litrov na kvadr. meter.

Ulične hidrante uporabljamo pri razkuževanju za pranje s čisto vodo (brez dodatka kemikalij) in če je vodovodno omrežje v redu. Če bomo imeli na razpolago dovolj klorovega apna se za razkuževanje prilagodijo vsi razpoložljivi tovornjaki. Na zadnjem delu karoserije vgradimo okvir za razsipavanje prašnega klorovega apna. Ta okvir je enak okvirom, ki se uporabljajo pozimi za posipanje ulic s peskom ali soljo.

Avtomobili za čiščenje - vsesavanje trdih odpadkov z ulic in poti uspešno služijo brez adaptacij za radiološko razkuževanje. Če so asfaltirane ulice in poti popolnoma suhe, s krtačenjem in vsesavanjem popolnoma razkužimo površine le-teh.

GASILSKA TEHNIČNA SREDSTVA

Raznovrstnost aparatov od malih gasilskih aparatov do avto cistern z veliko zmogljivostjo nam nudi vsestransko uporabo v dekontaminacijske namene.

Med sredstva za gašenje s tekočino sodijo v glavnem gasilski aparati, gasilske črpalke in gasilski vozovi. Če gasilskim aparatom za gašenje z vodo in peno dodamo ustrezne razpršilce in prha-ščetke, jih uporabimo za trojno razkuževanje (radiološko-kemijsko in biološko) tehničnih sredstev manjših razsežnosti ter za dekontaminacijo živine. Gasilske črpalke uporabimo za radiološko razkuževanje tehničnih sredstev, prometnih poti in objektov. Če pa jim dodamo razdelilnike in ustrezne brizgalke, jih učinkovito uporabimo za kemično in biološko razkuževanje. Z navedenimi prilagoditvami je mogoče uporabiti te črpalke za razkuževanje ljudi in živine na odprtem prostoru (v letnem obdobju).

Gasilski vozovi imajo največkrat cisterne z večjo prostornino (nad 2000 litrov), tekočino pa brizgajo pod velikim pritiskom (8 atm.). Ti vozovi nam služijo tudi za trojno razkuževanje.

Sredstva za suho gašenje (s prahom) uporabljamo v glavnem za kemično in biološko razkuževanje. Namesto prahu za gašenje požara uporabljamo razkuževalne praškaste snovi. S temi sredstvi razkužujemo v glavnem tla, pode, posamezne objekte in manjša tehnična sredstva.

GRADBENA TEHNIČNA SREDSTVA

Tovrstna tehnična sredstva omogočajo predvsem fizikalno razkuževanje.

Stroje za posnemanje in odstranjevanje površinske plasti zemlje (dozerji in bagri), brez preureditev uporabimo za RBK (radiološko-kemijsko-biološko) razkuževanje mehkejšega zemljišča in snega do globine 10 cm in snega do globine 20 cm. Z njimi bi delali steze ali pa razkuževali manjše površine. Nekaj pa je treba upoštevati, da ti stroji delajo razmeroma počasi.

Stroje za zemeljska dela in dela na kamnitih površinah lahko brez preureditev zelo uspešno uporabimo za razkuževanje tal z metodo izolacije. Če namreč s temi stroji nasujemo plast zemlje (peska, gramoza, žlindre) debelo približno 20 cm, dosežemo popolno varstvo pred kemičnimi in biološkimi strupi, moč radioaktivnega sevanja pa je zmanjšana na polovico. Te stroje uporabimo tudi za zakopavanje okuženega materiala. Pri razkuževanju s temi stroji z metodo izolacije uporabljamo vzporedno še stroje za nabijanje (utrditev) tal. S tem dosežemo, da ostane izolacijska plast zemlje čimdalje trdna in obstojna.

Avtomobile za brizganje bitumena uporabljamo za razkuževanje prometnih poti z metodo izolacije.

Stroje za brušenje teraco površin in parketa uporabimo za razkuževanje takrat, kadar je strupena snov trdneje vezana na podlago.

PROMETNA TEHNIČNA SREDSTVA

Vsa tirna in cestna vozila, ki posedujejo toplotni vir in ki se lahko hermetizirajo prihajajo v poštev za razkuževanje.

Vozila, ki imajo toplotni vir in vozila, ki se hermetizirajo (lokomotive, hladilniki) uporabimo za razkuževanje s toplim zrakom, vročo paro in amoniakovo paro.

Za tovrstno razkuževanje je mogoče preurediti avtobuse in vagona. Potrebno jih je zatesniti in urediti odvod okuženega zraka.

DRUŠTVO IZUMITELJEV IN AVTORJEV TEHNIŠKIH IZBOLJŠAV in KOORDINACIJSKI SVET ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE ŽELEZARNE JESENICE

sta sklenila, da v drugem letu TILL poudarita razvoj inovatorstva med mladimi.

Zato objavljamo natečaj za najboljšega novatorja - mladince v ŽJ za leto 1976.

Veljajo sledeča določila:

1. Kandidat za natečaj je lahko vsak član ZSMS zaposlen v železarni Jesenice, vsi učenci in dijaki ŽIC ter mladinci - študenti Železarne.

2. Pravico do sodelovanja na natečaju ima lahko vsak mladinec-avtor tehničnih izboljšav. Naziv najboljšega novatorja-mladinca bo podeljen s strani skupne komisije tistemu kandidatu, ki bo v letu 1976 dosegel najboljše rezultate pri tehničnem-inovacijskem ustvarjanju.

3. Kandidat se lahko prijavi osebno, lahko pa ga predlaga novatorski aktiv, OO ZSMS, OOS v obratu ali obratovodstvo, kjer je mladinec zaposlen. V prijavi naj bodo navedeni osebni podatki ter dosedanje delo in dosežki na področju inovacijske ustvarjalnosti.

4. Najboljšemu avtorju-mladincu bo podeljena odločba komisije za dan mladosti naslednje leto. Nagraden pa bo z enotedensko specializacijo doma ali v inozemstvu na svojem strokovnem področju.

5. Prijave pošljite do 1. 4. 1977 na naslov: Koordinacijski svet ZSMS Železarne Jesenice.

UO DIATI Jesenice

Koordinacijski svet ZSMS ŽJ

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

DRUGA SEJA KOMISIJE ZA ODDIHE IN IZLETE

V torek, 24. februarja, je bila druga seja komisije za oddihe in izlete pri izvršnem odboru sindikata Železarne. V razpravi je bil predlog regresiranih cen za počitniške domove Železarne, ki ga je pripravil oddelek za družbeni standard. Bistvenih pripomb komisija ni imela.

Beseda je tekla tudi o okrožnici, ki obravnava oddihe za leto 1976. Komisija meni, da je treba v okrožnici objaviti dodatno izmeno za počitniški dom Biograd na moru od 9. do 19. septembra. Tako bomo imeli v počitniškem domu v Biogradu na moru enajst izmen. Prav tako bo treba obvestiti koristnike počitniškega doma v Crikvenici, da je v tamkajšnjem bifeju možno plačilo le z denarnimi boni, ker je počitniški dom zaprtega tipa. Komisija je razpravljala tudi o prošnji pihalnega orkestra Jesenjskih železarjev, da bi jim v izmeni od 21. do 31. julija omogočili potrebno število ležišč v Biogradu na moru.

SAMOTARNA

V torek, 24. februarja, je bila prva seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Seznanjeni so bili s stališči o praznovanju 8. marca – dneva žena, ter s kadrovskimi spremembami v vodstvu sindikalne organizacije Železarne ter v zboru krajevnih skupnosti pri občinski skupščini Jesenice. Sindikalna organiza-

cija v šamotarni se pridružuje predlogu za nakup dveh rentgenskih aparatov za pravočasno odkrivanje raka.

V nadaljevanju prve seje je bila obravnavana prošnja sodelavca Sabida Horozovića, ki je v težavah zaradi enomesečnega bolovanja. Njegova prošnja je bila ugodno rešena in odobrena denarna pomoč.

DS SKUPNE SLUŽBE

V sredo, 25. februarja, je bila šesta seja izvršnega odbora sindikalne organizacije delovne skupnosti Skupne službe.

Na začetku seje je predsednik izvršnega odbora Anton Košir posredoval kratko informacijo o pripravah na delovno konferenco sindikata Železarne. Zatem je bila v razpravi prošnja Alojza Rebolja, ki prosi za povišanje kategorije. Na osnovi razprave je bilo sprejeto stališče, ki vsebuje dve točki. Najprej je treba proučiti reševanje prošnje starejših invalidov, ko je delovno mesto prekvalificirano zaradi prevrednotenja. V Železarni je več takih primerov in zato izvršni odbor predlog posreduje delavskemu svetu Železarne, ki naj prek ustreznih služb tudi ukrepa.

V razpravi je bila tudi prošnja Mata Ukalovića iz splošne varnostne službe.

SKUPNA SEJA DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ V TOZD VALJARNE

V petek, 27. februarja, je bila skupna seja družbenopolitičnih organizacij v TOZD Valjarne. Najprej so evidentirali možne kandidate za člane novih samoupravnih organov. Tako so za novo TOZD bluming-štekel predlagali sedemdeset možnih kandidatov, v TOZD valjarne 2400 pa petdeset kandidatov. Za novo TOZD valjarne profilov in valjarne žice so predlagali 25 kandidatov. Vse kaže, da bo treba zaradi velikega števila delavcev evidentirati še nadaljnjih dvajset kandidatov. Stanko Ferjan vprašuje glede komisije, ki naj pripravi analizo bodočih TOZD, vendar pa o njenem delovanju zaenkrat ni podatkov. Dodatno je posredoval še kratko informacijo s prvega sestanka te komisije.

V nadaljevanju seje so razpravljali o predlogu koordinacijskega odbora pri občinski konferenci SZDL, ki predlaga, da naj bi bil Franc Kobentar novi predsednik občinskega sindikalnega sveta Jesenice, Olga Grmova pa podpredsednica zbora krajevnih skupnosti pri občinski skupščini Jesenice.

Na seji so obravnavali več predlogov za podelitev srebrne značke slovenskih sindikatov. Za nabavo novega sindikalnega prapora so na seji zadržali Marjana Pristova in Miha Hostnika.

Anica Filipajeva je postavila vprašanje, ki zadeva nadaljnjo izgradnjo rekreacijskega centra na Kresu.

Na vprašanje je odgovoril predsednik Miha Hostnik in povedal, da so vlogo za finančna sredstva že oddali.

RAZISKOVALNI ODDELEK

V ponedeljek, 1. marca, je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Posredovan je bil predlog, ki priporoča nabavo dveh rentgenskih aparatov, za pravočasno odkrivanje raka. Sredstva, ki so namenjena praznovanju dneva žena naj bi namenili za nabavo dveh takšnih aparatov. Sprejet je bil tudi predlog, da Štefan Ščerbic iz martinarne zamenja Franca Kobentarija na položaju predsednika konference osnovnih organizacij sindikata Železarne. Za podelitev srebrnega znaka Slovenije niso imeli predlogov. Iz posredovane informacije je bilo razvidno, da bo časopis Delavska enotnost na vpogled vsem članom sindikata na raziskovalnem oddelku.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

Druga seja izvršnega odbora sindikata je bila 6. marca. V razpravi je bil predlog za nakup dveh rentgenskih aparatov. Sredstva, ki so bila namenjena za praznovanje dneva žena bodo uporabljena v ta namen. Navzoči so se strinjali s predlogom, da bodo ženam ob njihovem prazniku priredili skromno zakusko. Predlog za podelitev srebrnega znaka Slovenije bodo posredovali pristojnemu organu. Namesto Petra Obida, ki je upokojen, so v izvršni odbor osnovne organizacije sindikata imenovali Jožico Vovk, ki bo opravljala funkcijo referenta za prošnje in pritožbe ter socialna vprašanja. Predlog bodo posredovali tudi na sestanku SDS.

ADJUSTAŽA BLUMING

V torek, 9. marca, je bila deseta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Najprej so ugotovili, da so bili sklepi prejšnje seje izpolnjeni. Sankaške tekme bodo predvidoma v soboto, 20. marca, na Pristavi. Ogled proge in druge podrobnosti bodo opravili sodelavci Kavčič, Podlipnik in Andreuzi. Predlog za podelitev srebrnega znaka sindikata Slovenije bodo posredovali pristojnim organom. Odobrena je bila tudi denarna pomoč sodelavcu Nedeljku Umejenoviču, ki je ob požaru v stanovanju utrpel materialno škodo. Delovodje in vodja oddelka naj bi se pogovorili o zaposlovanju žena na posameznih dlinah. Zbirali bodo tudi denar od okujine. Denar bodo nato razdelili takole: bluming 50 %, bluming-štekel 40 % in adjustaža štekel 10 %. Zbrana denarna sredstva od okujine bodo knjižili pri sindikalni organizaciji.

KJE JE RESNICA?

V deseti številki Železarja, 11. marca sem dobil odgovor na moj sestavek Zakaj tako tovariši? Samoupravljalci smo, zato je naša pravica in dolžnost, da govorimo in tudi zvemo resnico. Mislim, da sem dolžan, ker me avtor odgovora tov. Dremelj (Odgovor na članek: Zakaj tako tovariši?) ni pravilno razumel, dati v zvezi z mojim sestavkom nekaj dodatnih pojasnil.

V odgovoru tov. Dremelj izčrpno podaja delo komisije, ki smo ga z zanimanjem prebrali. Pripomniti pa moram, da na redni letni delovni konferenci sindikata ni bilo govora o reševanju predlogov za nagrajevanje celotnega OTK, ampak je razprava potekala o neuspešnih naporih za prekatégorizacijo delovnih mest jemalcev in pripravilcev vzorcev OTK. Obžalujem, ker v svojem sestavku nisem

bil dovolj jasen, saj bi v nasprotnem primeru tov. Dremelj prihranil precejšen trud. Podatke, ki jih navajam v mojem sestavku, to je razpravo med tovarišema Pogačnikom in Koširjem, sem navedel iz zapisnika te konference.

Učili so me, da je resnica samo ena, tu pa vidim, da sta resnici dve! Komu naj sedaj verjamem, članku ali zapisniku, oziroma konferenci? Obe ma ne morem verjeti, zato prosim odgovorne in pristojne tovariše, naj odgovore na naslednja vprašanja:

Ali so na redni letni konferenci sindikata OTK 22. decembra 1975 vsi tovariši govorili resnico? Če ne, ali niso s tem zavajali delovnih ljudi? Ali je potem taka konferenca sploh veljavna? Ali niso s tem, da so zavajali ljudi, dali klofuto samoupravljanju?

Pravico imamo izvedeti resnico.

Jože Kogoj

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

Redne seje izvršnega odbora sindikata Železarne, ki je bila v četrtek, 11. marca, so se udeležili tudi predstniki sindikata iz temeljnih organizacij združenega dela ter člani komisije za oddihe in izlete pri izvršnem odboru sindikata.

O inovacijski dejavnosti je poročal Anton Strajnar. V razpravi o tej problematiki je sodelovalo več članov izvršnega odbora, med njimi tudi Franc Kobentar, ki je povedal, da je bilo preteklo leto tudi leto inovacij, in sicer na pobudo sindikata. Na tem področju so bili doseženi v Železarni ter v SOZD Slovenske železarne precejšni uspehi. Zavzemal se je za poenotenje predpisov s tega področja. Več pozornosti naj bi v prihodnje posvetili predlogom kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev iz proizvodnje.

Prek občinskega sindikalnega sveta naj bi izvedli akcijo, s katero bi vzpodbudili zanimanje za inovacijsko dejavnost tudi v drugih kolekti-

vih, medtem ko naj bi v Železarni na sestankih SDS zbrali morebitne predloge in pripombe k sedanjim predpisom s tega področja.

Beseda je tekla tudi o aktivnosti mladih delavcev na tem področju. Rečeno je bilo, da so mladi z ustreznimi izobrazbo na tem področju premalo upoštevani. Stane Torkar se je zavzemal za legalizacijo te dejavnosti ter za teamsko delo. Na osnovi razprave je bil sprejet sklep, ki priporoča tesnejše sodelovanje s komisijo oziroma ustrezno službo, predvsem z namenom, da bi na tem področju dosegli večje uspehe, po drugi strani pa bi tako odpravili tudi morebitne pomanjkljivosti.

V drugi točki dnevnega reda je bil v obravnavi predlog komisije za oddihe in izlete pri izvršnem odboru sindikata, ki obravnava višino novih regresiranih cen ter regresov, ki jih prejmejo zaposleni za sebe in neza-poslene svojce. Predlog je bil sprejet.

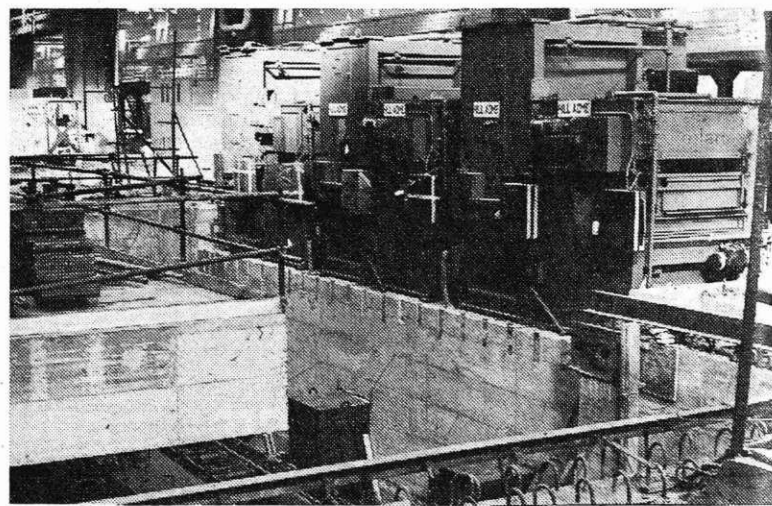
Ob sklepu seje so v izvršni odbor sindikata Železarne kooptirali Jožeta Ulčarja iz TOZD Talilnice.

DOBER ŠTART V PLAMENU

Delovni kolektiv Plame-na iz Kroepe je za letošnje leto sprejel tri odstotke višji plan od lanske proizvodnje z istim številom zaposlenih. Kljub temu pa so v Plamenu v prvih dveh mesecih presegli količinski plan za 3,2 odstotka. V primerjavi z januarjem in februarjem preteklega leta, so povečali proizvodnjo po količini kar za 14,4 odstotka in izdelali 1.588 ton raznih vijakov in matic.

Se boljše delovne uspehe od januarja so dosegli v Plamenu v mesecu februarju. V primerjavi s februarjem preteklega leta so povečali proizvodnjo za 17,9 odstotka in tako presegli družbeni plan v februarju za 4,3 odstotka.

V Plamenu bodo letos izvozili največ svojih proizvodov v Sovjetsko zvezo, izvažali pa bodo tudi na Madžarsko, Poljsko in v nekatere zahodne države. CR.

Hladna valjarina – polirno brusilna linija za nerjavna jekla

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

LR KITAJSKA IN NJENA NOVA PETLETKA

1976 – 1980

Pred enim letom je izjavil umrli ministrski predsednik Ču En-Laj, da bo postala LR Kitajska ob koncu tega stoletja močna socialistična industrijska država. Resnično je že po končani kulturni revoluciji pričela izvajati takšno politiko, v kateri je bila v ospredju gospodarska izgradnja države. Tako so bile v zadnjih treh letih nabavljene na Japonskem in v zahodnoevropskih državah celotne tovarniške naprave.

Letos pričenjajo z novo petletko. V njej predvidevajo podvojitve industrijske in znaten dvig poljedelske proizvodnje. Računajo, da bo leta 1980 pridelala LR Kitajska celo več pšenice kot jo bo sama potrebovala. Čeprav konkretne številke še niso znane, računajo, da bodo tega leta pridelali 400 milij. ton žita in načrpali 250 milij. ton nafte.

Gospodarstva LR Kitajske, ki je osnovano na gospodarski neodvisnosti, se je današnja svetovna recesija komaj dotaknila. In to predvsem zaradi tega, ker je samo okoli dva odstotka bruto proizvoda vezano na zunanjo trgovino.

PREDNOST POLJEDELSTVA

Tudi v peti petletki bo dan velik poudarek poljedelstvu, ki mora prehraniti preko 800 milij. ljudi. V prihodnjih letih bodo predvsem skušali uveljaviti mehanizacijo in modernizacijo na tem področju.

Leta 1974 so proizvedli v tej veliki deželi 274 milij. ton žita. To je bilo v primerjavi z letom 1972 povečanje za 15 odstotkov. V preteklem letu so povečali to število na 290 milij. ton. Ugodni rezultati so bili doseženi v letu 1975 tudi na področju proizvodnje volne, sadja, oljarič in sviloprejk.

Pri veliki kampanji za povečanje poljedelske proizvodnje postopajo danes bolj strokovno in tehnično kot leta 1958, v času »velikega skoka napreje«. V zadnjih mesecih je odšlo več kot milijon funkcionarjev na deželo. Njihova naloga je, da poma-

gajo kmetom in istočasno skrbijo, da bodo zastavljeni cilji pete petletke tudi doseženi. Milijoni kmetov delajo nadure in so zaposleni tudi pri delih poljedelske infrastrukture. Na 100 milij. hektarov polj, danes že na 35 milijonih hektarov dosegajo stabilno in bogato žetev na katero vedno manj vplivajo vremenske razmere. V preko 2.000 kitajskih okrožjih obratuje danes okoli 1.000 majhnih tovarn za umetna gnojila. Poleg tega zahteva nova petletka, da bodo v vseh komunah vzredili na vsako osebo po enega prašiča.

Na nekaterih področjih province Kvantung imajo danes že po štiri žetve letno. To so običajno tri žetve rž in ena pšenice ali krompirja. Največ težav bo nedvomno pri spreminjanju sedanjih majhnih proizvodnih kolektivov na višjo raven proizvodnih brigad ali komun.

NARAŠČANJE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Industrija LR Kitajske mora v sedanjih petletki predvsem preskrbeti poljedelstvu umetna gnojila, kemična sredstva za uničenje škodljivcev, stroje in druge naprave. V prvih desetih mesecih preteklega leta, je v primerjavi z istim obdobjem leta 1974, narasla proizvodnja traktorjev in kombajnov za 40 odstotkov ter umetnih gnojil za 24,6 odstotkov. Tudi proizvodnja nafte je z 78 milij. ton dosegla lep napredek. Železarska industrija v zadnjih letih ni dosegla bistvenega povečanja proizvodnje. Zato je ostala s 24 milij. ton surovega jekla v preteklem letu na približno isti ravni kot leto prej. Situacija na področju železarstva se bo spremenila, ko bosta pričeli obratovati dve novi železarni, za kateri opremo dobavljata Japonska in Zvezna republika Nemčija. Današnja ozka grla na področju proizvodnje premoga so odpravljena. Proizvodnja premogovnikov, ki še vedno krijejo 80 odstotkov energetskih potreb LR Kitajske, pa je v zadnjem času znatno narasla.

V nasprotju z ostalimi vzhodnoevropskimi socialističnimi državami je LR Kitajska že od nekdaj posvečala veliko pozornost lahki industriji. Le-ta potrebuje sorazmerno majhna investicijska sredstva in je zaradi hitrega naraščanja proizvodnje danes v stanju kriti 60 odstotkov celotnega izvoza te dežele. S tem dobijo devizna sredstva, potrebna za dobavo ostale industrijske opreme in potrebnih industrijskih dobrin v inozemstvu.

V sedanjem petletnem načrtu je predvideno do leta 1980 podvojitve industrijske proizvodnje. To bo možno, kajti LR Kitajska ima vse pogoje, da postane močna industrijska država. Je bogata na nafti, zemeljskem plinu, železovih rudah, premogu in najvažnejših barvnatih kovinah.

O proizvodnji električne energije, ki jo v glavnem proizvajajo kalorične elektrarne, ni na razpolago podatkov. Izredno bogato vodno energijo, ki jo cenijo na okoli 1.000 milijard KW, danes uporabljajo v zelo majhni meri. Majhne vodne elektrarne gradijo danes predvsem posamezne komune.

Kljub temu, da želi LR Kitajska tudi na industrijskem področju napredovati predvsem s lastnimi silami, je vendar močno zainteresirana za nabavo tehnične opreme in znanja v inozemstvu. S tem bo lahko dosegla hitrejši razvoj v svojem celotnem gospodarstvu.

ZMANJŠANJE UVOZA

Leta 1975 je LR Kitajska omejila svoj uvoz z namenom, da zniža primanjklaj v zunanje trgovinski bilanci. Ta je ocenjena leta 1974 na 1.050 milij. dolarjev in leta 1973 650 milij. dolarjev. Najvažnejši uvozni proizvodi so industrijske naprave, železarski izdelki in kemikalije.

Daleč najmočnejši zunanje trgovinski partner LR Kitajske je Japonska. Ta je dosegla leta 1974 3.300 milij. dolarjev skupnega prometa. Vendar je bilo to trgovanje do zdaj za LR Kitajsko vedno deficitarno. Trgovanje z ZDA je bilo lahko zaradi zmanjšane uvoza žita v zadnjih letih zmanjšano. Tako je doseglo leta 1974 1.070 milij. dolarjev in lani samo še 530 milij. dolarjev. Vzporedno s tem je naraščal kitajski izvoz v ZDA s 115 na 150 milij. dolarjev. Leta 1975 je bila Zvezna republika Nemčija drugi najmočnejši zunanjetrgovinski partner LR Kitajske. Obseg prodaje cenijo na 750 do 800 milij. dolarjev. Ostali važnejši trgovinski partnerji so še Velika Britanija, Kanada in Francija. Vedno večjo vlogo v zunanji trgovini te države imajo tudi dežele tretjega sveta. Z njimi se danes odvija že 30 odstotkov celotnega kitajskega zunanje trgovinskega poslovanja.

Če bo lahko LR Kitajska v prihodnjih letih izvažala večje količine nafte, bo lahko verjetno vzporedno s tem naraščal tudi uvoz. Da računa na povečanje zunanje trgovinske dejavnosti tudi v tej petletki dokazuje še to, da gradijo ali modernizirajo skupno 40 morskih pristanišč. Gradijo tudi prvi dve pristanišči za kontejnerski prevoz v Hsin-Kongu in Sanghaju. Pričeli bosta obratovati v začetku prihodnjega leta.

Iz vsega tega je razvidno, da ta velika azijska država ne namerava v bližnji prihodnosti ponovno preiti v prostovoljno zunanje trgovinsko izoliranost. Po vsej verjetnosti bo svoje trgovinske zveze, z inozemstvom še bolj razširila in utrdila že obstoječe.

ODPORI DO ZDRAVLJENJA ALKOHOLIZMA

»LAŽE JE RAZBITI ATOM KOT RAZBITI PREDSDODKE« (EINSTEIN)

Ravno tega se v našem delu na področju alkoholizma mnogokrat spomnimo, le da bi pojem »predsodaka« zamenjali s pojmom »manipulacije«.

Kje je ta manipulacija? Morda bi bilo prav najprej očrtati alkoholno bolezen, saj so pogoste pripombe in vprašanja: Kaj je alkoholizem? Kako nastane? Kako ga prepoznati, če nisi strokovnjak? Vsako pitje, ki vrže nase probleme, bodisi z ženo in otroci, na delovnem mestu, ali v zvezi z zdravjem, je alkoholizem. Nastane z daljšim in prekomernim uživanjem alkoholnih pijač (ne samo žganij; tudi mošt, pivo in vino so alkoholne pijače). Ima svoje razvojne faze, ki se imenujejo faze propadanja. Prva faza je propad družine, naslednja pa nosi s seboj propad alkoholika, najprej na delovnem mestu in pozneje v družini sploh. Alkoholika je zelo lahko prepoznati, toda strahovito težko alkoholika imenovati, priznati, da nekdo alkoholik je. Pa naj bo to alkoholik sam, njegova žena, delovna organizacija ali celo zdravnik v ambulantah. Vsi se nekatere izmotavajo, prikrivajo in pokrivajo. Alkoholik se izmotava, žena in delovna organizacija prikriva, a zdravnik pa z raznoraznimi diagnozami pokriva. Sprašujemo se, zakaj se nihče ne želi izpostaviti? Kje je zaviralni moment, ki preprečuje pošteno soočenje s temi problemi? Prav na ta vprašanja želimo takoj odgovoriti: o odporu do alkoholizma in do zdravljenja alkoholizma.

ODPOR ALKOHOLIKA SAMEGA

Trezen človek ima svoj ponos in dostojanstvo. Urejuje svoje probleme, skrbi za svojo družino, za odnose na delovnem mestu, pazi na svoj družbeni ugled. Trezen človek je subjekt in ne objekt. Drugače je z alkoholikom. Če problema ne reši z dva decil, gre to bolje s pol litra, medtem ko liter zbrše in reši problem dokončno. Soočenje z resnico v času kratkotrajne treznosti je boleče. Tokrat obljublja (sebi in drugim) da pijače ne bo več niti poskusil; žal do prve priložnosti. Tudi po stokrat obljubi ženi — nič. V začetku mu laži celo koristijo, saj z njimi lažje pride do pitja. Polagoma se laž udomači do te mere, da začne lagati bolezensko — iz navade: samemu sebi, ženi, na delovnem mestu, v ambulantah. Ruši se realnost, ponos, čast in dostojanstvo. To ga pripelje do »dvojne morale«. Prva, s katero opravičuje svoja »junaštva«, velja zanj samega, druga strožja, velja za druge. Prav tako je z njegovo ljubeznijo. Zahteva, da ga drugi imajo radi, ne sprašuje se, koliko da drugim sam. Tako zahteva od žene, sodelavcev: vsaka pripomba izzove v njem občutek, da je sovražna. Vse kar je povezano s pitjem je lepo, bita trezen pa je zanj skoraj ogabno. Kaj narediti s seboj med treznimi ljudmi? Čuti se ogroženega, potisnjeneja na stranski tir, proti »nerazumevajočemu« okolju, ki ga nepravilno preganja, pa naklepa maščevanje. In vendar, v času kratkotrajne treznosti, spozna svojo sužnost alkoholu. Resnice, težke in boleče, noče priznati niti samemu sebi, kaj šele drugim. Tu se začne odpor do zdravljenja — pri samem alkoholiku. Šele po letih sužnosti in propadanja, ko ni več mogoče lagati in braniti se, pristane na zdravljenje; pogostokrat prepozno.

ŽENIN ODPOR

Alkoholik s pijančevanjem ne uničuje samo samega sebe. V prepadi drsijo tudi njegovi najbližji in najdražji: otroci in žena. Ne smemo vedno gledati samo materialno stran, važnejša je emocionalna črta tega pekla. V čem je problem? Alkoholik je impotenten in zaradi lastne impotence sumični ženo. Obtožuje jo, ji očita. Pijan pred otroci zahteva od nje priznanja, ki so brutalna, mučna, vezana s fizičnim obračunom. Ko je trezen, ga občutek krivde spravi v stisko, da je mrk, tih in surovež. Z nikomer ne govori v hojazi, da bo pogovor nanesel tudi na njegovo pijano stanje. Sramota! Kaj bodo otroci mislili o njem?

Vse te stvari ga oddaljujejo in oddaljujejo družini, na čustvenem polju pa pušajo globoke in grenke reze. Ni torej čudno, da so otroci alkoholikov raztreseni, apatični, po pravilu slabi učenci. Ko bodo odrasli, bodo nesrečni, emocionalno labilni in za življenje neusposobljeni in se tudi sami predali alkoholu. Ob takem očetu se kaj drugega ne morejo niti načititi.

Žena hitro opazi, da nekaj ni v redu in kmalu začne živeti dvojno življenje, življenje z dvema fasada. Prva za moža: ljubeznivo, potrpežljivo in skrušeno. V večnim refrenom: Ne morem mu pomagati, bo že minilo! Takšen je in konec. Trudi se, da bi izpolnila vse njegove želje, čaka ga dolgo v noč, čeprav ve, da bo

prišel pijan in surov. Nikoli miru. Potrpežljivo sprejema žalitve in udarce. Druga fasada veža za otroke. Skrbna in delovna opravičuje otca, bori se za golo eksistenco. Vedno za dobrobit svojih otrok. Če ne bi bilo njih, bi že davno šla. Kamorkoli, samo da ne bi bilo treba prenašati tega pekla.

Postavlja se vprašanje, zakaj se žene tako obnašajo?

Se res ne zavedajo, da s svojim ravnanjem aktivno sodelujejo pri propadanju moža in otrok? In celo lastnemu propadanju! Zaradi česa dovoljujejo samim sebi živeti brez hrbtenice, zlomljene, brez ponosa, dostojanstva in časti? Kako morejo živeti kot služkinje z neurejenim, umazan in smrdljivim grobišom. Sprašujemo se: Kdo je v tej verigi zdrav in kdo bolan? Kdo normalen, in kdo ne? Pri našem delu smo prišli do zanimivega zaključka: alkoholik je normalen, saj je tak, kakršen je, zaradi svojega suženjstva. Žena pa ni. Kje ste še videli normalnega individua, ki bi sebi dovolil žalitve, ponižanje, udarce, izgubo časti in ponosa? Kje je ta, ki bi žrtvovala lepoto enkratnega življenja in zato prejemala ponižanja? Kje je, ki bi načrtno sodelovala v propadanju svoje družine in svojih otrok? Tako žive in delajo samo žene alkoholikov.

Koliko obljub, pa nič. Koliko prošenj, da mu oprostijo, pa spet nič. Laži, laži, laži. Če se žena odločneje upre so na vrsti grožnje: Ubiti jo je treba, tudi otroke. Vse požgati. To so manipulacije, ki zavlačujejo propad in agonijo. Žena se boji. Toda: če je že tako odločen, zakaj ni tudi v svojih obljubah mož beseda? Tega bi se morala zavedati vsaka žena. So tudi taki primeri, ko ženi ustreza, da mož pije. Takrat prevzame (komando) v družini sama. Vodi gospodinjstvo, skrbi za materialne stvari, vzgaja otroke. Celotno moža — očeta ponižuje pred otroci, da bi dvignila sebe. Ne zaveda pa se, da je otrokom za srečo potreben tudi oče.

Ko ženam na razgovoru svetujemo, da je stvar zelo enostavna, da jo je od moža treba samo energično in ponosno zahtevati, da se brezpogojno zdravi in če je potrebno poiskati najboljšo pot do ločitve — je zaplašena. »Kaj bodo rekli sosed, prijatelj, moji sorodniki? Kaj če bi ga samo malo prestrašili, da bi malo manj pil!« Ali: »Prosim za tablete, mu jih bom podtaknila v kavo!« Ali res živi za sosedo, prijatelje, sorodnike. O tem bi bilo treba dobro razmisliti. Večinoma se taki razgovori končajo smešno: on obljublja (kolikokrat), ves vljuden in skrušen, manipulira pred zdravnikom, želi ga prepričati s svojo obljubo. Žena pa — vsa srečna si misli, kako ga je vendarle malo prestrašila in bo zdaj dober. Gotovo bo pil manj — no, vsaj toliko ne kot zadnje čase.

To je druga oblika odpora do zdravljenja alkoholizma.

ODPORI ZNOTRAJ DELovNE ORGANIZACIJE

V delovnih organizacijah so problem alkoholizma pripravljeni reševati. Samo formalno. Težave imajo z disciplino, z nesrečami na delovnem mestu, z visokim staležem, nizko produktivnostjo. Organizirale so take socialne službe, s pomočjo katerih želijo odstraniti tiste, ki jih je alkoholizem že popolnoma uničil. Ali tako, da jih predlagajo invalidski komisiji ali pa jih rinejo v ambulan-te in zahtevajo od zdravnika, da nekaj ukrene, samo da se bi jih rešili. Čudijo se, kako je zdravstvena služba nesposobna vrniti in rehabilitirati one, ki so jim leta nazaj omogočali da propadajo. Ali pa alkoholikom svetujejo, da naj manj pijejo in jih poučujejo, kako ni ravno najlepše, kadar se pijani valjajo okoli ali celo v delovni organizaciji. Niso redki primeri invalidov I. kategorije pri 40 letih. Znano je dejstvo, da alkoholik dela s 30 odstotno manjšim učinkom kot trezen in urejen človek. Na drugi strani pa se čuje v delovni organizaciji, da so alkoholiki najboljši delavci. Res, alkoholik, ko je trezen opravlja tudi najtežja dela, samo da bi se izvelele za minule grehe. Vse bo naredil, da bi njegov alkoholik lahko še naprej nemoteno cvetel. Tako prihaja do posebnih »pravice«. Na delo zamuja, odhaja, kot se mu zljubi, če ima mačka samo javi po telefon, da mu pišejo dopust, za sodelavce ali celo do proizvodnje pa mu je takrat tudi vseeno. Tudi take delovne organizacije so, ki popolnoma negirajo alkoholizem, čeprav je znano, da imajo delavce, ki so bili zdravljeni zaradi prede-lirantnih ali delirantnih stanj na psihiatričnih in internih oddelkih. Vprašanje staveža želijo rešiti, da pritiskajo na zdravstveno službo.

V čem je problem? Zakaj se delovne organizacije upirajo reševati alkoholizem? Biti nam mora jasno, da alkoholizem ni samo horizontalni temveč tudi vertikalni problem. V delovnih organizacijah jim tako nezdravo stanje odgovarja, saj s tem

opravičujejo lastno slabo vest. Težko je imeti v svoji sredini treznega, urejenega človeka, ali zdravljene alkoholika. Kako proslavljati, se veseliti in se razgaliti s pomočjo kralja alkohola pred njegovi očmi? S treznim človekom ni mogoče manipulirati! Vse sile angažirajo, da bi ga spravili nazaj, na pot propada. Menimo, da odpori do pravega, humanega reševanja tega problema seveda obstajajo.

Delovne organizacije bi se morale skupaj z zdravstveno službo mnogo bolj posvetiti problemom odvisnosti in odtujenosti delovnega človeka, vendar samo z resničnim in pravičnim načinom dela. Vsi nespornosti bi izginili, nesreče pri delu, visoki staleži in tako naprej, s svojimi daljnosežnimi posledicami ne samo za delovnega človeka, ampak tudi za delovno organizacijo. Dvignila bi se produktivnost dela, disciplina, s tem pa bi se izboljšali tudi medčloveški odnosi.

Vse to bi se pokazalo na blagostanju delovnih ljudi in njihovih družin.

In na kraju ne smemo izpustiti vprašanje dela v ambulantah. Današnji zdravstveni delavci vseh profilov, kjerkoli že delajo, posvečajo alkoholizmu zelo malo ali nič pozornosti. In to je tudi razumljivo. Kla-

sično šolani se drže klasičnih tradicij in se borijo, da bi jih obdržali. Nereditko so primeri nepotrebnega diagnosticiranja in receptiranja, samo da bi zavedli pacienta. Nepotrebna bolovanja, pošiljanje od specialista do specialista, predpisovanje dragih zdravil, moraliziranje in nasveti, mučne scene v ambulantah, ko zdravnik navaja vse mogoče diagnoze pri evidentnem alkoholiku, ki pa se zavestno ali podzavestno »smeje« vsemogočnemu znanju moderne medicine pri vsem tem pa se oba — zdravnik in pacient zavedata svojih neumnosti. Komično in katastrofalno. Komično za alkoholika, ki je svoje dosegel in katastrofalno za zdravnika, ker je zavestno spregledal, da je prevaran, kljub temu, da je vsak kolikor toliko spoznan z alkoholizmom in vsemi spremljajočimi posledicami ne samo za tistega ki pije, temveč tudi za njegovo družino in širšo družbeno skupnost. Ničesar ne moremo očitati alkoholiku, ki je bolan in potreben zdravljenja. Moredni in moramo s polno pravico očitati zdravnikom, da ne želijo zavestno pospešiti dozorevanja za zdravljenje, ampak oni z vsemi močmi podaljšujejo agonijo alkoholika in njegove družine, hkrati pa še otežujejo delo vestnim socialnim službam v delovnih organizacijah. Samo primer: zaradi različnih poškodb sem poslal h kirurgu dosti vinjenih pacientov toda še v nobenem izvidu nisem našel alkoholiziranosti.

OB TEDNU BOJA PROTI RAKU

Mednarodna zveza za boj proti raku — ki združuje strokovna in laična društva ter tudi ustanove, katerih dejavnost je posvečena problemom te bolezni — je že pred leti dala pobudo, da naj bi v vseh deželah po svetu en teden v letu proglašili za »teden boja proti raku«, nosilci in organizatorji akcij pa naj bi bila predvsem društva za boj proti raku. V Jugoslaviji smo vsako leto prvi teden v marcu izbrali za teden boja proti raku, program in obeležje tega tedna pa mu dajejo društva za boj proti raku. Namen tedna je predvsem spomniti javnost na probleme in potrebe boja proti rakavim boleznim in jo pridobiti za pomoč zdravstveni službi pri reševanju teh problemov. Potrebe namreč tudi pri nas daleč presegajo doseg ter zmogljivosti zdravstvene službe same. Rak je — kot bolezen današnjega časa — splošen družbeni problem, zadeva posameznike, družine in vse družbene dejavnike, ne le zdravstvo. Boj proti raku pomeni izkoristiti vsa sodobna dognanja medicinske znanosti na področju preprečevanja, odkrivanja, ugotavljanja in zdravljenja raka ter tudi na področju rehabilitacije in druge oskrbe rakavih bolnikov. Namen teh prizadevanj je znižati število zbolelih, zvišati število ozdravljenih, da bi bolnike, bodisi ozdravljene ali le začasno zdravljenih čim bolj uspešno rehabilitirali telesno, duševno in socialno, ter ne nazadnje, zagotoviti bolnikom z napredovalo boleznijo ustrezno medicinsko oskrbo in vso potrebno drugo nego.

Da bi bil boj proti raku uspešen na vseh naštetih področjih, sta sodelovanje in pomoč ljudstva zdravstveni službi nujno potrebna. To bomo dosegli le z ustrezno zdravstveno vzgojo prebivalstva, ko bodo ljudje razumeli značaj raka, ko bodo vedeli, v koliko in na kakšen način se ga je moč obvarovati, ko bodo vedeli, da je bolezen po večini moč ozdraviti, če je zgodaj odkrita in zdravljena, ter da je moč preprečiti ali olajšati mnoge njene nevarne posledice. Teden boja proti raku ima predvsem zdravstveno vzgojni značaj, ni pa namenjen samo občanom, marveč vsem družbenim organom in organizacijam, ki jih zadeva vprašanje raka.

Če začnemo pri možnostih, ki jih imamo za preprečevanje zbolevanja za rakom, gre predvsem za odstranjevanje že znanih, raka povzročujočih ali pospešujočih dejavnikov iz našega življenjskega in delovnega okolja, oziroma za varstvo človeka pred njimi. Po ocenah mnogih znanstvenikov bi bilo moč preprečiti pretežno število rakov, če bi uspeli odstraniti ali preprečiti škodljivi vpliv kancerogenih dejavnikov, ki so prisotni v onesnaženem ozračju, prehranbenih artiklih, pri proizvodnih postopkih v industrijskih obratih in še drugod, ali pa se jim izpostavlja človek sam s svojimi razvadami, kot je npr. kajenje cigaret. Očitno sodi ta vidik boja proti raku med prizadevanja proti onesnaževanju človekovega okolja; zadeva pa zakonodajo, higiensko-tehnične ukrepe in ustrezen nadzor v obratih ter še druge poklicne družbene dejavnike.

Več kot polovico rakov bi se dalo danes že odkriti v zgodnjem stanju razvoja — tedaj, ko jih je še možno dokončno ozdraviti. Da pride danes le ena tretjina takih bolnikov na zdravljenje, je razlogov več. Predvsem gre za splošno brezbržnost ljudi do svojega zdravja, zlasti do ne posebno hudih in neznanih bolezenskih tegob, s katerimi se prav začetni rak najpogosteje oglašja, po drugi strani pa tudi pretiran strah pred to boleznijo zadržuje bolnike, da bi šli pravočasno k zdravniku. Zato je bil zelo uместen poziv dr. Pierra Denoixa, predsednika mednarodne unije za boj proti raku, na zadnjem mednarodnem kancerološkem kongresu v Firencah, ki je veljal predvsem novinarjem, naj opustijo obeleževanje »raka« z grozljivimi pridevki (npr. »kuga« današnjega časa ipd.), ki vzbujajo strah in predstavijo o neizogibni tragični usodnosti te bolezni. Prav je, je poudaril, da bi z opustitvijo teh pridevkov dali boju proti raku neprecenljiv prispevek, saj bi mnogim bolnikom pomagali, da bi pravočasno prišli na zdravljenje.

Vzroki za nezadovoljivo stanje glede zgodnjega odkrivanja raka so seveda tudi v sami zdravstveni službi: pomanjkanje zdravnikov in drugega zdravstvenega osebja, nezadovoljiva izobrazba teh kadrov, pomanjkljiva opremljenost ordinacij, odsotnost smotrne organizacije te dejavnosti, da ne omenim še pomanjkljivosti detekcijskih metod samih po sebi, kar zahteva še mnogo raziskovalnega dela.

Za odpravo teh pomanjkljivosti je predvsem potrebno veliko sredstev, veliko več kot jih zdravstveni službi odmerjajo dogovorjeni prispevki.

Vsak rakav bolnik naj bi bil čimprej deležen najboljšega možnega ugotavljanja in zdravljenja, kar gre pri tem vedno za življenje. Današnja medicina ima v tem pogledu velike možnosti, zahteva pa visoko specializirane in izkušene strokovnjake, pa tudi zelo drago opremo in draga zdravila. Vse to narekuje koncentracijo teh zmogljivosti v visoko specializiranih centrih, katerih obstoj je osnovni predpogoj, da se akcije za zgodnejše odkrivanje raka ne bodo izjalovile. S tem je utemeljeno, da smo si v naši strategiji boja proti raku v SR Sloveniji postavili kot prvo nalogo rešitev skrajno nezadovoljivih prostorskih razmer in nezadovoljive materialne opremljenosti — zlasti onkološkega inštituta v Ljubljani.

Pri tem moramo upoštevati še zlasti njegovo vlogo kot jedra klinične onkološke službe v okviru kliničnega centra, kot baze za onkološko izobraževanje zdravstvenih kadrov raznih profilov in baze znanstvenih raziskovanj na področju raka in kot organizacije združenega dela, ki ji je prvenstvena skrb uspešen boj proti raku v naši republiki! Pomen onkološkega inštituta je naša javnost — žal bolj kot pa odgovorni družbeni organi — očitno pravilno dojela. Odtod tudi njena stalna materialna in moralna pomoč vsem našim prizadevanjem za rešitev inštitutovih težavnih razmer, da bi lahko ustrezneje razvijali svojo dejavnost.

Tako je tudi našemu društvu SR Slovenije za boj proti raku, že od njegove ustanovitve v letu 1971, ena glavnih skrbi: pomagati inštitutu do takega stanja, da bo mogel zadovoljivo opravljati svoje poslanstvo in naloge, ki jih potrebe terjajo.

Socialna psihiatrija želi in tud mora najti pot iz začaranega kroga. Ogromne napore vlaga v to, da b končno prerušila klasična in zgrešena spoznanja: večina socialnih služl podpira družine alkoholikov in s tem tudi alkoholizem — namesto obratno, da bi energično zahtevali zdravljenje alkoholika in s tem bi socialn problem enostavno rešili. Ali da bi evidentirali alkoholike v ambulantah, kot so pljučni ali pa rakasti bolniki. Da ne bi pisali bolovanj ob ponedeljkah ali po praznikih, ko je po ambulantah največ alkoholikov, od silnega popivanja niso sposobni za delo. Da ne bi pisali dopustov ob takih dneh, ko je vendar očitno za kaj gre.

Alkoholiki so bolniki in ne manjvredni ljudje, od katerih ni mogoče več kaj pričakovati in je vsak trud z njimi brezuspešen in obsojen na propad. Da jim ne omogočimo dokončnega propada, s pregoni v invalidnost ali v norišnice, moramo zahtevati energično zdravljenje in popolno rehabilitacijo, kot pri vsakem drugem bolniku, da bodo sposobni močje ali žene, očetje ali matere — delovni človek. Ko bodo sprejeti taki principi socialne psihiatrije, bo manj odporov do alkoholizma, alkoholikov, njihovega zdravljenja in popolne rehabilitacije.

Dr. Mladen Šimunič
Edvard Trošt
(Informativni Fužinar,
2/XIII Ravne, februar 1976)

Zelo malo smo pri nas naredili tudi za ustrežnejšo rehabilitacijo rakavih bolnikov — fizično, psihično in socialno. Mnogi bolniki, ki so bili sicer uspešno zdravljeni, so potem oslabiljeni ali delno prizadeti prepuščeni sami sebi. V nemajhnih meri gre pri tem tudi za vprašanje odnosa človeške okolice do takega bolnika — odnosa svojcev, delovnih kolektivov in drugih; namesto, da bi mu vsestransko pomagali, da bi se vključil v normalno življenje in delo, ga neredko osamijo s slabo prikritim ožigosanjem obsojenca na smrt. Še celo hudo pa je mnogim bolnikom, ki so zaradi hujše invalidnosti ali napredovale bolezni navezani na tujo pomoč in stalno medicinsko nego. Potrebna nega takih bolnikov na domu povečini ni zagotovljena, družini so v breme, domovi za onemogle jih neradi sprejemajo, bolnišnice jih odklanjajo. S to stisko se srečujemo vsak dan in tu smo spet pri začetku. Ali ne daje prav ta bedni konec življenja mnogih rakavih bolnikov vtis grozljivosti bolezni, ki vzbuja v ljudeh upravičen strah pred njo? Zato nimajo prizadevanja za zboljšanje teh razmer nič manjše teže kot prizadevanja za zgodnejše odkrivanje raka: tudi vsa ta prizadevanja pomenijo boj proti raku!

Ne moremo biti brezbržni do tega, kako neozdravljeni bolniki živijo s svojim rakom in kako za njim umirajo.

Na koncu naj le še omenim, da sta važni področji dejavnosti boja proti raku tudi nenehno izobraževanje zdravstvenih kadrov in pa raziskovanje na vseh področjih, ki smo jih omenili. Le od slednjega lahko pričakujemo novih, učinkovitejših orodij za boj proti tej bolezni in zmago nad njo.

Iz teh, bežno nakazanih vidikov boja proti raku in našega programa, se nam kaže tudi vloga našega društva za boj proti raku, ki je prostovoljno združenje laikov in strokovnjakov, ki želijo pomagati zdravstveni službi pri zatiranju te bolezni. Akcija društva se začneja tam, kjer se konča njena zmogljivost in pristojnost onkološke zdravstvene službe same, da bi mogla uveljavljati potrebne ukrepe ter tedaj, ko po uradni poti zbrana sredstva ne zadoščajo več za kritje potreb posameznih področij dejavnosti v boju proti raku. Društvo naj bi bilo posrednik med onkološko zdravstveno službo in javnostjo ter zavednimi družbenimi dejavniki, posredovalo naj bi jim strokovno načrtovane programe posameznih dejavnosti v boju proti raku in potrebe za njihovo izvajanje ter jih hkrati mobiliziralo k sodelovanju in pomoči. Zato naj bi teden boja proti raku veljal tudi kot spodbuda občanom in delovnim organizacijam tako za včlanjenje v društvo SR Slovenije za boj proti raku, kot tudi za pomoč pri njegovem delu, saj se bo s tem njihovo hotenje — sodelovati in pomagati pri premagovanju raka — lahko najbolj učinkovito uveljavilo.

prof. dr. Božena Ravnihar
ONKOLOŠKI INŠTITUT

PROGRAM DELA ZKS ŽELEZARNE ZA LETO 1976

I. TEMELJNA USMERITEV

Osnovne smernice za izdelavo programa izhajajo iz izhodišč konstituantne seje konference ZKS železarne Jesenice ter programa dela OK ZKS Jesenice, ki temeljijo na sklepih 7. kongresa ZKS, 10. kongresa ZKJ, 5. seje CK ZKS, drugih sklepov organov ZKS ter manjši vidnih družbenopolitičnih predstavnikov naše družbe.

Program vključuje naloge v TOZD, OZD, ZJŽ in naloge pri sodelovanju z vsemi DPO v ZJ, KS in občini:

- s področja organizacijsko kadrovskega vprašanja,
- s področja samoupravnih odnosov ter delegatskega sistema,
- s področja idejno političnega delovanja,
- s področja gospodarjenja in stabilizacijskih ukrepov
- ter s področja socialnih vprašanj.

II. NALOGE

1. Organizacijsko kadrovska vprašanja:

- spremljanje in dopolnjevanje sistema organiziranosti OO ZK, konferenc, komiteja ter ostalih občasnih oblik delovanja,
- usklajevanje in utrjevanje organizacijskih oblik priključenih TOZD,
- sodelovanje in spremljanje organiziranosti ZK v SZ in ZJŽ,
- neprekinjena skrb za stalen sprejem novih članov,
- sistematsko evidentirati, spremljati in usposabljanje perspektivne kadre,
- spremljanje štipendiranja in štipendijske politike,
- spremljanje uresničevanja sprejetih sklepov konferenc in komiteja pri izvajanju nalog na področju kadrovske politike - zlasti družbenega dogovora, o izvajanju kadrovske politike v občini Jesenice.

2. Samoupravni odnosi:

- spremljanje in oblikovanje osnov za prehod na novo reorganiziranost Železarne s posebnim poudarkom na ustavni zasnovanih družbeno-ekonomskih odnosih med delavci v TOZD in delovnih skupnostih,
- razvijanje samoupravnih odnosov v novih organizacijskih oblikah, prilagajanje delegatskemu sistemu,
- ustvarjati pogoje za normalno delovanje samoupravnih delavske kontrole,
- razvijanje delovanja SDS s poudarkom na izpolnjevanju informacijskega sistema v take oblike, da bodo le-te lahko uresničevale svoje osnovne naloge.

3. Idejno politično delovanje:

- širitev družbene akcije med delovne ljudi, krepitev vloge vseh družbenopolitičnih organizacij ter zagotavljanje idejno politične vloge ZK v njih,
- idejno organizacijska, kadrovska in akcijska krepitev ZK ter posebna skrb za uveljavljanje OO ZK,
- aktivnost članov ZK v drugih družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih ter delegacijah,
- idejno politično usposabljanje komuniste na temeljih marksistične družbene teorije s pomočjo obstoječih oblik (uvajalni seminarji, občinska politična šola A in B program, politična srednja šola pri CK ZKS),
- Proučitev ustav in sklepov ter stališč zadnjih kongresov ZK, ki govorijo o osnovnih principih delavcev v združenem delu, do uresničevanja svojih pravic in dolžnosti,
- razvijanje oblik samoizobraževanja in osnovnih oblik izobraževanja na delovnem mestu glede na njegovo delovno in življenjsko okolico.

4. Gospodarjenje in stabilizacijski ukrepi:

- aktivnost na področju družbenega planiranja in uresničevanja letnega in srednjeročnega razvoja TOZD, OZD, SZ, ZJŽ, da se zagotovi nadaljnja aktivnost na področju stabilizacijskih ukrepov,
- dosledno spremljanje kvartalnih, proizvodnih ter ekonomskih pokazateljev in s tem v zvezi potrebnih ukrepov (ekonomičnost, gibanje zaposlenih, materialni stroški, uvoz-izvoz, ostanek dohodka, investicije),
- analiza zaključnih računov ter delitev dohodka, ostanka dohodka in skladov skupne porabe v skladu z družbenim dogovorom,
- analiziranje novih možnosti integracijskih procesov v skladu z določili ustave ter razvijanje že obstoječih oblik.

5. Socialna vprašanja:

- V sodelovanju z ustrežno komisijo in TK OOS Železarne delovati in pospeševati:
- aktivnost na področju OD ter družbenega standarda zaposlenih,
- delovni pogoji in socialna varnost zaposlenih,
- aktivnost na področju stanovanjske izgradnje,
- socialno zdravstvena problematika s posebnim poudarkom na odsotnosti z dela.

Komite konference ZKS ZJ ter grupe za posamezna področja dela bodo ta program aktualizirali v svojih kratkoročnih - akcijskih programih, ki bodo poleg navedenega obsegali še druge naloge in vprašanja, kateri se bodo neplanirano pojavili v letu 1976. Navedene naloge programov morajo biti terminsko opredeljene z nosilcem naloge ter kakšno širino do obravnave zajemajo (OO ZK, grupe, komite, konferenca).

Komite TK ZKS Železarne

PREMAKLJIV DELOVNI ČAS V ŽELEZARNI

Nadaljevanje in konec

3.5 Slabosti PDC: Dosedanje izkušnje v podjetjih, katera so uvedla PDC, kažejo na naslednje slabosti:

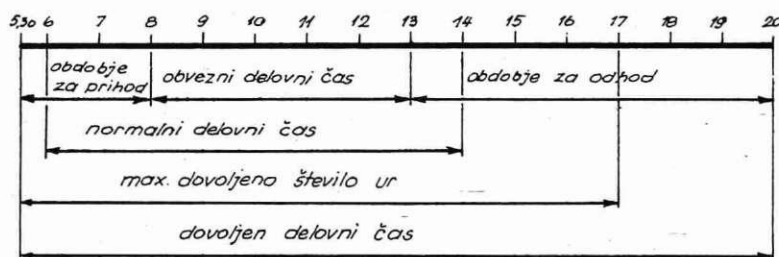
- nezadovoljstvo delavcev v tistih enotah, kjer za sedaj še niso uvedli PDC,
- težave pri dogovarjanju z delavci za vrstni red dežurstva tam, kjer je to potrebno,
- ob lepem vremenu, pred prazniki, pred nastopom dopusta ali zadnji delovni dan v tednu se rado zgodi, da delavci odidejo z dela po preteku obveznega delovnega časa,
- ob slabih vremenskih pogojih, dnevi po praznikih, dopustih, prvi delovni dan v tednu, se rado zgodi, da delavci izkoristijo celotni čas za prihod na delo.

Te slabosti pa so dosti manjše od prednosti in se z boljšo organizacijo in dogovorom lahko odpravijo.

Tako bi lahko nezadovoljstvo delavcev, ki ne delajo v PDC, omilili ali odpravili z boljšim informiranjem o vzrokih uvedbe PDC samo v nekaterih oddelkih in pa z uvajanjem humanejših oblik dela tudi na njihova delovna mesta.

V oddelkih, kjer mora biti dežurna služba, morajo narediti medsebojni dogovor in vrstni red dežurstva, saj s tem odpadejo vsa nepričakovana nesoglasja glede vrste dela in vrstnega reda opravljanja določenih nalog.

Ravno tako bi se lahko postavili pogoji o izvršitvi nekega dela, predno se lahko koristijo ugodnosti, ki jih ima PDC.

Kakor vidimo, je pri tem načinu delavnik prihod in odhod določen s časovnim obdobjem. Tako lahko delavec dela v enem dnevu samo pet ur, vendar mora manjkajoče ure nadoknaditi.

Delavec, ki ima na koncu meseca pozitivno ali negativno bilanco ur, se ob obračunu izplača samo toliko ur, kolikor jih je določeno s planom v tistem mesecu, manjko ali presežek pa se prenese v naslednji mesec, samo vsota ur ne sme presežati zgoraj določenih mej.

Če delavec prekorači manjko desetih ur, se mu ob obračunu ob koncu meseca obračuna dejansko izvršene ure, proti delavcu pa se uvede disciplinski postopek. Presežek 24 ur se odobri lahko samo na posebno priporočilo direktorja sektorja, v drugih primerih pa se ure črtajo, ker smatra, da so neobjektivno narejene.

Višek ur, ki jih je delavec naredil v nekem časovnem obdobju, se lahko koristi samo v obeh časovnih premikih, ta je v času za prihod in času za odhod z dne, nikakor pa ne med obveznim delom petih ur.

Da se zagotovi natančnost evidentiranja prihoda in odhoda z dela, kar je predpogoj pri PDC, ima vsak delavec mesečno kartico, na katero pri vratarju vpiše svoj prihod in odhod z dela, kartico pa odda vratarju. V Železarni imamo ta način evidentiranja, ker do sedaj še nismo dobili naročenih žigosnih ur. Žigosanje z urami je boljše, saj odpadejo vse pomote pri vpisovanju časa, vratar pa samo kontrolira žigosanje in ne tudi številke na kartici.

Delavec lahko dela tudi v deljenem delovnem času, samo dopolne mora biti obvezno prisoten od 8. do 13. ure, v popoldanskem času pa najmanj dve uri, samo ne po 20.00 uri.

V zgornjem poglavju smo na kratko opisali obliko PDC, ki poizkusno teče v naši delovni organizaciji. S samo razširitvijo na druge oddelke Železarne pa bomo sigurno morali spremeniti nekatera določila, saj nas organizacija in tehnologija v posameznih obratih in TOZD sili v prilagajanje tehnološkim postopkom obratov in oddelkov.

5. REZULTATI ANKETE IN ANALIZA O DELU V PDC V ŽELEZARNI

5.1 Rezultati ankete: Da bi dobili pravilno sliko o mnenju prizadetih delavcev o PDC, smo skupaj s psihološko službo na kadrovskem sektorju naredili anketo med zaposlenimi.

Zaradi boljše informiranosti o rezultatih ankete, objavljamo rezultate ankete, kakor jo je posredovala psihološka služba.

5.1.1 Udeležba: Vprašalnik je izpolnilo 84,5 % vseh predvidenih

Tako kakor pri vsaki obliki delovnega časa, pa naj bo ta togi ali spremenljivi, ostaja tudi v PDC nekaj slabosti, ki jih pa noben sistem delovnih časov ne more odpraviti. To je notranja disciplina v oddelkih, zapuščenje delovnega mesta brez odobritve predpostavljanih, neizvrševanje delovnih nalog, kršenje tehnološke discipline, itd. Te slabosti pa obstajajo v vsakem sistemu delovnega časa in jih more reševati le neposredni vodja.

4. NAVODILA ZA KORIŠČENJE PDC

V naši delovni organizaciji smo se odločili za varianto PDC z možnostjo prenosa ur v naslednje časovno obdobje.

ČASOVNI RAZPORED PDC

Normalni delavnik:	
od ponedeljka do petka	od 6.00 - 14.00
obvezni delovni čas vsak delavnik	od 8.00 - 13.00
dovoljeni delovni čas vsak delavnik in soboto	od 5.30 - 20.00
maks. število del. ur v delavniku	12 ur
čas za prihod na delo vsak delavnik	od 5.30 - 8.00
čas za odhod z dela vsak delavnik	od 13.00 - 20.00
dovoljeni mesečni presežek	24 ur
dovoljeni mesečni primanjkljaj	10 ur

anketirancev, kar lahko smatramo kot ugoden odziv, ki nam daje zadostno stopnjo zaupanja v rezultate.

5.1.2 Prihod in odhod z dela: Večina anketiranih prihaja (63,3 %) in odhaja (72,8 %) z dela pretežno ob istem času kot pred uvedbo PDC, to je ob 6. oziroma 14. uri.

Vse možnosti od 5. do 8. ure pri prihodu na delo izkoristi 17,1 % anketirancev in vse možnosti ob odhodu (od 13. do 20. ure) 15,2 %.

Pretežno isti čas izven okvirov 6.00 oz. 14.00 uporablja pri prihodu 19,6 % in ob odhodu 12,0 % anketirancev (največ med 13. in 14. uro).

5.1.3 Osnovna določila sistema PDC: Dovoljeni delovni čas od 5. - 20. ure ustreza veliki večini (93,0 %), le 7,0 % anketirancev ima drugačna stališča.

Obvezni delovni čas od 8. do 13. ure ustreza večini anketirancev (76,6 %), medtem ko ima 23,4 % anketirancev drugačne predloge, med katerimi jih največ meri na skrajšanje obveznega delovnega časa (npr. od 8. do 12. ure, ipd.).

Največje število (12) dovoljenih ur ustreza veliki večini (93,0 %), samo 7,0 % anketirancev ima drugačna stališča.

Polovica vseh anketirancev (51,0 %) meni, da bi moralo popoldansko delo trajati najmanj dve uri, 16,1 % predlaga najmanj 1 uro in 32,9 % anketirancev najmanj tri ure in več.

Dovoljeni mesečni presežek 24 ur ustreza veliki večini (89,2 %), prav tako dovoljeni mesečni primanjkljaj deset ur (94,9 %) anketirancev.

Večini anketirancev (81,5 %) tudi ustreza dosednji način evidentiranja prisotnosti na delu (na 6 minut).

5.1.4 Vpliv PDC na produktivnost dela, počutje in prosti čas: Večina anketirancev (72,2 %) meni, da je delovna sposobnost in učinkovitost ostala enaka kot prej, medtem ko 27,8 % anketirancev meni, da se je povečala. Potemtakem prav nihče ne smatra, da se je delovna sposobnost in učinkovitost po PDC zmanjšala.

Zelo slično stališče imajo o utrujenosti in spanju: 29,1 % jih meni, da prihajajo na delo bolj naspani in spočiti, medtem ko 70,9 % ne občuti razlike, nihče pa poslabšanja.

Delovni in poslovni stiki v PDC so po mnenju večine (95,6 %) ostali enaki kot prej, 2,5 % jih meni, da so se nekoliko zmanjšali, 1,9 % pa, da so se celo povečali.

Več prostega časa ima po uvedbi PDC 44,3 % anketirancev, enako 51,9 % in manj 3,8 % anketirancev. Prosti čas je v PDC za večino (58,9 %) bolj izkoriščen, za 39,2 % enako kot prej, medtem ko le 1,9 %

anketirancev smatra, da je še bolj razbit in slabše izkoriščen.

13,5 % anketirancev meni, da je v PDC olajšan prihod in odhod na delo z lastnim avtomobilom, večino vozačev (40,6 %) javni prevoz ne ovira pri PDC, razen 6,5 % anketirancev, za katere je vozni red neugoden.

Spolšno počutje (kot širša variabla) se je izboljšalo pri 59,5 %, ostalo enako kot prej pri 39,9 %, poslabšalo pa le pri 0,6 % (enem) anketirancu.

5.1.5 Mnenja drugih o PDC: Anketirance smo tudi povprašali, kakšna so večinska mnenja drugih sodelavcev o PDC, v kolikor so se z njimi o tem pogovarjali. Večina (71,4 %) se je pogovarjala, pri čemer so mnenja zelo različna: 32,9 % ostalih sodelavcev odobrava PDC z določenimi zadržki, 18,0 % pa ga odobrava popolnoma; 6,8 % ostalih sodelavcev smatra, da se bo PDC zlorabljal za nedisciplino, medtem ko jih 1,9 % odkrito nasprotuje PDC, nekaj pa je še drugih mnenj.

5.1.6 Splošna opredelitev za ali proti PDC: 94,9 % anketirancev je na splošno za PDC, 5,1 % proti.

5.1.7 Glavne prednosti in slabosti PDC ter ostale pripombe in predlogi: Analiza dobjenih odgovorov nam pokaže naslednje:

1.7.1 Poglavitne prednosti so po pogostosti odgovorov razvrščene takole:

1. Boljše možnosti urejanja pri- vatnih zadev (105 odgovorov).
2. Naspanost, zajtrk in splošno počutje ob prihodu na delo se je izboljšalo (54 odgovorov).
3. Izboljšala se je izkoriščenost delovnega časa, prilagojenost potrebam dela in delovna storilnost (46 odgovorov).
4. Odpadla je napetost zaradi strahu pred zamujanjem (42 odgovorov).
5. Omogočeno je, da se ne dela ob sobotah (26 odgovorov).
6. Omogočeno je mirnejše delo v popoldanskem času (22 odgovorov).
7. Odpravljene so zamude in delovni čas se bolj točno registrira (16 odgovorov).
8. Manjše število odgovorov navaja zmanjšano gnečo v javnem prevozu, upoštevanje delovnega časa pred 6. uro, ki je značilna predvsem za nekatere vozače, odpravljanje nadur, mesečno prenašanje ur, svobodno regulacijo delovnega časa, ipd.

1.7.2 Poglavitne slabosti so po pogostosti odgovorov razvrščene takole:

1. Registriranje prihoda in odhoda brez žigosne ure je neugodno, pojavljajo pa se tudi zlorabe oz. goljufije (30 odgovorov).
2. Moti obvezen enourni odmor (19 odgovorov).
3. Preseženi ur ni mogoče koristiti v obveznem delovnem času (18 odgovorov).
4. V popoldanskem času je treba delati najmanj 2 uri (11 odgovorov).
5. PDC ni uporaben za vsa delovna mesta oz. vse zaposlene (11 odgovorov).
6. Manjše število odgovorov navaja neugodne zveze v javnem prometu, prepoved opravljanja privatnih zadev od 8. do 13. ure, odsotnost kontrole pri popoldanskem delu, ovire pri teamskem delu v neobveznem delovnem času, nezadostno opredeljenost celotnega sistema PDC, forsiranje osebnih potreb pred delovnimi zahtevami, ipd.

1.7.3 Ostale pripombe in predlogi so po pogostosti odgovorov razvrščeni takole:

1. Nujna je žigosna ura (16 odgovorov).
2. PDC naj bo uveden v vse službe (7 odgovorov).
3. Odhod z dela naj bo omogočen že pred 13. uro (4 odgovori).
4. Urediti je treba avtobusne zveze v popoldanskem času (4 odgovori).
5. Manjše število odgovorov navaja potrebo po zmanjšanem obveznem delovnem času, ureditev otroškega varstva in prehrane, ipd.

5.2 Mnenja vodilnih uslužben- cev v oddelkih, kateri delajo v premakljivem delavniku.

Ker se z uvedbo novega delavnika v oddelkih spremeni tudi ustaljene delovne navade in organizacija dela, smo zaradi boljše ocene o novem delavniku imeli intervju z devetimi vodilnimi delavci na vseh treh sektorjih.

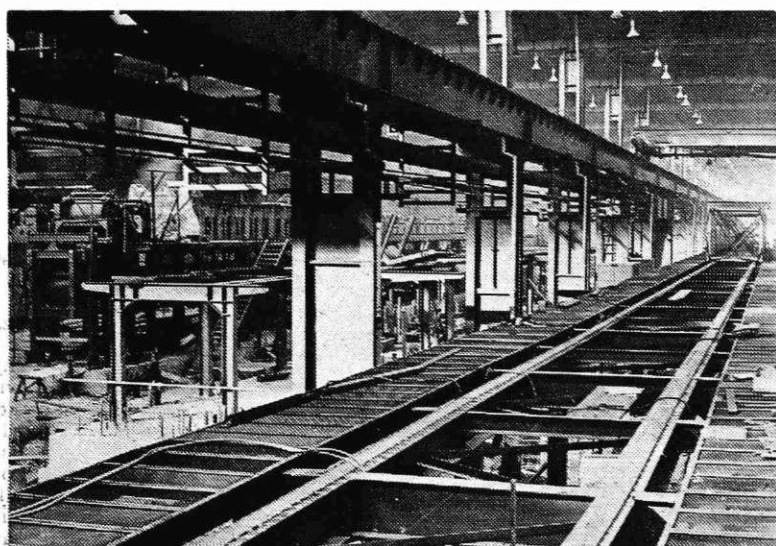
Vprašanja in odgovori so bili naslednji:

5.2.1 Kakšna je po vašem mnenju storilnost dela v novem delavniku?

Šest vodij meni, da je storilnost enaka, dva da je boljše, eden pa da je padla.

5.2.2 Kakšna je disciplina in nadzor nad podrejenimi?

Pet vodij meni, da je disciplina in nadzor enaka, dva da je boljše, dva pa da je padla.

Hladna valjarna - žarilno-lužilna linija za mehka, nerjavna in silicijeva jekla

5.2.3 Ali ste lahko prilagodili organizacijo dela glede na novi delavnik?

Sedem vodij meni, da je organizacija lahko prilagodila novemu delavniku, en vodja meni, da je glede organizacije dela sedaj še veliko lažje kot v starem delavniku, en vodja pa meni, da bi z nekaterimi spremembami v pravilniku lahko uredil organizacijo.

5.2.4 Kaj naj bi spremenili pri novem delavniku?

Trije vodje nimajo nobenih predlogov za spremembo delavnika. Ostali predlagajo:

— Zložiti čas prihoda na dnino na 5.30.

— Premakniti čas obveznega delavnika.

— V sobotah naj bi delali samo po potrebi.

— Dovoliti delo ob nedeljah, vendar samo z odobritvijo vodje.

— Vodja naj bi lahko dovolil izhod med obveznim delavnikom, izhod se mora registrirati na kartici.

— Delo v popoldanskem času naj se dovoli tudi v primerih, ko ima zaposleni dopolne redni dopust.

— Vodja skupine naj bi imel kompetenco poostrižiti kriterije PDC, če je to v interesu dela na oddelku, nikakor pa jih ne omliliti bolj kot je to dovoljeno v pravilniku.

5.2.5 Na vprašanje: Kaj menite na predlog: v okviru PDC se SDS po analizi specifičnosti dela v oddelku odloči za zoženje kriterijev koriščenja delovnega časa?

Šest vodij meni, da bi delovna skupina lahko sama spremenila kriterije koriščenja delovnega časa. Trije vodje so pa proti takemu koriščenju delovnega časa.

5.3 Mnenja vratarjev:

Zaradi delno spremenjene vloge vratarjev pri novem delavniku in kontroli, smo na podoben način kot vodilne delavce vprašali tudi vratarje za njihova mnenja o premakljivem delavniku. Odgovori so bili približno enaki in se glasijo:

— disciplina se je povečala,

— boljši nadzor nad izhodi,

— ostane naj vpisovanje v knjige izhodov,

— obvezna nabava žigosnih ur,

— z nabavo ur naj se uvede tudi obvezno žigosanje odhodov na malico.

5.4 Zaključki:

Na podlagi analize dela, ankete in intervjujev smo prišli do naslednjih zaključkov:

— storilnost se je povečala,

— izboljšala se je delovna disciplina,

— zmanjšalo se je število nadurnega dela,

— izboljšalo se je počutje delavcev.

— izboljšala se je organizacija dela v oddelkih,

— zaposleni prihajajo na delo bolj spočiti in naspani,

— za registracijo se morajo nabaviti žigosne ure,

— velika večina odobrava PDC (94,1 %).

Te ugotovitve pa dopolnjuje in potrjuje tudi rezultat ankete, iz katere je razvidno, da primerjava med skupino, ki pretežno prihaja na delo ob 6. uri, in skupino, ki izkorišča vse možnosti od 5. do 8. ure, pokaže statistično pomembne razlike. Skupina, ki izkorišča prožnost PDC, beleži hkrati ugodnejša stališča glede delovne sposobnosti in učinkovitosti, nasplosti in spočitosti, ima večji delež prostega časa in ga bolj izkoristi ter se po njihovem mnenju na splošno bolje počuti.

6. ANALIZA PDC V ŽELEZARNI

Zaradi zasledovanja gibanja delovnega časa v oddelkih, ki delajo v PDC smo naredili analizo o gibanju prihodov in odhodov z dela, dolžine dne in dolžine popoldanskega dela. Sama analiza je dosti obsejnejša, saj so namenjene analize za gornje kriterije po časovnih intervalih, vendar jih zaradi njihove obsejnosti ne objavljamo, temveč samo povprečne čase za vsak oddelk posebej. Analiza je narejena za obdobje od septembra 1974 do vključno novembra 1975, to je 15-mesečno obdobje.

7. RAZŠIRITEV PDC V ŽELEZARNI

Po 15-mesečnih izkušnjah, ki smo si jih pridobili z uvajanjem PDC v stavbi skupnih služb, se je pokazala možnost za razširitev tega delovnega časa na ostale oddelke skupnih služb in v obrate, v katerih je možno to uvesti. Tako bi v prvi fazi lahko razširili PDC na stavbe kadrovskega sektorja, glavne pisarne, OTK in obrate, ki delajo na eno izmeno.

V drugi fazi bi postopno uvajali PDC v nekatere obrate in na delovna mesta, ki delajo v dveh izmenah. Tako bi v bližnji prihodnosti lahko brez težav razširili sistem dela v PDC na približno 1000 zaposlenih. Z delnimi organizacijskimi spremembami, ali pa z drugačno obliko PDC pa bi se število zaposlenih v tem sistemu dela povečalo še za nadaljnjih 1000–2000 delavcev.

Pomembna stvar pri razširitvi PDC v takem obsegu pa bi sigurno bila dobra priprava in organizacija že pred samim pričetkom dela v PDC in aktivno sodelovanje pri pri-

pravi z delavci in vodilnim kadrom v samem oddelku.

Poleg vsega tega ne smemo pozabiti tudi na žigosne ure, katere bomo morali namestiti v oddelke ali skupine oddelkov, ki bodo delali v novem sistemu delovnega časa, saj se s tem izognemo veliki večini sumničenj o nedisciplini pri prihodu in odhodu z dela.

ZAKLJUČEK

Izkušnje, ki so jih na področju uvajanja PDC pridobila podjetja v naši republiki in posebno naša delovna organizacija, ne bi smela ostati neizkoriščene, saj je bilo v to delo vloženega veliko truda in naporov po vseh organizacijah, kjer so ta čas uvedli, čeprav v še tako skromni obliki. Največ napora za uvajanje boljših organizacijskih postopkov humanejših oblik delovnih časov pa posvečajo na visoki šoli za organizacijo dela v Kranju. Kranjska šola je tudi nosilec naloge uvajanja PDC v delovnih organizacijah, ki je razpisana pri Kidričevem skladu.

Iz same analize in ankete je bilo razvidno, da produktivnost ni padla, temveč se je še celo povečala, to pa sigurno tudi pomaga pri uveljavitvi ukrepov za stabilizacijo našega gospodarstva.

Ena od pglavitnih prednosti tega delovnega časa pa je sigurno humanizacija dela. Z večjo humanizacijo dela se povečuje tudi zadovoljstvo delavca na teh delovnih mestih, s tem v zvezi pa je sigurno tudi večji učinek in pa zmanjšana fluktuacija na posameznih delovnih mestih.

Pri sami razširitvi novega delovnega časa se ne bi smeli plašiti naprov, ki so potrebni za uveljavljanje novih načinov dela. Take novosti bomo morali uvajati le bolj načrtno in organizirano, ter v povezavi s samimi delavci na delovnih mestih in skupno z družbenopolitičnimi organizacijami v delovnih organizacijah, saj se vsi skupaj borimo za večjo produktivnost in humanizacijo dela.

Mislmo, da je uvajanje novih humanejših oblik dela v našo samoupravno delovno skupnost nujno, saj naša družba postavlja človeka kot glavnega nosilca vseh dogajanj v delovnih organizacijah in izven njih.

Zaradi tega tudi ne smemo zaostati z razvojem delovnih časov za drugimi narodi, saj nove in moderne oblike le pripomorejo v končni obliki k večji produktivnosti, kar nam samoupravljalcem tudi narekuje stabilizacijski program.

Alojz Šimnic
Oddelek za organizacijo dela

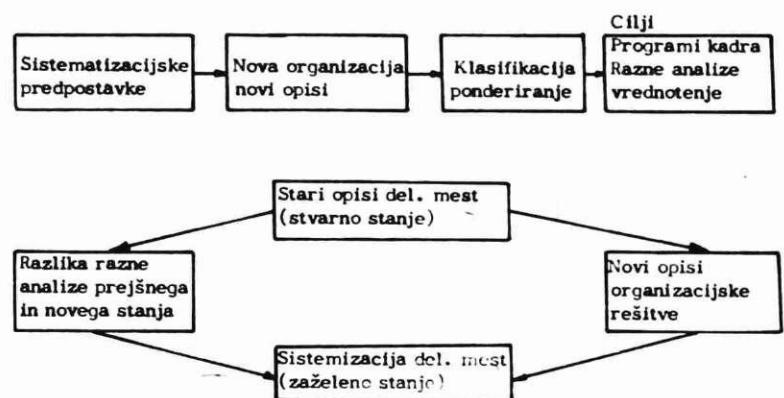

Vhodna cesta v javorniške obrate

SISTEMSKI PRISTOP K IZDELAVI SISTEMATIZACIJE

(Nadaljevanje z 1. strani)

posebej lahko vpliva na končno kvaliteto odločitev sistematiziranosti delovnih mest kot celote.

V regulacijskem kolesu so prikazane najosnovnejše naloge, ki so potrebne, da se v skladu s postavljenim ciljem obdelava in regulira tudi funkcioniranje vseh podsistemov in dejavnosti, ki bi jih bilo potrebno tudi obdelati pri željenem cilju izdelave sistematizacije.

Glede na to, da je izdelava sistematizacije proces sprejemanja novih nalog, novih odločitev in da ima ta proces svojo strukturo, katere osnovna karakteristika je, da jo ni mogoče razstaviti na neodvisne pod-sisteme kaže na to, da tudi sistematizacije ne moremo razstaviti na neodvisne podprobleme, ki se bodo pojavljali tekom same izdelave.

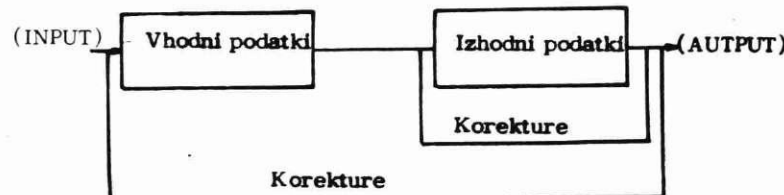
Teorija sistemov omogoča, da lahko pri izdelavi sistematizacije uporabimo metode in tehnike dekompozicije to je, da rešujemo probleme najprej v sklopu ene TOZD in nato v sklopu vse Železarne. Lahko pa poteka izdelava sistematizacije na več mestih v različnem času ali pa tudi v istem času, oziroma simultano. Pri tem pa je treba poudariti, da sistematizacija ne sme biti grajena togo. Merila oziroma naloge ali sistem nalog in meril je potrebno pred vsako novo plansko dejavnostjo oziroma novo organizacijo obnoviti, v skladu s tekočimi nalogami. To pa potrjuje prejšnjo ugotovitev, da je izdelava sistematizacije permanenten proces in ena naj-

pomembnejših funkcij, ki nima svojega naravnega konca.

Izdelava sistematizacije ni možna s pomočjo determinističnega sistema, ker je tam cilj in kriterij enopomensko določen. Prav tako pa sistematizacija ni zanesljiva, kolikor daljša je obdobje izdelave. Spričo vsega tega je zato potrebno določiti nek okvir razvoja sistematizacije kot sistema, na osnovi katerega se izdela in opravi izbor tistih akcij, ki pripeljejo sistematizacijo do zaželenega rezultata. Tak okvir pa je lahko dobro izdelan terminski plan, ki se poleg vsega napisanega lahko uporablja tudi za tolmačenje, razumevanje in krojenje informacij.

Sistem nalog, ki predstavljajo terminsko izdelavo sistematizacije mora biti usmerjen oziroma zgrajen tako, da lahko prehaja sistem iz stvarnega v zaželeno stanje. Toda takšnemu terminskemu planu morajo vedno slediti konkretne akcije, kajti brez njih je nemogoče izpeljati sistematizacijo do konca, oziroma do takšne oblike, katero si želimo.

Če problem izdelave sistematizacije sistemsko postavimo, potem lahko ugotovimo, da je sistematizacija mogoče reševati problemsko s podsistemi, ki so funkcionalno odvisni, pri čemer uporabimo za vhodne podatke v sistem stanje takšno, kakršno pač je. Izhodno stanje pa z vmesnimi korekturami prilagajamo željenemu rezultatu.

Če sproti upoštevamo vse omejitve in kriterije spremenljivih pogojev, ki spreminjajo stanje sistema v teku danega časa za izdelavo sistematizacije, potem lahko postavimo relacijo, ki povezuje spremembe v sistemu, to je sproti popravlja sliko in stanje sistematizacije, kot sistem-ske rešitve.

V primeru kadrovskih potencialov, pri izdelavi sistematizacije, se je potrebno podrežati omejitvam, ki so definirane v aktih TOZD ali delovnih skupnosti in med tehnološkim, oziroma organizacijskim procesom posamezne TOZD, oziroma delovnih skupnosti. Iz tega vidika se lahko ti potenciali gibljejo med neko maksimalno in minimalno točko. Takšne omejitve je nujno, da jih izdelajo strokovne službe, seveda vsaka za svoje področje in sicer analitski oddelki analize izkoriščenosti delovnega časa, ekološki oddelki analiza delovnih pogojev, psi-

hološka služba psihofizične profile delovnih mest.

Za uspešno reševanje tako zahtevnih nalog, je potrebno uporabiti mrežo dinamičnega programiranja. To je s pomočjo tehnike mrežnega planiranja, ki je grajeno s pomočjo metode kritične poti in tehnike ocene in revizije. Ti dve metodi sta osnovno delo pri sestavljanju mrežnega programa nekega projekta, v tem primeru izdelave sistematizacije.

Z modelom mrežnega planiranja je možno vzpostaviti logično odvisnost in vrstni red posameznih akcij za reševanje posameznih faz izdelave sistematizacije. To akcijo na mrežnem diagramu predstavljamo s premicami, naloge oziroma dogodke pa s krogi. Tako lahko z mrežnim diagramom predstavimo vse dejavnosti, katere bo potrebno opraviti pri izdelavi sistematizacije.

HAFNER

POVPREČNI PRVI PRIHOD NA DNINO IZRAŽEN V ČASU PRIHODA IN PO MESECIH (ČAS JE IZRAŽEN V URI IN 1/100 URE) 1974 – 1975

sektor	čas v uri in 1/100 ure											
	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	marec	april	maj	jun.	jul.	avg.
RO	5.88	5.96	5.93	5.96	5.94	5.95	5.97	5.97	5.95	5.93	5.88	5.91
SEO	5.96	6.00	6.06	6.13	6.07	6.08	6.09	6.02	5.94	5.99	5.97	5.99
FRS	5.88	5.88	5.91	5.94	5.95	5.95	5.95	5.96	5.94	5.91	5.92	5.90

Čas prihoda na dnino se je premaknil bliže 6.00 ali pa celo čez, kar je posebno vidno pri SEO. Pri SEO je lahko opaziti tudi razliko v prihodu na dnino v različnih letnih obdobjih, saj se prihod pozimi premakne čez 6. uro zjutraj. Da to ni tako opazno v ostalih dveh sektorjih, je odvisno od posebnosti dela in pa števila ljudi, ki so vezani na prevoz iz okoliških krajev in imajo ustaljen vozni red.

POVPREČNI PRVI ODHOD Z DNINE IZRAŽEN V ČASU ODHODA IN PO MESECIH (ČAS IZRAŽEN V URI IN 1/100 URE 1974 – 1975)

sektor	čas v uri in 1/100 ure											
	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	marec	april	maj	jun.	jul.	avg.
RO	13.88	13.89	13.87	13.92	13.90	13.93	13.96	13.92	13.91	13.90	13.88	13.87
SEO	14.00	14.03	14.03	14.02	13.96	14.00	13.90	13.97	13.94	13.97	13.89	13.93
FRS	13.96	13.96	13.94	13.98	13.98	13.93	13.91	13.94	13.89	13.90	13.90	13.89

Čas odhoda z dnine se je pomaknil pod 14. uro, in to iz čisto praktičnih razlogov. Delavci se izognejo drenjanju na lokalnih prevoznih sredstvih in pa gneči na cesti, če so s svojimi vozili. Vidi se tudi, da se čas odhoda v poletnih mesecih bolj pomakne pod 14. uro kot v zimskih, to pa se tudi pokriva s prihodom na dnino.

POVPREČNA DOLŽINA DNINE IZRAŽENA V URAH IN 1/100 URE PO MESECIH

sektor	povpreč. dolž. dnine izraž. v urah in 1/100 ure po mes. 1974 – 1975											
	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	marec	april	maj	jun.	jul.	avg.
RO	8.10	8.12	8.11	8.10	8.02	8.18	8.13	8.04	8.06	8.07	8.04	8.02
SEO	8.21	8.15	8.15	8.15	8.15	8.04	8.04	8.15	8.07	8.11	8.10	8.02
FRS	8.21	8.21	8.14	8.15	8.30	8.18	7.99	8.29	8.07	8.07	8.25	8.05

Iz gornje tabele je razvidno, da delavci ne delajo manj kot 8 ur na dan in da je s tem odpadla bojazen da ne bodo imeli opravljenih predpisano število ur v mesecu. To dokazuje resnost zaposlenih pri poizkusnem uvajanju PDC.

DOLŽINA POPOLDANSKEGA DELA

sektor	dolžina popoldanskega dela izražena v urah in 1/100 ure 1974 – 1975											
	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	marec	april	maj	jun.	jul.	avg.
RO	2.92	3.25	3.36	3.31	3.40	3.12	3.29	3.33	3.35	3.27	3.35	3.60
SEO	2.96	3.06	2.88	3.00	3.08	3.04	3.18	3.14	3.18	3.21	3.23	3.29
FRS	2.88	3.19	3.00	3.11	3.17	2.86	3.14	3.08	2.89	3.17	3.08	3.00

Povprečna dolžina popoldanskega dela je izračunana samo za število delavcev, ki delajo popoldne. Dolžina je daljša kot je predpisan najkrajši čas dve uri.

JOŽE ULČAR-MIRO SPOMINI IZ NOB, KI NE ZBLEDIJO

DAN PLAČILA ZA GESTAPOVSKEGA AGENTA

V tem zapisu bo govora o drzni diverzantski akciji, ki sta jo izvedla Boštjan in Tomaž, pripadnika udarnega voda, maja ali junija leta 1943.

Da bi lahko bolje razumeli vzroke in pogoje, ki so narekovali tako akcijo, je treba iz spomina izbrskati stanje, kakršno je bilo v prvih mesecih leta 1943 na Gorenjskem. Tudi druga partizanska zima 1942/43 ni prinesla s snegom in mrazom. Vsaka zima pa že sama po sebi izključuje večjo aktivnost gverilskih enot, posebno če so bile razmeroma maloštevilne, kot je bil to slučaj pri nas. Čeprav so Nemci pri Stalingradu koncem januarja leta 1943 utrpeli enega največjih porazov v svoji zgodovini, ko so izgubili svojo elitno VI. armado, v naših krajih še niso kazali prav nobenega malodušja. Lahko bi celo rekli, da so imeli pobudo v svojih rokah. V to obdobje sovpada številno streljanje talcev, selitev naših družin, zapiranje članov OF in podobno. Morda je bil eden razlogov za povečan teror tudi to, da so Nemci v pomladnih mesecih leta 1943 pripravljali mobilizacijo nekaterih letnikov v svojo vojsko. V taki psihozi so pač upravičeno računali na večji odziv pri mobilizaciji. Razumljivo je tudi, da je bilo prebivalstvo pod vtisom povečane terorja prestrašeno in spričo tega je marsikje aktivnost na terenu začelo zamrla.

Spomladi leta 1943 so Nemci z letal zmetali po gozdovih Pokljuke, Mežaklje in Jelovice na tisoče letakov, ki so pozivali partizane k predaji. Dobro vem, da je na letaku pi-

salo, da je naš boj brezupen in da pomeni vztrajanje v partizanih gotovo smrt. Druga stran letaka pa je bila neke vrste propustnica, kjer je pisalo, da nemška oblast vsakemu, ki se preda s to propustnico nemškim oboroženim silam, jamči življenje in delo v Nemčiji. Družine tistih, ki se bodo predali, pa bodo ostale nedotaknjene na svojih domovih. Poleg teh letakov so odrgli tudi pismo Ivana Hribarja — partizana, ki je bil ujet v začetku februarja 1943. Hribar je v pismu napisal pač to, kar so mu gestapovci, ki so ga zločili, diktirali. Priznati je treba, da smo bili takrat v velikih stiskah. Nismo se bali toliko zase, pač pa za naše družine, ki so živele med Nemci.

V takih okoliščinah so se seveda dvignili grebeni izdajalcev in aktivnim sodelavcem okupatorja. Ti so predstavljali potencialno nevarnost za naše družine in aktiviste, saj so kot domačini dobro poznali razmere v svojem kraju. Seveda so si, odvisno od svoje aktivnosti, pridobili določen status pri svojih gospodarjih. Pri svojem delu so imeli tudi že nekaj rutine in izkušenj, ki so si

jih pridobili v dvehletnem sodelovanju z gestapom. Predvsem pa so bili v tem času vsi zelo previdni, saj so mnogi med njimi obležali s partizanski kroglo v glavi. Seveda so bili vsi tudi dobro oboroženi.

Alojz Stiplošek je bil soboslikar in pleskar. Imel je svojo obrt in je z družino živel v hiši pod blejsko cerkvijo, blizu hotela Jelovica. Z ozirom na svoj stan, se je štel med imenitnejše prebivalce na Bledu. Mislim, da je bil tudi član Sokola. Sicer pa sem ga premalo poznal, da bi lahko kaj več povedal o njem.

Stiploškovi so živeli svoje življenje obrtniške družine najbrže tako kot mnogi drugi.

Svoj pravi obraz je Alojz Stiplošek pokazal ob prihodu Nemcev. Z vsa močjo je na vseh področjih sodeloval z njimi. Verjetno je sodeloval pri izbiri tistih, ki so bili prvi izseljeni. Najbrže nihče danes ne bi mogel dognati, koliko je bilo zaradi njega izseljenih, zaprtih ali morda celo ubitih. Kdo ve? Ne vem kdaj in zakaj je opustil svojo obrt in prevzel blejski kino, ki je bil takrat prav tam, kjer je danes — pri cerkvi. Vsekakor je bil Alojz Stiplošek tak človek, da si je že leta 1942 ob priliki velike manifestativno-propagandne akcije, ki so jo v začetku julija leta 1941 izvedli blejski mladinci in partizani na Bledu, prislužil letak, na katerem je pisalo: »Pozor izdajalec, strašen dan bo dan plačila!«

Ta dan se je Stiplošku z velikimi koraki bližal v majskih dneh leta 1943. Danes bi bilo težko navesti konkretne razloge, zakaj je bil Stiplošek prav takrat obsojen na smrt. Brez dvoma pa je bil aktiven gestapovski agent in kot tak nevaren našemu gibanju in našim ljudem. (se nadaljuje)

TOMAŽ ISKRA

15

KROKODILOV PA NI VEČ

ASSUAN

Pokrajina vedno ista. Nil na desni, palme, nepregledna polja na levi puščava. Ponekod so polja namakali s pomočjo kamel. Vrtele so veliko kolo in to najbrže vedra iz namakalnih kanalov. Vprašal sem se, če v teh predelih gornjega Nila sploh poznajo traktor.

Končno smo zapeljali v Assuan. Postaja se mi je zdela lepša kot ona v Kairu, bila je bolj čista. Zadaj so nas čakali avtobusi, pravzaprav kombiji za dvajset oseb.

Do hotela, ki je bil postavljen na nekakšnem griču, smo se vozili še pol ure. Mesto je ležalo v polkrogu pod nami. Tu ni bilo nikakršnega vrveža in hrupa kot tam v Kairu. Mir, ki nas je nenadno sprejel in strašno omiljeno, čeprav suho podnebje, je na vse nas uplivalo kot pravi balzam. Od dolge vožnje smo si želeli prav to in nič drugega nam ne bi bolj godilo. In še bolj nam je godilo, ko smo še isto popoldne s jadrnicami zapluli mimo Slonjih otokov v botanični vrt. Slonji otoki v resnici zaslužijo to ime, saj je kup skalovja sredi Nila, tako lepo in naravno izklesanih, da s čisto majhne fantazije prepoznaš slonje uho, rilec in hrbet. Botanični vrt pa je poglavje za sebe. Žal se nisem zapomnil nobenega od imen tistih cvetlic, dreves, vem le, da sem z odprtimi usti opazoval vse te lepe, rdeče, bele, vijoličaste rože, stebila vseh oblik, in ko mi je nad glavo

zagrulil še libis, sem nehotе nagnil glavo po strani kot nekakšen pamenten kuža in gledal, ter se čudil.

Trenutek romantike pa nas je začaral, ko je naša jadrnica ob sončnem zatonu drsela proti nasprotnem bregu Nila in se je čul le šepet porednih valov ob kljunu in krmi. Sonce je bilo veliko in se je mehko prelivalo iz krvavorde v svetlo oranžno kroglo. Tudi naše oči so bile velike, nos pa obrnjen visoko navzgor.

Ampak drugi dan smo šele zijali. Zijali smo v kakšnih petnajst do dvajset metrov dolg in pet, šest metrov širok obelisk še vdelan v kamnolomu granita. Nekateri izvedenci ocenjujejo njegovo težo na 100 ton. Velike granitne bloke so »sekal« tako, da so v razpoke polagali trstikov les in ga polivali z vodo. Trstika je potem razgala in sekala granit v bloke, ki so jih natovorjene na ladje in splave prevažali v spodnji Egipt, da so gradili templje, obeliske in skulpture.

Naslednje začudenje, sodobno, je bila velika hidrocentrala, ki so jo dogradili Egipčani z mednarodno pomočjo 1972. leta. Brana nasip jezera z moderno dvopasovnico je dolg 3,6 km in visok od vodne gladine 40 m, širina nasipa meri kar 970 m, jezero samo pa ima ogromne razsežnosti, saj se zajeda v dolžino 500 km proti Sudanu, široko je deset km in zadržuje kar 5,4 milijard kub. metrov vode. (se nadaljuje)

So ga morda že čisto zlomili? Vendar to, kar govori, ne zveni obupano!

Zato ga je moral vprašati:

— Mesarili so te. Nekaj si jim gotovo moral povedati?

Aleš je moral čakati na odgovor. Pripravo je razumel kot oživljanje Filipovega mučenja. Morda pa tudi zagato, nerodnost, v katero ga je spravil z vprašanjem. Potem je le zaslísal:

— Sam veš, kako gre to. Ni šlo drugače, nekaj sem povedal, da so prenehali vsaj za hip. Povedal sem, da sem bil povezan s tabo in z Gorskim. A to ni moglo biti hudega, ko sta bila oba partizana. Sam vem, kako sem omenil tudi Goloba... Potem pa so me zmlatili do kraja, da sem izgubil zavest. Kako bo, ko bodo spet prišli pome?

To je bil za Filipa hud napor, toda v Alešu so se občutki čudno pomešali. Smilil se mu je, hkrati pa se je v njem vzdignila nejevolja. Če je spregovoril o njem in Gorskem, nič zato, toda o Golobu! In zdaj ga je pred njim še črnil.

— Obdelali so te, bolelo je, a zakaj si rekel tudi za Goloba?

Filip je zdaj že našel moč, da se je zadihano branil:

— Sumljiv mi je in o nekom, ki je iz doline, sem moral. Sicer so pa pokazali, da vse vedo. Preveč tajiti nima pomena.

Aleš ni mogel pritrditi. Saj niso enkrat samkrat govorili o tem, kako se je treba vesti, kako sprejemati trpljenje, če bodo koga ujeli in zaslísevali. Filip po lastnem priznanju ni bil mož beseda.

Z glasom, ki ni mogel prikriti nejevolje, mu je očital: — Se pravi, da si priznal. Kakorkoli že, drugič moraš zdržati. Si povedal še za koga?

Hotel je reči: Če jim nisi povedal še več, pa ga je premagalo usmiljenje.

Filip je nekaj časa molčal, da se je zdelo, kakor da Aleševih besed ni razumel, potem pa je vendarle izjcljal:

— Saj pravim, da vse vedo. Do nadržnosti. Toliko je mogel povedati samo Golob?

Aleš ga je še enkrat opozoril:

— Morda, toda zdaj glej, da v to ne boš potegnil drugih ljudi. Tvoje zadrževanje bo pomembno za vse druge. Hudiča, če si prenesel toliko, zdrži še malo. Zdaj ti bo teže, ker so ti izsilili prvo priznanje.

— Ne govori tako, saj ne veš, kako je, če ti dlani žgejo z žarečimi žebli.

Saj si sam rekel, da si nekaj moral povedati!

Tak zagovor mu ni bil všeč. Z nervoznejšim glasom kot poprej je spet spregovoril, kajti zaslužil je novo, še večjo nevarnost.

— Misliš, da so mene pestovali? Poglej! Aleš je z ene noge snel obuvalo in odvil cunj, da so se pokazali okrvavljeni in goli prsti. Ko je nogo spet zavil, je odsekano nadaljeval:

— Da, govoril sem. Ampak kaj? Napadal sem jih, dražil, poniževal. Če nas mučijo, potem se zberimo, vsaj toliko, da jih bomo zbadali tudi mi. To je edino, kar lahko storimo. Bodi mož! Pa vendar ne misliš, da se boš izmazal s priznanji? Saj veš, kakšen je konec

IVAN JAN

42

MRTVI NE LAŽEJO

za take, kakor smo mi? Častna smrt je močnejše orožje, kakor si lahko misliš!

Dolg nagovor se mu je zdel potreben, kajti Filipa je moral pripravi, da ne bi podlegel.

Ta pa je potem samo nekaj zamomljal. Aleš je razumel kot nekako obljubo, da je pripravljen na vse, vendar imajo preveč dokazov. Govorila in prepričevala sta se še precej dolgo, a to je obema zadajalo še hujše bolečine. Počasi sta zdrsnila na tla in obležala kakor omotična. Pričakovala sta novo zaslišanje, vmes pa dremala in stokala, da nikoli ni bilo mogoče reči, je kdo zaspal ali zgubil zavest. Aleš je hotel prevpiti pekoče žalovanje za samim seboj in se skušal zrasti s tistim, kar je govoril, kar bo še moral doživeti in storiti pred nasilno smrtjo. Ugotovil je, da ga je skrb zaradi Filipa najhujše pestila. Zdel se mu je preveč nestanovit, zdaj zakrknjen, pa spet ves mehak in omahljiv.

Medtem so se vrata odprla in Aleš ni vedel, je to res ali se mu samo sanja. Nekdo je postavil na tla dve posodi s tekočino in nekaj, kar naj bi bilo podobno koščku kruha, zaprl spet vrata in izginil. To ga je spomnilo na otroške čase, ko so na peči čakali, kaj jim bo in jim sploh kaj bo vrgel Miklavž. Včasih so se vrata res nenadoma odprla in prikazala se je Miklavževa roka, ki je vrgla v hišo pest orehov, jabolk ali suhih hrušk, vrata so se potem spet zaprla. Oči ga niso varale. Prinesli so jima okrepičilo. Zdaj se ni hotel mučiti s postavljanjem na noge, temveč se je raje splazil k vratom. Žeja ga je bolj mučila kot lakota.

Ne vzeti ničesar se mu ni zdelo pametno, in ker je vedel, da ga hočejo imeti živega, se mu ni bilo treba bati zastrupitve. Zato je segel po lončku, drugega pa je potem pomolil Filipu. Najprej je poskusil, kaj je in mlaskega ugotovil, da so jima prinesli nekakšno črno kavo in košček črne kruha. Potem je nagnil in izpil na dušek. Odložil je prazno posodo, in ker Filip, tako je kazalo, ni mogel rok prinesiti do ust, je pomagal še njemu. A ta ni spil veliko, ker zaradi obvez ni mogel požirati, se je temna tekočina zlivala po obvezah. Aleš je odmaknil posodo. Tudi kruha se Filip ni dotaknil, vse skupaj je hotel odstopiti Alešu.

— Boš pa pozneje. Še prav nama bo prišlo, je rekel, ker bi tudi on svoj košček takoj dal Filipu.

SIMON REŠEK

NI VAŽNO KAJ ČLOVEK IZGUBI, VAŽNO JE TO KAR MU OSTANE...

25

Zakaj »umreti se je smelo« šele po prešetju, na zborni mesto so morali priti težko bolni in mrtvi. Število se je moralo ujemati, da bi tisoče sotrpilov ne stalo v nedogled. In tako smo mimo raportfirerja odmarširali na bloke k skromni večerji. Na ta način je bil odsotni interniranec začasno rešen.

Obstajalo je majhno upanje, da se bomo živi vrnili domov. Posebno tisti, ki so prinesli s seboj v taborišče obsodbo: »Vrnitev neželjena!«. Zato smo si prizadevali izrabiti sleherno minuto vsakega dne, ki nas je našel še žive, da prodamo svoja življenja za kar najvišjo ceno.

Če naj vrednotim sestavo taboriščnega prebivalstva z narodnostnega stališča, moram priznati, da so se z največjo bojno aktivnostjo odlikovali sovjetski interniranci, Jugoslovani in Čehi. Seveda so imeli sovjetski interniranci precej težji položaj. Biti sovjetski državljani je pomenilo skorajšno fizično likvidacijo. V veliko oporo so nam bili nemški in poljski komunisti. Francoski interniranci so se držali bolj zase, prav tako

tudi Italijani. Nasprotno so bili Španci in Grki hrabri borci. Dober človeški odnos nas je vezal s sotrpini iz Skandinavije in Belgije. Nizozemci so bili obteženi z verskim kompleksom, prav tako Avstrijci. Izjema so bili avstrijski komunisti.

HIŠNI RED

Vsi interniranci brez izjeme smo vstajali poleti ob štirih (po tedanjem poletnem času), pozimi pa ob petih zjutraj. Jutranja opravila so bila dovolj zapletena. To ni pomenilo obleči in umiti se, temveč tudi vzorno pospraviti posteljo, oblikovati ostre robove pri slamarici (s posebno deščico — »ravnjačo«) in končno urediti prostor okoli postelje. To je nadziral ZIMMERDIENST (sobni starešina), ki je zahteval dlakoepski red. Sobni starešine niso nadzirali samo čistoče v sobi, temveč tudi v umivalnici in stranišču. Po jutranjem pospravljanju so dežurni interniranci prinesli iz kuhinje zajtrk v težkih kotlih. To je bila »črna kava«, ki ni imela nič skupnega s cikorijo. Kruh so delili vedno zvečer za ves naslednji dan. V začetku smo dobivali četrtino, pozneje petino in nazadnje samo osmino tkim. vojaške porcije.

Jutranji apel je bil običajno kratek. Šlo pa ni niti zjutraj brez natančno zravnanih vrst. Pomembno je bilo enotno povelje: »Mütze ab! Mütze auf!« (Kape dol, kape gor!). Če je

kdo le za delček sekunde zamudil, gorje mu. Ko je bilo vse v redu, je sledil razpored v delovne komande. Ob pol dvanajstih so se vračale delovne komande v taborišče na tkim. »kosilo«. Obstajalo je iz neolupljenega krompirja, zelenjave in stročja. To je bil EINTOPF (enolončnica), mešanica vsega mogočega v obliki juhe, ki je imela različne inačice in barve. Normalna mera je bila zajemalka, vsebine tri četrti litra. Juha je bila čedalje redkejša, namesto krompirja si dobil neuporabne zelenjavne odpadke, v glavnem repo. Kosilo so delili zelo počasi. Po jedi je bilo treba pomiti še posodo. Vsa opravila, ki smo jih morali opraviti v času kosila lahko primerjamo z lahkoatletsko disciplino. Čas odmerjen za ponoven odhod je bil kratek.

Še slabše je bilo na večernem apelu. Kot sem že nekje zapisal, smo pogosto do onemoglosti čakali na manjkajoče. Po večerji (ki jo je bilo manj od kosila) smo šli spat. Poziv k počitku je bil vedno ob devetih zvečer. Tudi v spanju nismo imeli miru. Pa ne samo zaradi pogostnih alarmov in bombardiranja bližnjih mest. Esesovci so ponoči kontrolirali, kako spimo. Če je imel interniranec na sebi spodnje hlače, so to smatrali kot »pripravo na beg«. Sledila je kazen ali pa so krivcu dali FLUCHTPUNKT (posebno znamenje) — rdeč križec v belem polju. Zlasti vinjeni komandanti in raportfirerji so poskrbeli za pisano paletu takšnih nočnih zabav, od rjojenja do streljanja internirancev.

ILEGALNA ORGANIZACIJA V MAJDANEKU ZAŽIVI

»Lagerkapo« je Nemec, vendar ni kak esesovski ovaduh. Je politični jetnik, ki so ga zaprli kot komunist. In komunist je še vedno. Je član ilegalne organizacije, član vodstva, v katerem so poleg avstrijskih španskih borcev tudi neki Rus in dva Poljaka.

Komandant taborišča je esesovski oficir Gehbauer. Med esesovci so trije banatski Nemci. Dva se ne razlikujeta od drugih podivjancev in morilcev. Tretji pa se dobrih jetnikom, predvsem Slovencem in nam kdaj pa kdaj razdeli nekaj cigaret ali pa priskrbi nekaj hrane.

Prijatelj Jože SIVEC, ki dela v skladišču skupaj z avstrijskim španskim borcem Karlom, se je zapletel z njim v pogovor. Esesovec (banatski Nemec) trdi, da je bil prisiljen iti v enote SS. Žrtvoval se je za starše, da jih ne bi izselili.

AKTUALNOSTI Z JESENIŠKE OBČINE

ODLOČANJE V DUHU NOVE USTAVE

Ustavni zakon za izvedbo ustave socialistične republike Slovenije je določil, da pristojni zbori skupščin družbenopolitičnih skupnosti samostojno odločajo o zadevah, ki bi jih morali sprejemati skupaj z ustreznimi skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti, dokler ne bodo skupščine samoupravnih interesnih skupnosti konstituirane skladno z ustavo. Z drugo besedo to pomeni, da bodo zbori občinske skupščine toliko časa odločali brez sodelovanja skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, dokler le-te ne bodo konstituirane tako, kakor določa ustava.

Ko pa preverjamo razmere v jeseniški občini, ugotovimo, da so samoupravne interesne skupnosti že konstituirane tako, kakor določa nova ustava, pa doslej kljub temu še ni prišlo do novih oblik, ki bi zagotovile skupno odločanje o tistih zadevah, ki segajo na področja samoupravnih interesnih skupnosti.

Vključevanje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti v delo občinske skupščine je mišljeno tako, da bodo imele takrat, kadar se bo odločalo o zadevah, ki segajo na njihovo področje, funkcijo občinskega zbora. Tako naj bi bile skupščine samoupravnih interesnih skupnosti enakopraven zbor občinske skupščine — seveda v tistih primerih, kadar narava stvari zahteva takšno skupno zasedanje.

SREDNJOČRNI NAČRT KS DOVJE — MOJSTRANA

V krajevni skupnosti Dovje — Mojstrana ugotavljajo, da sta bila ta dva kraja po osvoboditvi znana kot zdraviliška, zdaj pa dobivata vse bolj turistični značaj. Vzporedno s turistično dejavnostjo pa se tod razvija manjša kovinsko predelovalna in lesno predelovalna industrija. Obe proizvodni dejavnosti nista ovira za hiter turistični razvoj, saj ne zasmrjujeta okolja, ne potrebujeata veliko prostora in ne odtegujeta prevelikega števila ljudi. Predpogoj za razvoj turizma pa je zgraditev novega hotelskega objekta, ki naj bi pokrtil že obstoječe povpraševanje po uslugah.

Razen tega ugotavljajo v osnutku srednjeročnega načrta za obdobje 1976—1980, da je opremljenost naselij slaba. Ceste so v slabem stanju, predvsem pa so preozke. Tudi kanalizacija ni urejena. Nujno potrebno je asfaltiranje cest v naseljih in izgradnja ustreznih cest v Vrata, ki so izhodišče za vzpone na Triglav.

V srednjeročnem obdobju načrtujejo v krajevni skupnosti izgradnjo novega hotela in splošno razširitev nastanitvenih zmogljivosti, izgradnjo dodatnih žičniških naprav, trim steze in ostalih dejavnosti, ki pospešujejo turistični promet.

Razen tega pravijo, da imajo možnost tudi na kmetijskem področju, kjer bi zlasti na Dovjem lahko dosegli napredek v gozdarstvu, živinoreji in kmečkem turizmu.

DELO SAMOUPRAVNEGA PRAVOBRANILCA

Iz dosedanjih ugotovitev družbenih pravobranilcev samoupravljanja in sodišč združenega dela je mogoče povzeti, da je mnogim zadevam, ki jih obravnavajo, kriva pomankljivost in neurejenost splošnih samoupravnih aktov v organizacijah združenega dela. Mnogo je bilo primerov, ko so ugotovili, da organizacije združenega dela nekaterih dokaj pomembnih aktov sploh nimajo, še več pa je primerov, ko so posamezni akti zastareli ali pa niso v skladu z zakoni ali samoupravnimi dogovori. Skoraj v vsaki organizaciji združenega dela se najdemo vrsto pravilnikov, ki so bili sprejeti pred letom 1973 ali pa celo pred letom 1970 in so že večkrat zastareli, čeprav v mnogih primerih določata ustava in zakon, da bi jih morali nadomestiti drugi samoupravni akti.

Organizacije združenega dela opravičujejo tako stanje največkrat s pomanjkanjem strokovnih kadrov ali pa s tem, da tudi vsa zakonodaja še ni medsebojno usklajena. Pri takšnem stanju se dogaja, da so samoupravni organi od primera do primera prisiljeni sklepati o stvareh, ki bi morale biti regulirane z notranjimi predpisi. Zato ni čudno, da tudi odločajo od primera do primera različno.

In ker je tako, prihaja pogosto do sporov, ki so jih v preteklosti reševali na sindikatih, v pravnih svetovalnicah, upravnih organih in sodiščih. Zato čaka občinskega samoupravnega pravobranilca še zlasti veliko dela pri tem, da bo bedel nad notranjo zakonodajo v organizacijah združenega dela. Pri tem bo samoupravni pravobranilec sodeloval z delovno inšpekcijo, občinsko komisijo in komisijami pri družbenopolitičnih organizacijah za splošne samoupravne akte, s službo družbenega knjigovodstva in s sodišči združenega dela. Razen tega pa je pričakovati, da bo skozi institucijo pravobranilca samoupravljanja nastala nova možnost za usklajevanje notranjih predpisov, saj bo v bodoče mnogo bolj jasno, kaj je skladno z ustavo, zakoni in samoupravnimi sporazumi in kaj ne.

DELAVKE ROŽCE ZA APARAT ZA ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA

Delovnim kolektivom, ki so del sredstev, s katerimi so prejšnja leta organizirali praznovanje dneva žena, namenili letos kot svoj prispevek k nakupu aparature za zgodnje odkrivanje raka na ženskih prsih, se je pridružil tudi kolektiv trgovske delovne organizacije ROŽCA. Njihov prispevek znaša 10.000 novih dinarjev.

V svojem sklepu pravijo, da se zavedajo pomembnosti solidarnega sodelovanja delovnih ljudi pri tako pomembnih akcijah in da bodo zato tudi v bodoče podpirali in v okviru svojih možnosti takšne skupne zamisli. Delovne žene v Rožci so se zato, da so lahko dale prispevek k nabavi aparature za zgodnje odkrivanje raka na prsih, odrekale običajni, sicer skromni obdaritvi, kakršna je bila v delovni organizaciji v navadi v preteklih letih.

FLEKSIBILEN MANDAT ZA DELEGATE

V lanskem letu je imela skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti devet sej. Pri delu se je srečevala z nekaterimi težavami, med katerimi je dokaj pomembna tudi udeležba delegatov na sejah. Povprečna udeležba delegatov je znašala lani le 53,2 odstotka, sedmo sejo pa so morali celo preložiti, ker je bilo prisotno število delegatov premajhno. Organi skupščine smatrajo, da je tako majhna udeležba na sejah posledica stalnega mandata delegatov in se zategadelj ukvarjajo z mislijo, da bi predlagali, naj bi uvedli tudi v stanovanjski skupščini fleksibilni mandat. Do spremembe bo verjetno prišlo po izteku sedanjega mandata skupščine.

SREDSTVA OBČINSKEGA PRORAČUNA

Predlog proračuna občine Jesenice predvideva za letošnje leto 28.417.000 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Najvišja postavka dohodkov je zaobsežena v prometnem davku, davku na premoženje in na dohodke od premoženja. Dohodki, ki naj bi se natekli v teku leta iz teh virov, bodo predvidoma znašali 17.888.000 dinarjev, kar predstavlja 60 odstotkov vseh dohodkov proračuna.

Drugi najpomembnejši vir dohodkov proračuna naj bi bil davek na dohodek in davek iz osebnega dohodka, ki naj bi znašal 4.651.000 dinarjev in takse, ki naj bi vrgle v teku leta 3.600.000 dinarjev. Vsi ostali dohodki proračuna so bolj ali manj simbolični.

Izdatki proračuna so v predlogu razdeljeni v štiri poglavja. Največjo postavko izdatkov predstavljajo sredstva za splošno porabo, v njihovem okviru pa so najvišja sredstva predvidena za dejavnost organov družbenopolitične skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in društev. Med sredstva splošne porabe se uvrščajo tudi negospodarske investicije, za katere je predvideno 1.871.600 dinarjev. Skupna sredstva splošne porabe pa so predvidena v višini 20.955.580 dinarjev. Med sredstvi skupne porabe je predvideno največ za komunalno dejavnost in dejavnost krajevnih skupnosti. Za komunalno dejavnost predvideva predlog proračuna 4.254.200 dinarjev za krajevne skupnosti pa 1.353.500 dinarjev. V primerjavi s sredstvi splošne in skupne porabe so zastopane investicije v gospodarstvu in razne druge obveznosti z manjšimi zneski.

SOLIDARNOSTNA SREDSTVA ZA SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA

Na področju otroškega varstva izvajajo v socialistični republiki Sloveniji znatno število nalog na osnovi solidarnostnega principa in v ta namen se zbirajo sredstva v občinah, da se izdajajo za solidarnostne namene. Predvsem se tako zbirajo sredstva za nadomestilo osebnega dohodka za podaljšani porodniški dopust. Računajo, da bo za ta namen potrebno letos okrog 30 odstotkov več sredstev kot lani.

Razen tega pa se solidarnostno zbirajo tudi sredstva za pomoč pri opremlitvi novorojenih otrok, za otroške dodatke delavcem in kmetom ter denar za posebne dodatke za otroke edinih hranilcev, za prizadete otroke in za pospeševanje otroškega varstva.

Za vse te namene je potrebnih dobrih dvajset milijard dinarjev, ki jih solidarnostno zbere republiška skupnost otroškega varstva. V ta namen je ta skupnost dala v javno razpravo svoj program za leto 1976. Program je v razpravi skupaj z vsemi drugimi programi, ki so jih izdelale samoupravne interesne skupnosti.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Koordinacijski odbor za sprejem vlaka bratstva in enotnosti pri OK SZDL, ki ga vodi Polde Pernuš, je na seji, 12. 3., potrdil program priprav ter sklenil, da bo sestanek vseh gostiteljev, ki bodo sprejeli goste iz prijateljske občine Brus, 24. 3. ob 17. uri v sejni dvorani SOB. V občini pričakujejo nekaj nad 30 gostov iz Brusa.

Predsedniki občinske skupščine, DPO in SIS so v sredo, 15. 3., dopoldne v prostorih občinske skupščine podpisali družbeni dogovor o razporejanju dohodka za 1976. leto, ki so ga pred tem potrdile vse skupščine podpisnikov.

Komisija za družbeno ekonomske odnose pri OK ZK je na svoji seji, 10. 3., obravnavala priprave na nov sistem oblikovanja ter ugotavljanja dohodka v TOZD in zagotavljanja plačil med uporabniki sredstev, o kreditnih zahtevkih delovnih organizacij in njihovih investicijskih programih za 1976. leto. Svoja stališča bo komisija posredovala na problemski konferenci ZK o prostorskem načrtovanju in stanovanjski gradnji v občini.

Oceno dosedanjih prizadevanj in rezultatih akcije za pridobivanje mladincev za vojaške poklice je na seji, 16. 3., komisija podala za usmerjanje v vojaške poklice pri OK ZK in se seznanila z nalogami v 1976. letu.

Delovna skupina za pripravo gradiva o problematiki urbanizacije in stanovanjske gradnje pri OK ZK je sklicala, 11. 3., širši posvet o vprašanih zadržanih območij v občini. Stališča skupine bodo podana na problemski konferenci ZK, 25. 3. Posveta so se udeležili predstavniki izvršnega sveta občinske skupščine, občinskih DPO, zavoda za urbanizem Bled, skupnosti za varstvo okolja, zemljiško kmetijske, gozdarske in stanovanjske skupnosti.

V petek, 12. 3., je nadzorni odbor občinskega sveta zveze sindikatov obravnaval predlog sklepnega računa sveta za 1975. leto in predlog finančnega načrta za 1976. leto. Z manjšimi dopolnitvami je bil predlog sprejet, končno potrditev pa bo dalo predsedstvo občinskega sveta na prihodnji seji.

Predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov je na 19. seji, 12. 3. med drugim obravnavalo tudi predloge OO sindikata za letošnje prejemnike zlatega znaka zveze sindikatov Slovenije in sklepalo o prejemnikih srebrnih znakov ZSS, ki jih podeljuje predsedstvo občinskega sveta. Za zlati znak so potrdili tri za srebrne pa enajst predlogov OO sindikatov.

Za obnovitvena dela poslopja starega zdravstvenega doma v Radovljici, v katerem so zdaj prostori občinskih SIS, je skupnost otroškega varstva v 1975. letu vložila nekaj nad 170.000 din. Po dogovoru bodo ta znesek razdelili na vse SIS po izračunu na površino prostora, ki ga zasedajo. V pritličje se bo v teh dneh vselil občinski svet zveze sindikatov Radovljica.

V radovljiški občini je vključeno v invalidsko organizacijo 467 članov. Osebnih vojaških invalidov iz NOB je 138, iz I. svetovne vojne 18, mirodobnih invalidov 22 in družinskih invalidskih upravičencev 287. Ortopedski dodatek prejema 32, invalidski dodatek 26 osebnih in 105 družinskih upravičencev. 57 invalidov je bilo lani na brezplačnem tritedenskem zdravljenju.

Na 11. seji predsedstva OK ZSMS, 11. 3. so sklenili pripraviti akcijo za zbiranje prijav brigadirjev — veteranov, ki so sodelovali na mladinskih akcijah od 1945. leta dalje in organizirati dokumentarno razstavo o njihovi dejavnosti. Spregovorili so tudi o začetku postopka evidentiranja mladih delegatov za volilno konferenco, ki bo oktobra ter o poteku ustanavljanja novih osnovnih organizacij ZSMS v TOZD in KS.

Osnovno organizacijo ZSMS so koncem februarja ustanovili mladi tudi v poslovalnici podjetja Merkur Kranj v Lescah, v kateri je včlanjeno nad 40 mladih. Za predsednika so izvolili Veseljka Piškurja, za sekretarja Poldek Kobale, za blagajnika pa Tomaža Grivo. Novi OO ZSMS so obljubili pomoč poslovalnici in tudi mladinska organizacija Merkur v Kranju.

Proračun KS Radovljica za 1976. leto, ki so ga potrdili delegati na tretji seji skupščine KS predvideva 1.554.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Iz občinskih sredstev in po samoupravnem sporazumu se bo zbralo 459.000 din, iz prispevka od mestnih zemljišč 210.000, iz parkirnin in najemnin 85.000 din ter iz samoprispevkov zaposlenih za izgradnjo mrliških vežic 800.000 din.

V sredo, 10. 3. je bil v Šport hotelu na Pokljuki ustanovni sestanek OO ZSMS Alpetour Skofja Loka TOZD hoteli Pokljuka, ki se ga je udeležilo 20 mladih. Izvolili so sekretariat in sprejeli program dela za 1976. leto. Največ poudarka so dali idejno političnemu usposabljanju, kulturni in športni dejavnosti, organiziranju delovnih akcij in partizanskih pohodov ter ureditvi spomenikov NOB na Pokljuki.

Na 10. seji izvršnega odbora kulturne skupnosti Radovljica, 9. 3. so pregledali sklepe in naloge tretje seje skupščine kulturne skupnosti. Obravnavali so tudi vprašanje računovodske in financiranja strokovne službe, problematiko muzejsko-galerijske dejavnosti ter določili prioriteto listo financiranja kulturnih domov. Na seji so se izrekli proti zviševanju davkov za avtorske honorarje književnikov in likovnikov.

V sredo, 10. 3. so na posvetu predstavniki ZKPO občine in Slovenije ter vseh folklornih skupin v občini, obravnavali predlog družbenega dogovora o kulturnem sodelovanju z zamejci, zdenci in drugimi jugoslovanskimi narodi. Dogovorili so se o postopkih in merilih za gostovanje kulturnih skupin v tujini in o planiranju in financiranju takšnih gostovanj iz republiških sredstev.

Po podatkih muzejev radovljiške občine, si je lani ogledalo muzej talcev v Begunjah 49.434, leta 1974 pa 35.625 obiskovalcev. Kovski muzej v Kropi je zabeležil lani 15.351, predlanskim pa 12.761 obiskovalcev. Čebelarji muzej pa si je ogledalo 4.266 ali 32 obiskovalcev več kot predhodno leto.

V petek, 19. 3. bo na povabilo združenega kulturnega društva Bled, v Essnu gostoval na družabni prireditvi, ansambel Gorenjci iz Radovljice. V Essen bo odšla tudi štiričlanska delegacija radovljiške občine, ki se bo s člani društva Bled pogovarjala o možnih možnostih zaposlovanja v domovini, o pomoči pri šolanju otrok, o hranilni službi in ter ostalih problemih, ki zadevajo začasno zaposlene delavce v tujini.

V domu TVD Partizan v Ljubnem so v soboto, 13. 3. zvečer gostovali člani dramske skupine združenega kulturno športnega društva Triglav iz Stuttgarta. Upozorili so igro Tolmun in kamen, avtorja Toneta Partličja. Domačini iz Ljubnega so svojim gostom priredili prisrčen sprejem.

Po lanskeletnih uspešnih nastopih ob 30-letnici osvoboditve, mladinskega ženskega zbora, si vodja zbora Albin Zavrnšek ponovno prizadeva zbrati vsa dekleta v občini, ki bi nastopala ob 100-letnici rojstva I. Cankarja, ob odkritju spomenika v Dražgošah in na drugih proslavah ob 35-letnici vstaje. Pri tem srečuje z dokajšnjimi težavami, ker mora vaditi dekleta vsak večer v drugem kraju, obisk pa ni najboljši. Z vajami so pričeli minuli teden na Bledu, Bohinju, Gorjah, Lescah in Radovljici.

Komunalno podjetje Kovinar na Jesenicah je pred kratkim nabavilo nov snežni rezkar Mercedes-Schmidt VF 1.

Stroj je bil nabavljen z dinarskimi sredstvi v vrednosti 620 tisoč dinarjev. Nakup stroja je bil zelo ugoden, saj bi sicer morali odšteti skupaj z vsemi dajatvami okrog 900 tisoč dinarjev.

Na upravi komunalnega podjetja Kovinar so nam povedali, da so skupaj s pristojnimi organi občinske skupščine načrtovali akcijo za nakup takšnega stroja že v letu 1972, vendar takrat nabava ni bila možna. Ponudbo za nakup snežnega rezkarja so prejeli v prvih dneh marca, vse potrebne formalnosti pa so bile opravljene v enem tednu.

S snežnim rezkarjem je možno širjenje ceste, ki je že zorana s plugom npr.: cesta na Blejsko Dobravo, v Planino pod Golico in Javorniški rovt. Možno je odmetavanje snega, kar so doslej morali opraviti z buldožerjem. Prav tako je možno nakladanje snega v mestu. Snežni rezkar bodo lahko koristili tudi ostali interesenti, ki so organizacije združenega dela in drugi.

SEKRETARJI OO ZK O TEKOČIH NALOGAH

V četrtek, 11. marca, je komite občinske konference ZKS Jesenice sklical sestanek sekretarjev osnovnih organizacij, da so se dogovorili o izvajanju določil o vsestranski izravnavi dolgov, o plačilno sposobnem medsebojnem plačevanju in o uresničevanju tekočih nalog.

Sklenili so, da bodo v TOZD in delovnih organizacijah sklicali sestanke predstavnikov sindikata, samoupravnih in poslovnih organov ter osnovne organizacije ZK, kjer se bodo dogovorili o uresničevanju novih obračunskih predpisov, ki slone na plačilno sposobnem medsebojnem plačevanju, zagotavljanju medsebojnih plačil, o delitvi samo na osnovi realiziranega denarnega dohodka in o skladnejših gospodarskih gibanjih. V zvezi s tem bo potrebno preveriti tudi investicijske plane in izvajati le tista dela, ki slone na čvrstih finančnih sredstvih.

Dogovorili so se, da bodo po TOZD oziroma delovnih organizacijah oblikovali posebne delovne

grupe, ki bodo spremljale izvajanje teh nalog in predlagale potrebne ukrepe.

Glede tekočih nalog so bili mnemja, da se je potrebno prizadevati za podpis sporazumov o prispevku za poravnavo izgube v železniškem in elektrogospodarstvu. V jeseniški občini je doslej sporazum podpisalo 49 odstotkov delovnih organizacij. Razen tega so se dogovorili o uresničevanju nalog na področju kulture, ki izhajajo iz stališč in sklepov sedmega kongresa ZKS, kadrovanju za srednjo politično in občinsko partijsko šolo ter o izdelavi ocene o stabilizacijskih prizadevanjih ter uresničevanju ustavnih določil.

B.

BORCI KOKRŠKEGA ODREDA SO SE SESTALI

Na pobudo odbora kokrškega odreda, ki ima sedež v domicilni občini Tržič, smo se v torek, 9. marca, sestali borci tega odreda v domu upokojencev na Selu pri Žirovnici.

Srečanja se je zaradi novozapadlega snega udeležilo sicer manjše število od preko 90 borcev, kolikor jih še živi na območju občine Jesenice. Navzoči smo pobudo za srečanje odobrvali in po uvodnih besedah razpravljali o svojih bodočih nalogah ter se dogovorili da:

- ustanovimo pododbor kokrškega odreda za območje občine Jesenice s sedežem v Žirovnici pri krajevnem odboru ZB NOV. Za predsednika pododboru smo imenovali tovariša Jožeta Rebolja-Planinca, znanega borca in pobudnika mnogih akcij odreda, za člane pa: Antona Lakota, Ivana Pogačarja, Franca Ribnikarja, Antona Župana, Zdravka Šporna in Antona Prešerna;

- bo srečanje borcev odreda iz območja občine Jesenice vsak prvi petek v mesecu, v domu upokojencev na Selu pri Žirovnici;

- bo pododbor do naslednjega srečanja pripravil naslednje:

- ugotovil bo, če je na območju občine Jesenice, predvsem pa na območju krajevnih skupnosti Žirovnica primerna ustanova (šola, vrtec, taborniška organizacija), ki bi jo poimenovali po kokrškem odredu;

- opravil ogled obeležij, kjer so padli borci odreda in izdelal predlog katera mesta so tista, kjer bi obeležja še morala biti;

- napravil bo predlog programa pohodov ob še obstoječih obeležjih kokrškega odreda, in drugih, skupno z mladino in skupno udeležbo na proslavah v letu 1976;

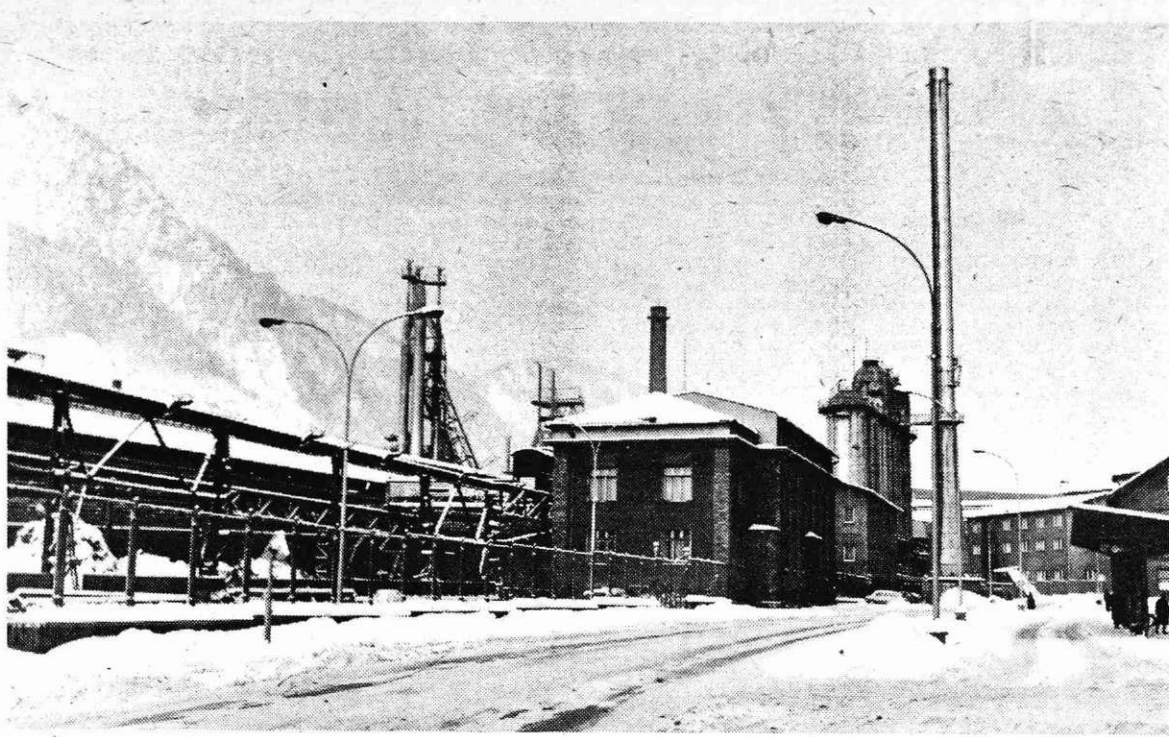
- iz območja krajevnih skupnosti Žirovnica je največ še živčih borcev tega odreda, tu je odred izvršil tudi največ akcij, zato bo pododbor pripravil predlog v kateri ustanovi na območju krajevnih skupnosti bi bila stalna slikovna razstava o pomembnosti delovanja kokrškega odreda;

- za Rebro, kjer je bila »Titova vas« v kateri se je zadrževal drugi bataljon odreda, bo pododbor opravil ogled prostora in izdelal predlog za postavitev primerne obeležja. Ob sodelovanju borcev tega bataljona se bo napravila skica vseh glavnih in pomožnih objektov tega pomembnega partizanskega taborišča.

Srečanje je poteklo v delovnem

vzdušju, v drugem delu pa je tekla beseda o spominih na dogodke oziroma akcije in borbe. Ugotovili smo, da še mnogokaj ni zabeleženega, kar je seveda krivda nas samih, zato smo sklenili, da bodo posamezniki ali skupine borcev o svojih doživetjih pisali. Pozdravili smo novico, da bo v tem letu zagotovo izšla kronika kokrškega odreda, ki jo pripravlja Ivan Jan.

Ivan Saksida

Obilne snežne padavine v preteklem tednu so omrtvičile tudi promet

TURISTIČNO DRUŠTVO JESENICE O LETOŠNJIH NALOGAH

Na drugi seji turističnega društva Jesenice, ki je bila v torek, 9. marca, so razpravljali in sprejeli program dela komisije za lepo okolje in gradbenega odbora za izgradnjo TRIM steze.

Komisija za lepo okolje bo letos že aprila izvedla očiščevalno akcijo v dogovoru z vodstvi vseh osnovnih šol na širšem jeseniškem področju. Pri tem naj bi letos sodelovali vsi učenci osnovnih šol od tretjega razreda dalje.

Druga pomembna akcija te komisije bo akcija »lepe rože«. Komisija bo s to akcijo že sedmo leto spodbujala gojenje rož, s katerimi naj bi občani lepšali okna, balkone ter vrtove. Komisija bo pri tem sodelovala s hortikulturnim društvom Jesenice. Tako kot že vsa leta bodo najpriazadnejšim podelili posebna priznanja.

Predstavniki gradbenega odbora za graditev TRIM steze France Vilman je pričel, da se je odbor konstituiral in pripravil potreben geodetski

ski posnetek področja, kjer bo speljana TRIM in sprehajalna steza. Ko bo skopnel sneg, bodo člani odbora odšli na teren in zaznamovali objekte, ki bodo postavljeni na posameznih mestih. Kot kaže pri urejanju steze posebnih problemov okrog lastništva zemljišča ne bo, ker bodo

objekti stali le na površinah last SLP, steza pa bo speljana že po sedaj obstoječih stezah in poteh.

Na seji so obravnavali še nekatere tekoče zadeve, kot je prenos plaketi-ranja na komunalno podjetje Kovinar, popravilo klopi na Razgledni poti, pleskanje podvoza in fasad nekaterih poslopij na Jesenicah, polepšanje zunanjega izgleda poslopja jeseniškega gledališča in drugo. Na poziv Gorenjske turistične zveze so se odločili, da bodo za poštrenovalno in uspešno delo v preteklem obdobju predlagali pet tovarišic in tovarišev za zlato, srebrni in bronasti znak, ki ga najpriazadnejšim podeljuje turistična zveza Slovenije.

B

DELOVNI NAČRT IN PRORAČUN KS BLEJSKA DOBRAVA ZA LETO 1976

Pretekli teden sta bili na Blejski Dobravi, razen sestankov družbenopolitičnih organizacij, tudi seja splošne delegacije, na kateri so bili delegati seznanjeni z gradivom za seje zborov občinske skupščine in seja sveta krajevnih skupnosti. Svet je poleg napotkov za delo komisij, sprejel proračun in program dela za komunalno in redno dejavnost v letu 1976. Določili so prioriteto izvajanje komunalnih del za tri mesece in razčlenili naloge celotne dejavnosti. Vse več odgovornosti prevzemajo komisije in delegacije, kar je zelo spodbudno, da pri urejanju komunalnih zadev sodeluje čim več krajanov.

Izdatki po predračunu presegajo dohodke za več kot 40.000 dinarjev, seveda pa pri dohodkih še ni zajeto dodatno financiranje t.j. 30 din na zaposlenega krajana. Z realizacijo tega bi bil predračun usklajen. Fi-

nančna komisija mora tudi skleniti pogodbo za ekonomsko najemnino za šolo in vrtec, kajti stroški za vzdrževanje, elektriko in drugo presegajo šestkratno vsoto sedanje najemnine, kar vse gre na škodo drugih dejavnosti v krajevni skupnosti.

Letos se prevideva rekonstrukcija ceste skozi Lipce, za kar je zbrano že nad polovico finančnih virov. Postavljena je bila komisija za vodenje akcije, ki bo tudi morala stopiti v stik z Elanom, Železarno in Iskro, ki so tudi uporabniki ceste in od njih pričakujemo določeni prispevek h gradbenim stroškom. S krajani Lipce se bodo dogovorili o lastnem prispevku z delom, posebno za prestavitve ograj in lastništva površin za razširitev ceste ter kanalskih priključkov.

V teku so priprave za predvideno gradnjo požarnovarnostnega bazena, za katerega sta pripravljena dve večji cisterni. Treba je izvršiti zemeljska dela in priključke. Razširjena bo tudi cesta skozi vas — od Copa do Ferčaja in dalje. Železno konstrukcijo gostišča ob pokopališču bodo prestavili in uredili streho na avtobusnem postajališču v Lipcah in v vasi pred Rožco, kjer bo tudi kiosk za prodajo tobaka in časopisov. Nekaj denarja je namenjenega tudi za pripravo dokumentacije in načrtov za novo šolo in vzgojno varstvene prostore. Na tem je treba delati, kajti naselja se širijo in bo treba računati na skorajšnji začetek gradnje sicer po etapah kot bodo pokazale potrebe. Priganja nas ureditev otroškega varstva, ker je že do sedaj odklonjenih okoli 20 otrok, da ne upoštevamo onih s Kočne, ki tega zaradi neurejene ceste ne morejo koristiti.

Na seji so govorili tudi o delovanju odbora za ljudski odpor in štaba za civilno zaščito. Odobrili so določena sredstva za to dejavnost oziroma opremo. Pojasnjeno je bilo tudi vprašanje glede letovanja in socialne pomoči za to potrebnim otrokom. Posebno zavzeto se je razpravljalo o gradnji ceste na Kočno, ki je odredana od Dobrave. Kritične pripombe so bile izrečene na račun gradbene dokumentacije in dodelitve parcel ob novem naselju in smučarski progi, kar se vleče že v nedogled. Prosilci imajo za to že pripravljeno gradbeni material, na katerem se dela škoda, stanujejo pa v utesnjenih in neprimernih stanovanjih. Prav zato pričakujejo od pristojnih čimprejšnjo rešitev.

AL

GLAS
je vaš
najcenejši
poltednik

PREVOZ ŠOLARJEV IN CESTA NA KOČNO

V februarju so na seji krajevnih konference SZDL na Blejski Dobravi delegati iz Kočne postavili vprašanje prevoza njihovih otrok v šolo na Koroško Belo. Vzgojno izobraževalni zavod Jesenice je na to vprašanje sicer dal zadovoljiv odgovor, le zadnja ironična pripomba, da bi vsled nerešljivosti problema lahko uveljavljali odškodnino za obrabo obutve, bi lahko izostala. Če že govorimo o izenačevanju pogojev

šolanja za vse otroke v občini, čeprav gre le za deset otrok in enega v vrtcu na Dobravi, bi morali k zadevi pristopiti resno in brez nemestnih opazk, ker tudi prebivalci družbene akcije sprejemajo zelo resno, kar je pokazal odličen rezultat zadnjega referenduma za samoprispevek.

Prevoz otrok iz Kočne je bil organiziran samo eno šolsko leto s šolskim kombijem. S spremembo šolskih okolišev in uvedbo rednih šolskih prog pa je bil prevoz iz Kočne ukinjen, zaradi majhnega števila otrok in izredno slabe ceste, posebno še po lanskoletnem zemeljskem plaz, ki je cesto uničil.

Prevoz otrok iz Kočne v šolo in tudi ostalih občanov bo mogoče ustrezno urediti le po rekonstrukciji ceste na Kočno in uvedbo redne avtobusne proge. Toda prav to vprašanje pa se rešuje prepočasi, kljub raznim zagotovilom, kajti pravkar bo minulo leto dni odkar je plaz odrezal Kočno od Dobrave. Dosedaj ni urejena niti začasna rešitev ceste na Dobravo.

Kočna gravitira na Blejsko Dobravo, sem hodijo prebivalci v trgovino, po mleko, otroci v vrtec in v šolo. Pogojeno z razvojem vasi pa se predvideva tudi gradnja popolne osemletke in razvoj kulturne dejavnosti, kar bo Kočno še bolj približalo Dobravi. Za to povezavo pa je edina varianta cesta mimo Žvana. Za pešpot pa bo potrebno preko plazov urediti prehod, ki bo najkrajši.

Vsekakor bi s cesto, ki bi povezovala Gorje z Dobravo in Jesenicami, rešili ne samo skrajšanje prevoza v Železarno, pač pa tudi navedene probleme. Poleg tega bo urejena cesta tudi v turističnem pogledu pomembna pridobitev. Poljane pa bi se razvile v izletniško točko, ki bi bila lahko preko vsega leta idealna možnost za razvoj športne rekreacijske dejavnosti, da ne omenjam, kako se bo s tem odprla tudi Mežaklja. Prebivalci Kočne pričakujejo v tem smislu rešitev že v letošnjem letu.

AL

KONFERENCA OO ZRVS JAVORNIK — KOROŠKA BELA

V kinodvorani delavskega doma na Javorniku je bila v petek, 11. marca redna letna konferenca OO ZRVS Javornik — Koroška Bela.

Iz razprave na konferenci je bilo ugotovljeno, da je bilo delo organizacije uspešno, saj je bilo več strokovnih predavanj splošne vojaške in družbenopolitične vsebine. Za praktično usposabljanje vojaških starešin, pa je bil opravljen kombinirani orientacijski pohod.

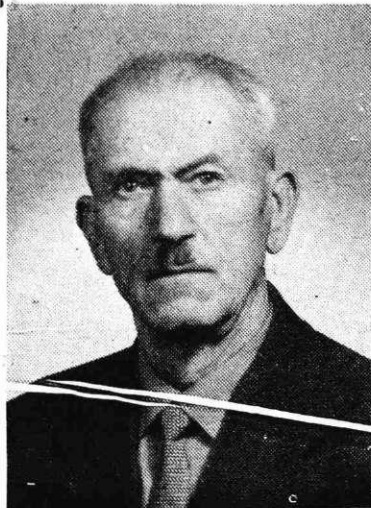
Veliko pozornosti so posvetili tudi programu dela za bodoče obdobje. Sklenili so, da posamezne komisije pripravijo konkretne programe dela. Več pozornosti bo treba posvetiti strelstvu in ostalim športnim panogam. Poživiti bo treba tudi delo aktivna ZK rezervnih starešin.

Ker je dosedanja osnovna organizacija imela nad 150 članov, kar je v nekaterih skupnih akcijah oviralo uspešno delo, so se odločili organizacijo deliti. Odslej obstajata osnovna organizacija ZRVS Javornik z aktivom Blejska Dobrava in osnovna organizacija ZRVS Koroška Bela. Osnovni organizaciji z aktivom pa bosta združeni v krajevno organizacijo ZRVS Koroška Bela.

Za večletno poštrenovalno delo so konferenci podelili plakete: Jožetu K. Stelicu, Francu Rihtaršiču, tu Ka. Kavčiču in priznanje Teodorju Kreuze.

Jože Urh

VALENTINU LUKANU V SPOMIN

Ko smo se, 10. marca letos na pokopališču na Blejski Dobravi za vedno poslavljal od Valentina Lukana, predsednika občinskega odbora zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918/1919, smo s trpkostjo čutili, da nas je prerano zapustil in odnesel s seboj prenekatere zamisli za plodno delo organizacije in za vsestransko pomoč posameznim članom organizacije, nekdanjim prostovoljcem.

Rodil se je, 8. januarja 1898 na Srednji Lipnici. Komaj se je izučil obrti, se je začela prva svetovna vojna in spomladi leta 1916 je bil poklican k vojakom. Dve in pol leti je prenašal trpljenje na frontah. Ob razpadu avstro-ogrske monarhije, se je vrnil domov, toda ni okleval, ko je domovina klicala prostovoljce za obrambo naše severne meje in za zaščito narodnostnih pravic slovenskemu življenju na Koroškem. Kot pro-

stovoljec se je udeleževal raznih bojov v Rožu, na Zili in drugod, vedno tam, kjer je bila potrebna pomoč. Vsi tovariši so ga cenili, kot pogumnega in predanega borca ter dobrega tovariša.

Po končanih bojih na Koroškem se je vrnil domov, nato je bil dalj časa zaposlen v Bosni, nato pri raznih lesnih podjetjih, nekaj časa pa je bil tudi brezposeln, končno pa se je zaposlil v železarni na Jesenicah, kjer je dočkal upokojitve. Ko se je pred leti osnovala občinska organizacija zveze prostovoljcev za severno mejo 1918/1919 na Jesenicah, je bil izvoljen v odbor in v njem vsa leta, do svoje smrti, aktivno deloval. Več let je bil podpredsednik, zadnje leto pa predsednik organizacije. Zelo se je trudil, da bi organizacija dobro uspevala in da bi bila povezana z ostarelimi prostovoljci čim boljše. Bil je tudi član republiškega odbora zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo 1918/1919.

Od njega so se na pokopališču poslavljal predsednik občinskega odbora ZB NOV Jesenice in Jože Stržar in imenu nekdanjih borcev prostovoljcev in upokojencev.

Valentin Lukan bo ostal vsem, ki smo ga poznali in z njim sodelovali, v trajnem spominu.

s. š.

POTRJEN DRUŽBENI DOGOVOR IN PLAN DOHODKOV TER IZDATKOV KULTURNE SKUPNOSTI

V četrtek, 11. marca, je predsednik Miroslav Noč sklical četrto sejo skupščine kulturne skupnosti Jesenice in delegatom predlagal v obravnavanje in potrjevanje družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 1976 v občini Jesenice in plan dohodkov in izdatkov ter programa kulturne skupnosti Jesenice. O tem gradivu sta na ločenih sejah pred tem razpravljala zbor izvajalcev in zbor porabnikov zaradi usklajevanja stališč izvršnega odbora skupščine in posameznih zborov.

S četrtrkovno sejo skupščine kulturne skupnosti Jesenice je bilo zaključeno več kakor štirimesečno obdobje javne razprave, dogovarjanja in usklajevanja programov izvajalcev kulturne dejavnosti ter plana dohodkov in izdatkov kulturne skupnosti, kakor tudi posameznih izvajalcev za leto 1976. To obdobje bi lahko ocenili kot izredno razgibano in aktivno, saj je bilo v tem času nenavadno veliko sej in sestankov organov kulturne skupnosti, kakor tudi sestankov med posameznimi izvajalci glede usklajevanja programov dela in finančnih planov. V primerjavi z letom nazaj, to je po delegatskem konstituiranju sedanje skupščine, je bil nedvomno dosežen pomemben napredek. Taka aktivnost je bila pogojena tudi s samo finančno situacijo, saj je bilo ob skromno odmerjenih sredstvih za leto 1976 potrebno skrajno racionalno in ekonomično ravnati z denarjem in temu primerno tudi usklajevati programe dela posameznih izvajalcev.

Osnova za oblikovanje dohodka kulturne skupnosti, kakor tudi ostalih samoupravnih interesnih skupnosti, je bil bruto osebni dohodek dosežen v občini v letu 1975, povečan za 11,08 odstotka, kar predstavlja osnovo 853.141.000 dinarjev. Iz te mase se bo v letu 1976 odvajalo za kulturo v občini po dogovorjeni stopnji 0,89 odstotka, kar znese skupaj 7.730.000 dinarjev. Od tega odstotka oziroma vsote ostane za potrebe kulturne skupnosti Jesenice 0,40 %, ali 3.470.000 dinarjev, k čemu se dodaja še 140.000 dinarjev lastnih dohodkov kulturne skupnosti (Prešernova in Finžgarjeva hiša), kar znaša skupaj 3.610.000 dinarjev, ali izraženo v indeksu v primerjavi z letom nazaj - 108,85 %. Za vzajemne in skupne naloge kulturne skupnosti Slovenije pa se iz občine odvaža 4.260.000 din, to je mnogo več, kakor ostaja za potrebe kulture v občini. Če upoštevamo stopnjo inflacije, podražitve in seveda usklajevanje osebnih dohodkov zaposlenih v kulturi dogovorjenemu povišanju, potem bo z denarjem namenjenim za kulturo v občini potrebno skrajno racionalno in ekonomično upravljati. To pa še toliko bolj, ker se na vseh področjih v občini kaže pomembno povečanje kulturne dejavnosti. Seveda, so poudarili na seji skupščine, bodo morali izvajalci kulturne dejavnosti tudi sami poiskati še precej neizkoriščenih notranjih rezerv. Te so predvsem, ob nenehnem dviganju kvalitete, dviganju interesa in potreb delovnih ljudi in občanov za kulturno življenje, oziroma udeležbe na kulturnih prireditvah. V večji odprtosti izvajalcev kulturnih programov oziroma njihovi povezanosti z organizacijami združenega dela in krajevnimi skupnostmi, v večjem dogovarjanju, usklajevanju programov in redni dejavnosti ter podobno.

Ko je predsednik izvršnega odbora skupščine kulturne skupnosti Joža Varl govoril o letošnjih programskih izhodiščih in nalogah, je med drugim dejal:

»Čprav smo od preteklega leta dosegli določen napredek v pogledu dogovarjanja in usklajevanja programov izvajalcev, ne moremo to trditi za uveljavljanje samoupravnega položaja delavcev-neposrednih proizvajalcev v kulturni politiki. Vzrok za to je nedvomno v tem, da še nimamo dovolj razvitega delegatskega sistema in delegatskih razmerij, v katerih delavci odločajo o svojem presežnem delu namenjenem kulturi in s tem tudi vplivajo na njeno usmerjenost in vsebino celotne dejavnosti. Isto bi lahko rekli za delovanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih, kakor tudi med samimi izvajalci. Razvijanje in krepitev delegatskega sistema in delegatskih razmerij v kulturni sferi pa je ena osnovnih nalog v letošnjem letu. Pri tem bi morali izhajati iz tega, da čim bolj bomo uveljavljali delegatski sistem in delegatska razmerja, bolj se bo kultura vraščala v celoten proces družbenega odločanja, bolj in hitreje se bodo prebujale potrebe in interesi delovnih ljudi in občanov po bogatejšem duhovnem in kulturnem življenju.«

Predsednik je nadaljeval: »Bolj se bomo morali začeti tudi odpirati navzven, mislim kot izvajalci, se povezovati z organizacijami združenega dela in krajevnimi skupnostmi, kakor tudi naša prizadevanja razširjati na številna druga področja družbenega življenja in dela. Pri tem mi-

slim na vprašanje delovne kulture, kulture delovnega mesta in delovnega okolja, komunalne kulture, stanovanjske kulture in podobno. Pa tudi mnogo bolj prizadeto in odločno se bomo morali vključevati v akcije za večjo čistoto okolja.« Svoje izvajanje pa je zaključil:

»Mnogo bolj bo morala prodirati v naša snovanja in presojanja socialistična misel in marksistična kri-

tika, kar z drugimi besedami pomeni, da se bomo morali v samoupravnih organih izvajalcev kulturnega življenja, začeti soočati z vlogo in nalogami kulture, kakor jo opredeljuje naša ustava, z nalogami kulture v socialistični samoupravni družbi, kakor jo opredeljuje sedmi kongres Zveze komunistov Slovenije.«

Po izredno živahni razpravi so delegati obeh zborov oziroma skupščine potrdili družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 1976 v občini Jesenice in plan dohodkov in izdatkov kulturne skupnosti ter programe dela. Soglasno so sprejeli tudi družbeni dogovor o rezervnih sredstvih kulturne skupnosti Jesenice in organizaciji združenega dela s področja kulture.

PLAN IZDATKOV KULTURNE SKUPNOSTI JESENICE ZA LETO 1976

Program A prednostne naloge ali minimalni program:

vsebina	realizacija 1975	plan Kus 1976	plan izvajal.	indeks 75/74	76/75	3/1
1	2	3				
Občinska knjižnica Jesenice	601.400	701.680	856.600	115	117	142
nakup knjig	60.000	120.000	150.000	150	200	250
Zavod za spom. varstvo Kranj	65.777	72.347	103.271	95	110	157
Zgod. arhiv Ljubljana	50.520	75.780	113.889	117	150	225
Tehniški muzej Železarne Jes.	129.983	69.500	179.500	130	53	138
Oddelek za delavsko gibanje	19.385	15.000	15.000	129	77	77
A. G. Tone Čufar Jesenice	564.023	580.425	796.744	125	103	141
Radio Triglav	70.000	50.000	50.000	100	71	71
redna dejavnost UKV oddajnik	—	75.000	75.000	—	—	100
Snovanja	2.496	2.995	2.995	130	119	119
GLAS Kranj	45.000	6.000	66.000	120	13	133
Gorenjski muzej Kranj	2.300	9.150	45.000	87	398	1957
Najemninaj in vzdrževanje	223.000	231.600	1.200.000	47	103	538
ZKPO Jesenice	571.700	588.570	882.040	125	103	154
Kredit LB	—	17.485	—	—	—	—
Služba in organi KuS	325.720	369.507	423.210	133	113	129
1 % obvezna rezerva	31.030	36.000	36.000	94	116	116
medrepubliška in mednarodna dej.	25.600	15.000	25.000	39	58	97
Prešernova in Finžgarjeva hiša	18.000	30.000	45.000	120	166	250
informativna dej.	8.000	10.000	—	—	125	—
skupaj	2.753.934	2.956.039	4.909.251	—	107	178

Program B

Odbor za ustan. muzeja za delav. gibanje	8.000	10.000	10.000	—	100	120
Medobčinski odb. OF	15.000	16.500	24.000	—	110	160
Pokrajinski odbor OF	—	16.500	24.000	—	—	160
Filatelisti	5.447	5.000	15.000	91	91	270
Fotoklub A. Prešeren	15.000	15.000	25.000	30	200	170
Društvo slavistov Jes.	—	1.000	—	—	—	—
Medobč. društvo čebelarjev	—	2.500	—	—	—	—
Spomeniki NOB	47.000	25.000	130.000	52	74	287
Analiza o kulturi	25.000	27.000	27.000	250	108	108
Nerazporejena sredstva	45.308	50.461	—	—	111	—
skupaj	160.755	168.961	255.500	—	105	159

Program C

vsebina	realizacija 1975	plan Kus 1976	predračun celotne akcije	drugi viri
Liznekova hiša	175.000	175.000	430.000	KS Slov.
Arhivsko skladišče	—	120.000	347.500	KS Slov.
Založniška dejavnost	116.410	60.000	160.000	Žel. Jesenice
Muzej delavskega gibanja	150.000	55.000	400.000	akcije odbora
Obveznosti 75. drugi TV prog.	—	75.000	1.300.000	SIS, Sob., KS, OZD
skupaj	441.410	485.000	2.637.500	737.500

REKAPITULACIJA PROGRAMOV

	2.956.039	81,89 % sredstev
Program A	168.961	4,68 % sredstev
Program B	485.000	13,43 % sredstev
Program C	3.610.000	100,00 % sredstev

**Gorenjci,
berite GLAS!**

**Pokažite GLAS
tudi
vašemu sosеду!**

SLIKE IZ KOLONIJE VRŠIČ 1974 in 1975 NA RAZSTAVI

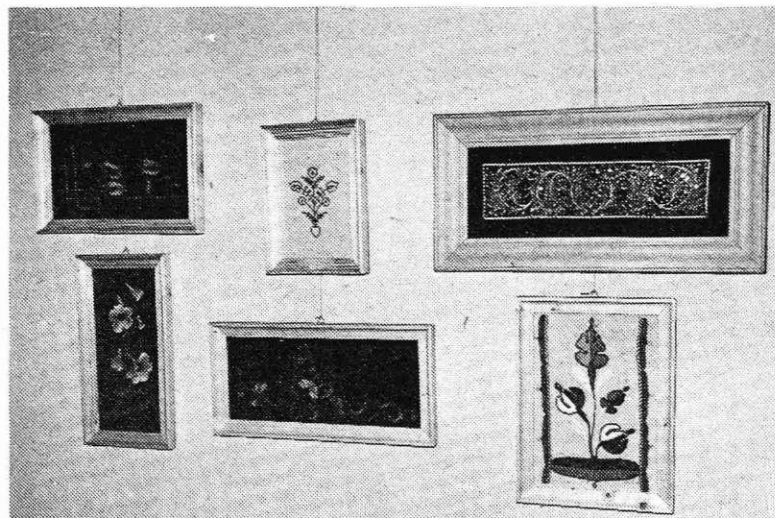
V soboto, 20. marca bodo ob 18. uri v mali dvorani in čitalnici Delavskega doma na Jesenicah, s kratkim kulturnim programom, odprli razstavo slik nastalih v planinski slikarski koloniji Vršič v letih 1974 in 1975. S skoraj 40 deli se bo predstavilo 17 udeležencev slikarske kolonije v obeh letih. Razstavo skupaj organizirata DPD Svoboda Tone Čufar - likovni klub DOLIK in planinsko društvo Jesenice.

Planinsko društvo Jesenice je v letu 1970 prvič organiziralo slikarsko kolonijo na Vršiču. Razen v letu 1971, ko iz tehničnih razlogov kolonije ni bilo, se vsako leto zbere na Vršiču od deset do trinajst slikarjev, ki teden dni upodabljajo gorsko krajino na Vršiču, Gornjesavski dolini in v Trenti. Slikarska kolonija, ki jo v sodelovanju planinskega društva Jesenice vodijo člani DOLIKA, je nedvomno prva te vrste pri nas in zasluži vso pozornost. Slikarji, udeleženci kolonije s svojimi stvaritvami približujejo gorski svet tudi tistim, ki ne najdejo poti v gore in razširjajo edinstvene lepote našega gorskega sveta med množicami. Slikarji v skromnih, pravih planinskih pogojih, v vseh vremenskih razmerah, upodabljajo lepote planinskega sveta, kadar nad vrhovi besnijo viharji in kadar so obsijani s sončno lučjo.

Vsak udeleženec odstopi organizatorju PD Jesenice po eno sliko, ki bodo kasneje izobešene v galeriji planinskega slikarstva na Jesenicah, ki je v zamisli.

Na razstavi se bodo s svojimi deli predstavili: Peter Adamič (Ljubljana), Janez Ambrožič (DOLIK), Dana dr. Bem - Gala (DOLIK), Franc Dolinšek (DOLIK), Nika Hafner (DOLIK), Leon Koporc (Ljubljana), Franc Kreuzer (DOLIK), Kamilo Legat (Tržič), Tine Markež (DOLIK), Dora Plestenjak (Škofja Loka), Ive Šubic (Škofja Loka), Tone Tomazin (DOLIK), Jože Trpin (Ljubljana), Rudi Reichman (DOLIK), Janko Korošec (DOLIK), Pavel Lužnik (DOLIK) in Stane Bricman (Ravne).

Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30, do vključno 31. marca.

Z razstave slik vezenih na tkanino, ki jo je v Delavskem domu na Jesenicah priredil odsek za ženska ročna dela pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice

Peter Adamič redni udeleženec planinske slikarske kolonije na Vršiču

DANES KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA RTV LJUBLJANA

Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice prireja danes v četrtek, 18. marca, v gledališki dvorani na Jesenicah

KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA LJUBLJANA

Ob 18. uri bo koncert za šolsko mladino, ob 19.30 pa za ostale ljubitelje simfonične glasbe.

Na sporedu so dela: Karla Marie Webra, Gioacchina Rossinija in osma simfonija Antonina Dvoržaka.

Dirigent: Uroš Lajovic
Vstopnice lahko rezervirate po telefonu v gledališki pisarni.

PEVSKO DRUŠTVO JESENICE — MOŠKI ZBOR JEKLAR VABI

Pevsko društvo Jesenice, moški zbor Jeklar obvešča vse sedanje in bodoče pevce, da bodo od 15. marca dalje pevske vaje vsak ponedeljek in četrtek od 19.30 dalje v pevski sobi v stavbi gledališča na Jesenicah.

Strokovno vodstvo pevskega zbora Jeklar uspešno vodi mladi pevovodja ROMAN RAVNIC, zato vabimo vse, ki želijo sodelovati, da se vključijo v pevski zbor, da s svojim znanjem in sodelovanjem na vajah in nastopih pripomorejo k dvigu kvalitete in množičnosti pevske kulture na Jesenicah in samega pevskega zbora Jeklar.

Pevci, ki želite redno sodelovati v pevskem zboru, pridite na vajo ob navedenih dnevih in navedeni uri.

OBRAT STROJNEGA VZDRŽEVANJA NA PODROČJU ŠPORTNE REKREACIJE V LETU 1975

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata železarne Jesenice, je pred nedavnim pripravila natančen pregled udeleževanja delavcev železarne na področju športne rekreacije v letu 1975. Posamezna poročila oziroma tabele vsebujejo skupne rezultate udeleževanja delavcev na posameznih prvenstvih v zimskem in letnem delu, posebna tabela pa prikazuje pregled udeležbe po panogah in številu sodelavcev iz posameznih osnovnih organizacij sindikata na prvenstvih.

Najprej se ustavimo pri zimskem delu športne rekreacije v našem kolektivu v preteklem letu. Organiziranih je bilo pet prvenstev in sicer v kegljanju na asfaltu, šahu, streljanju, namiznem tenisu in kegljanju na ledu. Na omenjenih prvenstvih je sodelovalo 37 osnovnih organizacij sindikata iz posameznih obratov in oddelkov. Poglejmo si sedaj katere osnovne organizacije so v zimskem delu zbrale največ točk.

1. strojno vzdrževanje 228 točk, 2. žičarna 226, 3. OTK 219, 4. hladna valjarna 214, 5. stojne strojne delavnice 208, 6. elektro-vzdrževanje 200, 7. valjarna bluming-štel 200, 8. RTA 198, 9. SEO 196, 10. novogradnje 191, 11. gradbeno vzdrževanje 186, 12. adjustaža bluming 179, 13. profilarna 176, 14. elektrotplotna energija 171, 15. plavž 169, itd.

Toliko o zimskem, sedaj pa nekaj besed o letnem. Komisija za športno rekreacijo je v poletnih mesecih organizirala štiri prvenstva in to v balinanju, plavanju, malem nogometu in odbojki. Na teh prvenstvih se je med seboj pomerilo triinšestdeset osnovnih organizacij sindikata, uvrstitev po številu točk pa je naslednja:

1. plavž 198,5 točk, 2. strojno vzdrževanje 196,5, 3. RTA 195, 4. raziskovalni oddelek 189, 5. SEO 184,5, 6. OTK 175, 7. strojne delavnice 165, 8. elektro-vzdrževanje 150, 9. skupne službe VET 147,5, 10. žičarna 144, 11. profilarna 131, 12. elektro toplotna energija 123, 13. jeklovček 122, 14. valjarna bluming-štel 105, 15. livarna 101, itd.

Naše sodelavke pa so skupno nastopale na treh prvenstvih in sicer v kegljanju na asfaltu, kegljanju na ledu in streljanju. Po seštevku točk je vrstni red naslednji:

1. OTK 142 točk, 2. kadroviski sektor 96, 3. RTA 95, 4. raziskovalni oddelek 95, 5. gradbeno vzdrževanje 86, 6. nabavni sektor 89, 7. SEO 88, 8. žičarna 50, 9. jeklovček 49, 10. sekretariat 44, 11. prodajni sektor 42, 12. finančno računovodski sektor 4, 13. žebljarna 2 točki.

Po seštevku točk iz zimskega in letnega dela dobimo končne rezultate udeleževanja posameznih osnovnih organizacij sindikata na področju športne rekreacije v letu 1975. Na prvem mestu so tudi letos sodelavci-športniki iz strojnega vzdrževanja, kar ponovno kaže na res izredno zanimanje za udeleževanje na športnih tekmovanjih. Pa si oglejmo vrstni red najboljših do pet-najstega mesta:

1. strojno vzdrževanje 424,5 točk, 2. OTK 394, 3. RTA 393, 4. SEO 380,5, 5. strojne delavnice 373, 6. žičarna 370, 7. plavž 367,5, 8. elektro-vzdrževanje 350, 9. raziskovalni oddelek 316, 10. hladna valjarna 314, 11. profilarna 307, 12. valjarna bluming-štel 305, 13. skupne službe VET 297,5, 14. elektrotplotna energija 294, 15. novogradnje 290, itd.

Poleg udeleževanja na navedenih prvenstvih, so sodelavci iz posameznih obratov in oddelkov tudi sami pripravili več obratnih tekmovanj, tako poleti kot pozimi. Mnogi sodelavci so se športno udeleževali zgolj rekreacijsko, bodisi na ledeni ploskvi, na športnih igriščih ali v telovadnicah. Ponovno se je pokazalo, da je šport oziroma rekreacija res sestavni del človekovega življenja, posebno delavca v našem kolektivu, kjer je zdravje in sprostitve še kako potrebna, da smo resnično kos vsakodnevni naporu v martinarni, pod plavžem in še marsikje drugje, kjer je prav zdrava športna rekreacija žarek zdravja v naših telesih.

Ob koncu si pogledajmo še zanimivo tabelo o številu sodelavcev, sodelavcev, ki so se udeleževali laniških tekmovanj v kolektivu. Tudi tukaj je na prvem mestu obrat strojno vzdrževanje in sicer je na vseh prvenstvih sodelovalo 163 delavcev-športnikov. Skupno pa je na vseh prvenstvih železarne iz 38 obratov oziroma osnovnih organizacij sindikata sodelovalo 2.465 delavcev.

Lestvica udeležbe iz posameznih osnovnih organizacij sindikata pa je naslednja:

1. strojno vzdrževanje 163 delavcev, 2. elektro-vzdrževanje 138, 3. žičarna 137, 4. RTA 113, 5. novogradnje 105, 6. plavž 101, 7. strojne delavnice 99, 8. SEO 98, 9. OTK 98, 10. profilarna 94, 11. jeklovček 92, 12. gradbeno vzdrževanje 85, 13. valjarna bluming-štel 84, 14. hladna valjarna 82, 15. adjustaža bluming 81 itd.

SANKAŠKE TEKME NA RODINAH

Prostovoljno gasilsko društvo Smokuč je v nedeljo, 29. februarja organiziralo za svoje člane sankško tekmovanje. Za tekmovanje pa so se lahko prijavili tudi sankšči, ki niso člani gasilskega društva.

Vreme je bilo lepo, sončno, progla dobro pripravljena. Tako se je na startu nad Rodinam zbralo okoli 40 tekmovalcev. Proga, ki je precej zahtevna, je dolga okoli 2.000 m, s startom pri Sankški koči in ciljem na Rodinah. Tekmovanje je potekalo v treh skupinah. Mladinci od 14-18 let, člani od 18-60 let, ženske, ki pa se tekmovanja žal niso udeležile.

Pri mladincih je prvo mesto osvojil Andrej Meterc, drugi je bil Vilko Božič, tretji pa Tine Klinar.

Pri članih je bil prvi Jože Mulej, drugi Franc Mulej mlajši, in tretji Polde Legat. Prvim trem iz obeh skupin so bila podeljena posebna priznanja.

Na pustni terek pa sta gasilsko društvo Smokuč in športna sekcija Rodine organizirala sankško tekmovanje pustnih šem. Tekmovanje je potekalo na isti, vendar malo skrajšani in manj zahtevni sankški prog. Po oceni komisije je »svinjsko glavo« za katero se je tudi tekmovalo, dobil najbolj poštenovalni sankšač Jakob Klinar. Razdelili pa so tudi nekaj praktičnih daril.

Zelja občinstva in tekmovalcev je, da se v bodoče organizira čimveč takih in podobnih tekmovanj. Rekreacija je potrebna vsakemu delovnemu človeku. Jauh

V lepem sončnem vremenu je bilo v nedeljo, 14. marca sankško tekmovanje za območje krajevnih skupnosti Žirovnica. Na startu se je ja-

vilo 41 tekmovalcev in so tekmovali za posamezno in ekipno uvrstitev za prehodni pokal.

Proga, ki je potekala z vrha hriba nad Rodinam je dolga 1.800 m, višinska razlika pa znaša 300 m, je precej hitra in zahtevna. Na taki prog so se znašli dolgoletni tekmovalci pri ženskah večkratna prvakinja SRS Mihaela Kapus, Vojko Rev pri članih in Franc Pristov pri starejših članih. Tekmovanje je bilo v organizaciji TVD Partizan Žirovnica.

REZULTATI:

Ženske: 1. Mihaela Kapus 2.08, 2. Stanka Gasar 2.45, 3. Simona Kapus 3.07 - vse TVD Partizan Žirovnica. Mladinci: 1. Marjan Meterc 1.59, 2. Veljko Božič 2.04, 3. Matjaž Feljadin 2.06 - vsi športna sekcija Rodine.

Člani nad 40 let: 1. Franc Pristov HC Moste 2.10, 2. Milan Šlibar - HC Moste 2.33, 3. Tone Lakota Partizan Žirovnica 2.35.

Člani do 40 let: 1. Vojko Rev 1.47, 2. Pavel Jagič 1.59, 3. Marjan Burnik 2.12 - vsi TVD Partizan Žirovnica. EKIPNO: 1. TVD Partizan Žirovnica I. 7.09, 2. Športna sekcija Rodine I. 8.07, 3. PGD Zabreznica 9.24, 4. Športna sekcija Rodine II. 9.26, 5. TVD Partizan Žirovnica II 9.29.

MK

**Gorenjci,
berite GLAS!**

ŽELEZARJI - ŠPORT IN REKREACIJA

ŽELEZARNA OBČINSKI PRVAK V VELESALOMU

V nedeljo, 14. marca, je bila Mojstrana prizorišče letošnjega občinskega sindikalnega prvenstva v veleslalomu. Na tekmovalcu, ki je bilo odlično organizirano, pod pokroviteljstvom občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice, je nastopilo 187 tekmovalcev, od tega 46 žensk iz 80 osnovnih organizacij sindikata. Pokal ekipnega zmagovalca je zasluženo in prepričljivo osvojila ekipa železarne Jesenice v sestavi: Metka Grlic, Lojzka Praček, Tone Albreht, Alojz Krauthaker in Zoran Šporn. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa SGP Sava, tretja pa je bila ekipa Intereuropa.

Med posamezniki so se iz železarne najbolj odrezali: Tone Albreht, Danica Benedik in Lojzka Praček, ki so v svojih kategorijah osvojili prva mesta in bodo tako zastopali občino Jesenice na republiškem prvenstvu, ki bo 27. marca v Kranjski gori.

Tekmovanje je potekalo na dveh progah, na daljši so nastopili moški do 35 let in ženske do 25 let, na krajši pa vsi ostali starejši razredi. Proga je bila dobro speljana in je bilo zelo malo odstopov oziroma diskvalifikacij. Vsi tekmovalci pa so prikazali obilo borbenosti na prog in spretnosti med vrati.

REZULTATI:

Ženske nad 45 let: 1. Lojzka Praček - ŽJ - 53,28, 2. Vida Pohar - ŽJ - 57,76, 3. Ančka Špoljar - Intereuropa - 3:47,35.

Ženske 35 do 45 let: 1. Danica Benedik - ŽJ - 55,33, 2. Cvetka Koblar ŽJ - 58,21, 3. Tilka Cerkovnik - Bolnica - 1:01,22, 4. Vida Bohinca - Rožca - 1:03,45, 5. Mima Petrič - ŽJ - 1:04,61, 6. Mira Smole - osnovna šola Kranjska gora - 1:08,56, 7. Boga Vengar - ŽJ - 1:11,04, 8. Mara Kelbl - tehnični biro Jesenice 1:11,78, 9. Tinka Razinger - Intereuropa 1:47,54.

Ženske 25 do 35 let: 1. Draga Vindišar - SAVA Jesenice 52,67, 2. Olga Pervanja - ŽJ 54,97, 3. Marjeta Tepina - Intereuropa - 55,68, 4. Stanka Beden - zdravstveni dom 55,94, 5. Francka Vršč - SAVA Jesenice 57,84, 6. Maruša Podrekar - osnovna šola Mojstrana 58,14, 7. Stanka Zupan - SAVA Jesenice 58,72, 8. Milica Segar - ŽJ - 58,79, 9. Marija Kavčič - Intereuropa 1:00,47, 10. Marjana Svetina - ŽJ - 1:00,61, 13. Sabina Stražišar - ŽJ - 1:04,03.

Ženske do 25 let: 1. Jelka Pečar - zdravstveni dom Jesenice 53,22, 2. Metka Grlic - ŽJ - 53,58, 3. Slavica Podlogar - Kovinar - 53,59, 4. Antonija Slivnik - ŽJ - 7,33, 5. Milena Lončar - Iskra Blejska Dobrava 58,77, 6. Nevenka Barbo - Iskra Blejska Dobrava 59,85, 7. Bogdana Aleš - ŽJ - 1:00,14, 8. Zdenka

Penič - Intereuropa - 1:01,26, 9. Božena Božič - SAVA Jesenice 1:01,26, 10. Ivica Matjaž - zdravstveni dom 1:04,27.

Moški nad 45 let: 1. Franc Gašperin - SAVA Jesenice 49,93, 2. Zvone Hutar - ŽJ - 50,51, 3. Jože Kunšič - Kovinoservis Jesenice 51,20, 4. Milan Vovk - ŽJ 52,06, 5. Janko Šekli - mejna milica 52,36, 6. Franc Benedičič - ŽJ - 52,38, 7. Ciril Praček - upokojenci 53,00, 8. Stefan Razinger - ŽJ - 53,29, 9. Pavel Mertelj Viator - 54,37, 10. Ciril Šoberl - biro za urbanizem 54,49.

Moški 35 do 45 let: 1. Ciril Čop SAVA Jesenice 45,48, 2. Stanko Klinar - Kovinar Jesenice 45,67, 3. Edi Slivnik - SAVA Jesenice 47,45, 4. Janez Čop - SAVA Jesenice 47,78, 5. Primož Senčar - SAVA Jesenice 49,51, 6. Zoran Šporn - ŽJ - 49,83, 7. Franc Koblar - ŽJ - 50,09, 8. Marjan Kežar - ŽJ - 50,25, 9. Vojko Černe - SAVA Jesenice 50,64, 10. Drago Gliha - KOP Mojstrana 50,79, 13. Janez Smolej ŽJ

51,92, 17. Franc Legat - ŽJ - 52,69, 24. Lado Repe - ŽJ - 56,83.

Moški 25 do 35 let: 1. Mirko Klinar - SAVA Jesenice 44,96, 2. Blaž Jakopič - SAVA Jesenice 45,11, 3. Andrej Ponikvar SAVA Jesenice 45,47, 4. Jože Svetina - Kovinar 46,08, 5. Alojz Krauthaker - ŽJ - 46,39, Leon Pečar - Kompas Kranjska gora 47,12, 8. Lovro Markež - ŽJ - 47,60, 9. Alojz Čop - SAVA Jesenice - 47,74, 10. Franc Mertelj - KOP Mojstrana 48,30, 16. Klavdij Mlekuš - ŽJ - 49,49, 17. Jernej Markež - ŽJ - 49,71, 25. Drago Ravnikar - ŽJ - 52,32.

Moški do 25 let: 1. Tone Albreht - ŽJ - 45,77, 2. Stane Stefančič - Viator 48,45, 3. Janez Košir - Kovinoservis 48,74, 4. Janez Gašperin - SAVA Jesenice 49,88, 5. Franc Leskovšek - ŽJ - 49,92, 6. Stefan Brojan - ŽJ 50,15, 7. Jernej Smolej - gozdarstvo Jesenice 50,80, 8. Branko Aleš - ŽJ - 51,33, 9. Jože Pšenica - ŽJ - 51,91, 10. Franc Rebernik Vodovod 54,26.

bef

Sankanje

PRVENSTVO ŽELEZARNE ZA LETO 1976

Na tehnično zahtevni naravni sankški prog v Podmežakliji, s ciljem pri strelšču, je bilo v nedeljo, 7. marca izvedeno letošnje prvenstvo železarne Jesenice v sankanju. Starterju se je v hladnem in oblačnem vremenu, z rahlim sneženjem, prijavilo 136 tekmovalcev, od tega 14 žensk, 75 moških do 40 let in 47 moških nad 40 let. Vsi tekmovalci so okrog 700 metrov dolgo progo prevzili enkrat in je bila tako za ženske, kot za moške tekmovalce enako dolga. Tekmovalno progo je tudi za to prvenstvo pripravil naš sodelavec iz martinarne Drago Dokl s klubskimi kolegi. Tekmovanje samo je potekalo v izvedbi sankškega kluba SD Jesenice.

REZULTATI TEKMOVANJA POSAMEZNIKOV:

ŽENSKE: 1. Ladica Sodja - prodaja, 1.30,41, 2. Tončka Klinar - nabava, 1.31,75, 3. Roža Kozelj - SD, 1.33,51, 4. Stana Gosar - SD, 1.43,81, 5. Ana Čerin - žičarna, 1.45,16.

MOŠKI DO 40 LET: 1. Ivan Vilman - žičarna, 1.09,80, 2. Marjan Burnik - SD, 1.10,49, 3. Zdravko Vilman - strugarna valjev, 1.12,57, 4. Marjan Jamar - žičarna, 1.12,80, 5. Alojz Cesar - hl. valjarna, 1.14,60.

MOŠKI NAD 40 LET: 1. Vinko Kosmač - plavž, 1.18,64, 2. Franc Razinger - SV, 1.20,85, 3. Janez Smolej - bluming štel, 1.22,78, 4.

Vinko Razinger - SD, 1.23,98, 5. Rudi Kocjančič - OTK, 1.26,92.

REZULTATI EKIPNEGA

TEKMOVANJA:

ŽENSKE: - ekipa sta sestavljali dve ženski enega obrata ali oddelka - skupno pet ekip.

1. strojne delavnice (Kozelj, Gosar) - 3.17,32, 2. prodaja - (Sodja, Miklič) - 3.26,67, 3. žičarna (Čerin, Marinkovski) - 3.40,60.

MOŠKI: - ekipa sta sestavljala po dva najbolje uvrščena moška vsake starostne skupine - skupno 14 ekip.

1. strojno vzdrževanje (starejši: Razinger, Gasser, mlajši: Paletič, Lončar) - 5.29,28; 2. žičarna I (starejši: Kuretič, Aleš, mlajši: Vilman, Jamar) - 5.32,14; 3. strojne delavnice (starejši: Razinger, Klinar, mlajši: Burnik, Kraševac) - 5.39,22; 4. hladna valjarna (starejši: Prevc, Ažman, mlajši: Cesar, Noč) - 5.44,72; 5. gradbeno vzdrževanje (starejši: Gasar, Zupan, mlajši: Gašperin, Rozman) - 5.45,17; 6. strugarna valjev - 5.50,22; 7. valjarna 2400 - 5.55,50; 8. RO - 6.08,43; 9. plavž - 6.14,88; 10. SM jeklarna - 6.32,34.

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata železarne Jesenice je prvouvrščene v vsaki skupini nagradila s praktičnimi darili, najboljše ekipe pa so prejele pokale. J.J.

MAREC, MESEC PLAZOV

Ljubitelji in obiskovalci gora, posebno zasneženih in v led okovanih, dobro poznajo zlato pravilo, da je mnogo lažje, bolje in tudi ceneje preventivno preprečevati planinsko plezalne in alpinistične ter smučarske nesreče, kakor pa na porpo in odgovorno reševati ponesrečene gornike ali druge smučarje. Se prav posebno naporno in nevarno pa je reševanje izpod plazov, iz objema bele smrti.

Plazovi suhi ali mokri ne poznajo stalnih zakonov, prožijo se preko vse zime od zgodnje jeseni do zgodnjega poletja. Najbolj nevarna področja plazov so nad drevesno mejo, travnata po-

bočja z naklonino nad deset stopinj. Suhi plazovi povzročijo zadušitve in takojšnjo smrt, mokri plazovi dajejo možnosti dihanja, povzročajo za zlome, ozeblino in zmrzline. V slučaju pojave mokrih ali suhih plazov nikoli in nikjer ne smemo izgubiti prisebnosti. Takoj, kljub pojavu novih plazov, moramo ne glede na utrujenosti začeti z iskalo in reševalno akcijo. Iskati in kopati moramo tudi z najbolj primitivnimi sredstvi, organizirano in vztrajno. Ponesrečencu moramo najprej očistiti dihalne organe in ugotoviti morebitne poškodbe, zlome in zmrzline, šele nato lahko začnemo z umetnim dihanjem.

Kegljanje na asfaltu

PRVENSTVO VALJARNE 2400

Sindikalni odbor valjarne 2400 je organiziral v soboto, 13. marca, prvenstvo valjarne 2400 v kegljanju na asfaltu, katerega se je udeležilo 38 članov, kar je izredno lepo število za ta kolektiv. Žal se tekmovalci niso udeležili ženske članice kolektiva, katerim bi prav tako kot ostalim članom to tekmovalstvo koristilo, da se po napornem delu razvedrijo.

Največ uspeha na tekmovalju je imel Gajo Vukčević, ki je podrl 228 kegljev. Na naslednja mesta pa so se uvrstili: Sinkovec, Sulc, Jalen, Sušnik, Krmelj, Mujkič, Ferjan, Jeklič, Bernik itd.

Ob zaključku tekmovalja je predsednik osnovne organizacije sindi-

kata Franc Justin podelil trem prvouvršnim praktična darila in pozval nastopajoče sodelavce in ostale članke kolektiva, da se tudi v bodoče udeležujejo tako številno rekreacijskih tekmovanj. Taka srečanja zblizujejo delavce vseh treh izmen in krepijo delovno zmožnost vsakega posameznika.

**DOPISUJTE
V ŽELEZARJA**

SPOMINSKI POHOD Z VRŠIČA PREK SLEMENA V PLANICO

V veličastnih kopnih ali zasneženih in v led okovanih stenah, grebenih, kamnih in stebrih Mojstrov, Travnika in Šit, se je v zadnjih letih lažje, težje in tudi smrtno ponesrečilo največ gornikov, plezalcev in alpinistov. 26. julija 1961 se je v stebrih M. M. Debeljakova smrtno ponesrečil mladi, obetajoči plezalec iz Mojstrane Pavel Petermel. Po njem se imenuje najtežja plezalna smer v severni steni Triglava – Petermelova smer, ki sta jo v dveh dneh od 3. do 4. avgusta 1961 prvič preplezala in ukrotila Marko Butinar in njegov soplezalec. Sedem let pozneje, 24. marca 1968, pred osmimi leti, je snežni plaz izpod Mojstrove na Slemenu uničil štiri mlada življenja navdušenih in neprevidnih smučarjev Alojza Gajška, Andreja Noča z Javornika, Koroške Bele in Janeza Robiča ter Rafka Zupana iz Martuljke. Komaj leto dni pozneje, 23. marca 1969 leta, se je v Sneženjaku smrtno ponesrečil dr. Alojz Dolhar iz Trbiža. Še istega leta, tri mesece pozneje sta se 22. julija v severnem razu Travnika smrtno ponesrečila dva mlada, odlična plezalca in alpinista dr. Uroš Tršar in dr. Brane Pretnar. 13. junija 1970 so se v Prevčevi plezalni smeri Velike Mojstrove smrtno ponesrečili plezalci Košir, Kovač in Pipan. Smrt je v teh stenah zahtevala velik in dragocen krvni davek.

V spomin teh smrtno ponesrečenih planincev, gornikov, plezalcev in alpinistov prireja AO Jesenice skupaj s prijatelji in znanci smrtno ponesrečenih in člani sosednjih PD, mladinskih in alpinističnih odsekov in gorskimi reševalci spominski pohod z Vršiča preko Slemena v Planico. Tako kot vsako leto bo AO Jesenice tudi letos, v nedeljo, 21. marca izvedel pohod z Vršiča na Sleme in dalje v Planico na spominsko planiško skakalno prireditve v spomin Janeza Polde.

Zor vseh udeležencev bo v soboto, 20. marca na Vršiču v Erjavčevi koči. Planinci, plezalci in alpinisti z gorskimi reševalci bodo od tod zgazili in utrli varno pot z Vršiča preko Slemena do planinske postojanke Tamar v Planici. Odhod vseh udeležencev bo skupinski ob 7. uri zjutraj do Slemena, do spominskih plošč, kjer bo manjša komemorativna slovesnost. Slabše opremljeni in kondicijsko slabše pripravljeni, se bodo lahko od spominskih obeležij vrnili po utirjeni gazi nazaj na Vršič, primerno opremljeni in kondicijsko sposobni udeleženci pa se bodo lahko s Smeno spustili v Planico. Pri vseh spominskih obeležjih se bomo poklonili spominu ponesrečenec,

RAZPIS

Odbor za medsebojna razmerja delavcev ZAVAROVALNICE SAVA PE JESENICE

RAZPIŠUJE

prosto delovno mesto:

1. UNIVERZALNEGA ZASTOPNIKA za sklepanje in inkaso imovinskih in življenjskih zavarovanj za območje Hrušica, Dovje – Mojstrana
2. ŽIVLJENJSKEGA ZASTOPNIKA za sklepanje in inkaso življenjskih zavarovanj za območje Kranjska gora, Gozd Martuljk, Dovje – Mojstrana.

Pogoji:

Pod 1. in 2. – Dokončana poklicna šola oz. osnovna šola, starost najmanj 18 let in posebno veselje do dela na terenu in z ljudmi.

Nastop dela: 1. 4. 1976

Poskusna doba: tri mesece

Rok za dostavo prijav je 15 dni po objavi. Ponudbe sprejema splošni sektor ZAVAROVALNICE SAVA PE JESENICE, Titova 16.

TEČAJ ZA VOZNIKE »F« KATEGORIJE

Avto moto društvo Jesenice bo organiziralo tečaj za voznike »F« kategorije (traktor). Vse zainteresirane vabimo, da se prijavijo v svoji krajevni skupnosti.

Če bo zadostno število prijavljenecv od 15. leta starosti dalje, bomo tečaj organizirali v posameznih krajih. Prijave sprejemajo krajevne skupnosti do 25. marca.

AMD Jesenice

Namizni tenis

GORICA : JESENICE 1:5

Namiznoteniški igralci Jesenic so pretekli petek, 13. marca v okviru druge slovenske lige zahod, gostovali v Novi Gorici, kjer so se pomerili z domačo ekipo, ki je trenutno predzadnja na lestvici in se bori za obstoj v ligi. Ekipa Jesenic, ki so jo tokrat sestavljali igralci Buh, Legat in Jernej Korbar je zaigrala zelo dobro in dvoboj gladko dobila z visokim rezultatom 5:1. Po dvakrat sta bila uspešna Legat in Buh, enkrat pa je bil uspešen Jernej Korbar. S to zmago so naši še vedno na zelo dobrem petem mestu na lestvici. V naslednjem kolu bodo v petek, 19. marca v domu TVD Partizan na Jesenicah gostili solidno ekipo Zvezde iz Ljubljane. Dvoboj se bo pričel ob 18. uri. Vse ljubitelje bele žogice vabimo da si ga ogledajo.

JESENICE II : MOŠNJE 5:1

Igralci druge jeseniške ekipe so v tem kolu gorenjske lige na Jesenicah gostili povprečno ekipo iz Mošenj. Kljub veliki borbenosti, ki jo je pokazala gostujoča ekipa, se ni mogla enakopravno kosati z mladimi igralci Jesenic, ki igrajo iz kola v kolo bolje. Dvoboj, ki ni bil na posebno visoki ravni so dobili Jeseničani z rezultatom 5:1. Dvakrat sta zmagala Matjaž Korbar in Robič, eno točko pa je prispeval Babič.

V naslednjem kolu bodo igralci Jesenic II prosti, ekipa Murove, ki je bila prosta v tem kolu pa bo na Murovi v svoji mali dvorani gostila ekipo Lesc, proti kateri so v prvem delu lige pretrpeli tesen poraz z re-

zultat 4:5. Murovčani upajo, da se jim bodo tokrat oddolžili. Dvoboj se bo pričel v četrtek ob 19. uri.

R. F.

ŠAH

HITROPOTEZNI TURNIR ZA MAREC

V četrtek, 11. marca, je bil v veliki šahovski dvorani na Jesenicah redni mesečni hitropotezni turnir za mesec marec. Turnirja se je udeležilo kar enaindvajset šahistov, od tega en mojstrski kandidat in sedem prvokategorikov. Prepričljivo je brez poraza zmagal Branko Zorko, ki je samo eno partijo remiziral, vse ostale partije pa dobil. Tudi drugo mesto je prepričljivo osvojil Lado Krajnik, medtem ko je bil zanimivejši boj za tretje mesto, kjer so se enakovredno borili Pavlin, Krničar, Tramte, Ravnik in Železnik. Dobro so igrali tudi Kamšek, Poljanšek in Jan, medtem, ko sta nekoliko razočarala Korošec in Čiuh.

Vrstni red: 1. Zorko 19,5, 2. Krajnik 17, 3. Pavlin 14, 4-5. Tramte in Krničar 13, 6-7. Ravnik in Železnik 12,5, 8. Kamšek 12, 9. Ivelja 11,5, 10-12. Korošec, Čiuh in Jan 11, 13. Majtan 10, 14. Laharmer 9,5, 15-17. Rodman, Ivelja in Pristov 7,5, 18-19. Svetlin in Jovanovič 4, 20-21. Bec in Mlinarič 1 točko. KT

DOPIŠUJTE V ŽELEZARJA

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 20. marca, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA ZARJA KAŠTA 2 na Trznici

V Kranjski gori bo v soboto, 20. marca, od 15. do 19. ure in v nedeljo, 21. marca, od 7. do 10.30 odprta EMONA MARKET Kranjska Gora

V Gozd Martuljku, bo v soboto, 20. marca, od 15. do 19. ure in v nedeljo, 21. marca, od 7. do 10.30 odprta TP ROŽCA

SAMOPOSTREŽNA GOZD MARTULJK

V Mojstrani bo v soboto, 20. marca, od 15. do 19. ure in v nedeljo, 21. marca od 7. do 10.30 odprta MARKET MOJSTRANA

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, brata in strica

VALENTINA LUKANA

se iskreno zahvaljujemo za vso pozornost in sočustvovanje vsem, ki ste kakorkoli pomagali ob boleči izgubi. Posebno se zahvaljujemo ZŽB NOV borcev prostovcem za severno mejo, društvu upokojencev in ostalim organizacijam za pozornost in pomoč ter za poslovilne besede Jožu Stražisarju, Francu Konoblu-Slovenku in Mirku Dreša ob odprtem grobu.

Iskrena hvala zdravnikom dr. Rojčevu in dr. Stamatoviču za lajšanje bolečin.

Istočasno se zahvaljujemo sosedom: Lakota, Cirili Šubic, Ani Kavash, Elzi Cegnar, Koseljčevima, Karavanjem in Šmidovi za nesebično pomoč.

Hvala vsem, ki ste mi pismeno ali ustno izrazili sožalje, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Hvala tudi pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev in pevskemu zboru.

ZALUJOČI: žena Marija, brat Jože in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ivanu in Danici Inglič iskrena hvala za storjeno uslugo. Aljoša Lotrič

ZAHVALA

Sodelavcem dne Kralj v pocinkovalnici se iskreno zahvaljujem za lepo darilo, ki sem ga prejel ob odhodu v pokoj. Še enkrat hvala in mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

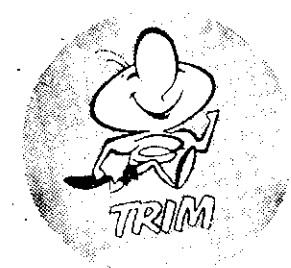
Rudolf Majcen

ZAHVALA

Sodelavcem iz žebjarne se najlepše zahvaljujem za prejeto darilo ob upokojitvi, ter jim želim še veliko delovnih uspehov. Obenem se zahvaljujem sindikatu Železarne za denarno pomoč in sindikalni organizaciji TOZD Valjarne ter še posebej predsedniku Mihlu Hostniku za praktična darila. Jože Bele

PREKLIC

TUCIĆ MAHMUT, Jesenice, Cesta talcev 7 a, se opravičujem Lotriču Pavlu in Langus Bogdanu za nesposodbo počete in se zahvaljujem, da sta odstopila od predloga za kaznovanje. Mahmut Tucić

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

20. marca ameriški risani barvni film SNUPI SE VRAČA DOMOV ob 15. uri, režija Bill Melendez
20. in 21. marca ameriški barvni film ROJENI – PORAZENI ob 17. in 19. uri, režija T. Franc, v glavni vlogi Born Losers

22. in 23. marca francoski barvni film NEDOLŽNI LJUDJE UMAZANIH ROK ob 17. in 19. uri, režija Claude Chabrol, v glavni vlogi Romy Schneider

24. marca domači barvni film KAPETAN MIKULA MALI ob 17. in 19. uri, režija Obrad Glušević, v glavni vlogi Peter Pričko

25. marca ZAPRTO
26. marca italijanski barvni film IZZIV BELE SAPE ob 17. in 19. uri, režija Lucio Fulci, v glavni vlogi Franco Nero

27. in 28. marca ameriški CS barvni film ZELENKO SONCE ob 17. in 19. uri

KINO PLAVŽ

20. in 21. marca francoski barvni film NEDOLŽNI LJUDJE UMAZANIH ROK ob 18. in 20. uri

21. marca ameriški risani film SNUPI SE VRAČA DOMOV ob 10. uri

22. in 23. marca ameriški barvni film ROJENI – PORAZENI ob 17. in 20. uri

24. marca ZAPRTO

25. marca švedski barvni film PRGIŠČE LJUBEZNI ob 18. in 20.15

26. marca domači barvni film KAPETAN MIKULA MALI ob 18. in 20. uri

27. in 28. marca francoski barvni film DOKTOR PO PAUL ob 18. in 20. uri, režija Claude Chabrol, v glavni vlogi Jean-Paul Belmondo

KINO KRANJSKA GORA

20. marca ameriški barvni film ŠERIF IZ KLANA

21. marca švedski barvni film PRGIŠČE LJUBEZNI

24. marca francoski barvni film NEDOLŽNI LJUDJE UMAZANIH ROK

27. marca ameriški barvni film ROJENI – PORAZENI

KINO DOVJE – MOJSTRANA

20. marca angleški barvni film SAMO POLEŽUJEŠ RECI KAJ! ob 19.30

21. marca ameriški barvni film ŠERIF IZ KLANA ob 19.30

27. marca francoski barvni film NEDOLŽNI LJUDJE UMAZANIH ROK

KINO JAVORNIK

19. marca ameriški barvni film LJUBEZEN SAMO DO POLNOČI ob 19. uri, režija Mark Rydell, v gl. vlogi James Kaan

RAZPIS

Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice, Jesenice, Tomšičeva 5 razpisuje za šolsko leto 1976/77 prosta delovna mesta varuš v vzgojnovarstvenih enotah TOZD:

TOZD osnovna šola 16. december Mojstrana – eno varuško za nedoločen čas s polovično zaposlitvijo,

TOZD osnovna šola Koroška Bela – eno varuško za nedoločen čas s polno zaposlitvijo,

TOZD osnovna šola Žirovnica – eno varuško za določen čas od 1. 9. 1976 do 30. 6. 1977 s polovično zaposlitvijo.

POGOJ: šola za varuške oziroma končana osnovna šola ter starost nad 17 let, nagnjenost in sposobnost za delo z otroki. Poskusno delo 3 mesece.

TOZD osnovna šola Prežihov Voranc Jesenice, osnovna šola Tone Čufar Jesenice in osnovna šola Koroška Bela razpisujejo po eno prosto delovno mesto vodij jezikovnih interesnih skupin za poglabljanje znanja srbskohrvatskega oziroma hrvatskosrbskega jezika, nacionalne zgodovine in nacionalne kulture za učence drugih jugoslovanskih narodnosti navedenih treh šol.

POGOJ: za zasedbo delovnih mest so naslednji:

– učitelj razrednega pouka s srednjo ali višjo izobrazbo z aktivnim znanjem srbskohrvatskega oziroma hrvatskosrbskega jezika ter z moralno in političnimi kvaliteta, kakršne zahtevajo določila zakona o osnovni šoli.

Pričetek dela bo v mesecu aprilu 1976.

Stanovanja ni.

Kandidati naj pošljejo prijave v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov:

Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice, Tomšičeva 5, p. p. 4, 64270 Jesenice.

Prijavi je treba priložiti:

– dokazila o strokovnosti oziroma šolski izobrazbi (lahko fotokopijo dokazila)

– kratak življenjepis z navedbo dosedanjih zaposlitev.

Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 20 dni od poteka roka za prijave.

RAZPIS

Razpisna komisija za vodilna delovna mesta OZD Jesenice transport Jesenice

razpisuje

na podlagi 44. čl. in 47. čl. statuta in 22. čl. samoupravnega sporazuma o samoupravnih delovnih razmerij naslednja delovna mesta:

1. mesto direktorja OZD Jesenice transport Jesenice (ni reelekcija)

2. delovno mesto tehničnega vodja (ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati:

Pod točko 1.:

– da ima visoko ali višjo izobrazbo prometne, ekonomske ali pravne smeri,

– da ima 10 let prakse od tega 5 let na vodilnih delovnih mestih,

– da je moralno in politično neoporečen

– da predloži program razvoja podjetja.

Pod točko 2.:

– da ima visoko ali višjo izobrazbo tehnične stroke,

– da ima 5 let prakse,

– da ima izpit iz varnosti pri delu,

– da ima vozniški izpit vsaj »C« kategorije.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici na naslov: Razpisna komisija OZD Jesenice transport Jesenice, Kidričeva 41 c.

Rok za prijavo je 30 dni po objavi razpisa.

Razpisna komisija

BLAGOVNI KNJIGOVODJA

Delovna skupnost skupnih služb hotelskega podjetja Gorenjka Jesenice

razpisuje prosto delovno mesto blagovnega knjigovodje v računskem sektorju.

Pogoj: srednja strokovna izobrazba.

Osebnih dohodkov po sporazumu.

Prijave dostavite do zasedbe delovnega mesta na naslov: HP Gorenjka odbor za medsebojna razmerja, Jesenice, Prešernova 16.

DRUGI NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Mladinska hokejska reprezentanca Jugoslavije se je z evropskega prvenstva B skupine, ki je bila v Rumuniji, vrnila z drugim mestom in srebrno kolajno. To je vsekakor velik uspeh naše reprezentance, v kateri so odločilno vlogo odigrali igralci mladinskega moštva Kranjske gore. V dosedanjih nastopih na evropskih prvenstvih so dosegli najboljšo uvrstitev na tretje mesto.

Naši so v predtekmovalni skupini najprej premagali Dansko z 9:0, nato Avstrijo s 4:0, sledila je visoka zmaga proti reprezentanci Madžarske z rezultatom 12:0. Tako so mladi Jugoslovani osvojili prepričljivo prvo mesto v svoji skupini, dosegli pa so enkratno gol razliko 25:0.

V finalu so se pomerili z zmagovalcem druge skupine, reprezentanco Rumunije in srečanje po ogorčeni igri in odporu izgubili z rezultatom 2:6 (0:1, 0:2, 2:3). Tako so Rumuni osvojili prvo, Jugoslovani drugo, Avstriji pa tretje mesto. Poleg teh reprezentanc pa so nastopile še: Norveška, Danska, Francija, Italija, Madžarska in Španija.

Kot že rečeno, so mladi igralci Kranjske gore, ki jih je bilo deset, odigrali odlično vlogo in prispevali daleč največ k temu uspehu. Razen enega zadetka, so Kranjskogorci dosegli vse ostale, teh pa jih je bilo skupno 26.

OSMERICA JESENICANOV V ŠVICO

V četrtek, 18. marca se bo v Švici začelo letošnje svetovno prvenstvo B skupine v hokeju na ledu. Naši hokejisti so se marljivo pripravljali

in v zadnjih pripravah odigrali tudi dve prijateljski srečanja proti češko-slovaškemu drugoligašu Slovanu iz Ustja na Labi. Prvič so zmagali naši z rezultatom 7:5, druga tekma pa se je končala neodločeno 5:5.

Priprave so bile dokaj dobre, čeprav je izrečene nekaj kritike na račun uigravanja moštva. To je tembolj aktualno, kajti odgovorni v naši reprezentanci so se odločili, da bodo v izbrano vrsto uvrstili tudi nekatere igralce, ki nastopajo v inozemstvu. Na pripravah so bili štirje: R. Hiti, Tišler, B. Jan in Renaud, od teh pa sta zadnja dva odpadla.

Zvezni kapetan se je pri sestavi reprezentance odločil kar za osem igralcev HK Jesenice: Marjan in Franci Zbontar, Silvo Poljanšek, Edi Hafner, Roman Smolej, Cveto Pirih, Uroš Pavlič in Sašo Košir, potovali pa bodo še Albreht, Beravs, H. in G. Hiti, Jakopič, Kavec, Kumar, Lap, Lepša, Puterle, Savič in Tišler.

Kot vsaka dokončna odločitev je tudi ta izzvala polemike. Predvsem pa je bilo precej mnenj zakaj v reprezentanci ni Zagrebčana Renauda, ki je na pripravah igral zelo dobro, uvršen pa je Ljubljancin Jakopič, ki je zelo malo treniral, sploh ni igral na omenjenih dveh tekmah, pa tudi sicer je na Olimpiadi v Innsbrucku igral zelo slabo.

Naši se bodo najprej pomerili z Italijo. Srečanje bo v četrtek, 18. marca, začelo pa se bo ob 17. uri. Tej tekmi bodo sledili nastopi jugoslovanske reprezentance po naslednjem vrstnem redu: 19. marca ob 20. uri s Švico, 21. marca ob 17. uri z Rumunijo, 22. marca ob 20. uri z Bolgarijo, 24. marca ob 20. uri z Japonijo, 26. marca ob 17. uri z Nizozemsko in 27. marca ob 17. uri z Norveško. D.

Rokomet

ZA KONEC DVE ZMAGI IN ČETRTO MESTO

V nedeljo, 14. marca so jeseniški rokometiški odigrali v dvorani na Kodeljevem zadnji dve tekmi v prvi B ligi zimskega prvenstva. Tokrat so nastopili kompletni, manjkal je le poškodovani Pavlič, namesto njega pa je v ekipi nastopil kot gost Drago Novak. V prvi tekmi so se Jeseničani pomerili z ekipo Iskre iz Nove Gorice. Prvi so povedli Novogoričani, ki so izkoristili začetno zmedenost Jeseničanov. Jeseničani so izenačili na 2:2, nato pa so z odlično igro, najboljše v zimski ligi, nadigrali Novogoričane in dobili prvi polčas z 6:3. V drugem polčasu so Jeseničani igrali še boljše, hitreje v napadu in trdo v obrambi. Proti taki igri igralci Iskre niso našli pravega orožja in rokometiški Jesenice so zaslužno visoko zmagali z 15:9.

Sedemmetrovke: Jesenice 1 (1), Iskra NG 8 (4), izključitve: Iskra 2 min., Jesenice 0. Zadetke za Jesenice so dosegli: Sefer 6, Radinovič 1, Peternel 2, Šporar 2, Novak 3, Pogačnik 1 in Šubic 1.

V drugi tekmi so rokometiški Jesenice igrali z ekipo Tehnomercatorja iz Celja. Jeseničani so tudi to tekmo odlično začeli, povedli so z 5:1, nato pa so popustili, misleč, da je zmaga že njihova. Celjani so izenačili na 6:6, kar je bil poduk za Jeseničane, da so zaigrali bolj povezano in dobili prvi polčas z 10:7. Tudi v drugem delu so Jeseničani igrali zelo dobro v napadu in niti presing Celjanov jih ni zmedel, pa tudi obramba je delovala homogeno tako, da zmaga ni bila vprašljiva. Jeseničani so zmagali z 23:18.

Izključitev ni bilo, sedemmetrovke: Jesenice 1 (1), Tehnomercator 4 (4).

Zadetke za Jesenice so dosegli: Sefer 2, Radinovič 2, Peternel 3, Novak 3, Prešeren 5, Pogačnik 4 in Šubic 4. V ekipi pa so bili še: Boldžar, Varl in Močnik.

Odbojka

PORAZ V GOSTEH

POLSKAVA : JESENICE 3:1 (10, - 11, 12, 13)

Preteklo soboto se je pričel spomladanski del v moški republiški ligi. Jeseničani so v tem kolu gostovali v Slovenski Bistrici pri dokaj dobri ekipi Polskave. Moštvo je nastopilo v naslednji postavi: Divjak, Bogataj, Kravanja, Gasar, Kobal, Legat, Beguš in Prešeren.

Iz postave je razvidno, da je bilo moštvo precej okrnjeno, ker nista nastopila Bergelj in Rössler, iz neznanih razlogov pa ni odpotoval tudi Pogačar. Torej je ekipa nastopila s štirimi mladinci, na še ne morejo enakovredno nadomestiti rutiniranih odbojkarjev, ki so preteklo sezono zapustili klub ali drugače prenehali z aktivnim igranjem.

Pred moško ekipo je sedaj težka naloga, da prebrodi krizo ob menjavi generacije in da vzgoji iz perspektivnih mladincev novo ekipo.

V tekmi s Polskavo je igra težila na dveh igralcih Bogataju in Divjaku, ostali pa so jim bolj ali manj uspešno pomagali. Igra sama je bila vseskozi izenačena in moštvo Jesenic je v vseh setih povedlo in le v zaključkih so imeli domačini nekaj več športne sreče. Moramo pa povedati, da glavnega sodnika Miljuša iz Maribora ni bilo in je bil stranski sodnik domačin, ki je v tretjem setu pri stanju 14:12 za domačine dosodil prestop Kobalu, ki ga sploh ni bilo. Tudi z nekaterimi drugimi odločitvami je ta sodnik razburjal duhove predvsem pri gostujoči ekipi.

V naslednjem kolu igrajo Jesenice v soboto, 20. marca doma z vodečim Bovecem, ki še ni izgubil tekme v letošnji sezoni. P.

KAKO POŽIVITI STRELSKI ŠPORT NA JAVORNIKU

Predvidoma bo v soboto, 20. marca v prostorih delavskega doma na Javorniku redni letni občni zbor strelske družine Triglav.

Strelska družina Triglav je bila pred nekaj leti med najbolj aktivnimi društvi na Javorniku, saj so skrbeli za množičnost na tem področju športne dejavnosti, zlasti pa so za aktivnim delom vspevali šolsko mladino. S prizadevnim delom so uredili strelišče ob Savi, ki pa so ga morali pozneje zaradi izgradnje HC Moste in valjarne Bela opustiti. Nekaj časa so vadili z zračno puško v prostorih osnovne šole, pozneje pa so z delom skoraj prenehali.

Na pobudo osnovne organizacije ZK, so se pred kratkim zbrali dolgoletni člani strelske družine Triglav in pripravili vse potrebno za redni letni občni zbor.

V načrtu imajo ureditev prostora v delavskem domu na Javorniku, kjer naj bi vadili z zračno puško, vendar pa bo to možno šele takrat, ko bo opuščena kurilnica v kletnih prostorih delavskega doma. Odprto ostaja še vedno vprašanje, kje in s kakšnimi sredstvi naj bi zgradili strelišče, da bi lahko nadaljevali z delom, kot je bilo to pred leti. Na Javorniku je veliko mladih, ki se zanimajo za strelski šport, vendar jim je treba omogočiti, da bodo lahko uveljavili svoje težnje in se aktivno udeleževali v strelski družini Triglav. Le-ta je bila pred leti med najbolj aktivnimi v jeseniški občini. Omenimo naj le, da so v vrstah strelske družine Triglav takrat, ko so imeli ustrezne pogoje, to je strelišče ob Savi, vzgojili celo vrsto tekmovalcev, med njimi tudi republiške in državne prvake.

Naloga vseh družbenopolitičnih organizacij na Javorniku je, da pomagajo pobudnikom za poživitev strelskega športa pri njihovih prizadevanjih.

Košarka

JESENICE : BETI 79:81 (35:45)

Kranjska gora, 10. marca, prvenstvena tekma šestega kola 1. SKL-A lige, gledalcev 50, sodila sta. Ložič in Plevnik (oba Ljubljana).

Po treh odličnih igrah in zmagah so Jeseničani izgubili z moštvom metliške Bete. Gostje so zelo dobro začeli, saj so povedli s 6:0, in 17:6 in nato vodili celo z osemnajstimi točkami razlike. Po zaslugi agresivne obrambe so nato Jeseničani zmanjšali razliko.

Ves drugi polčas so Jeseničani nadaljevali z agresivno obrambo. Počasi se je razlika zmanjševala in domačini so prvič izenačili pri rezultatu 75:75 in nato povedli 79:75. V dramatičnih minutah na koncu tekme, so gostje uspeli izenačiti. V zadnjem napadu so nekaj sekund pred koncem Jeseničani metali na koš, vendar neuspešno. V protinapadu so gostje dosegli koš, istosčasno z zvokom sirene za zaključek tekme. Sodnika sta po posvetovanju s časomerilcem koš priznala in odpiskala zaključek tekme.

Nastopili so: Pirih P., Janjič, Pivač, Vauhnik 8, Pirih D. 27, Šmid 4, Bizjak, Vujačić 28, Lozar, Mišić 4, Noč 8.

Naslednja tekma bo v soboto, 20. marca v Ljubljani proti moštvu Trnova, ki je neposreden tekmev v boju za obstanek. V sredo, 24. marca pa igrajo Jeseničani v Kranjski gori proti moštvi Celja. Tekma bo ob 20. uri. NI

Nogomet

RENČE : JESENICE 3:2

V soboto, 13. marca so jeseniški nogometiški gostovali v Renčah, kjer so v okviru priprav na spomladanski del prvenstva, odigrali prijateljsko tekmo z moštvom Renč in srečanje izgubili z rezultatom 3:2 (1:0).

Domačini so bili boljši nasprotnik v prvem polčasu. Jeseničanom se je poznalo, da so po večmesečnem premoru prvič odigrali tekmo, medtem, ko domačini praktično niso imeli premora, saj je pri njih v teku zimska liga v okviru novogoriške podveze.

V drugem polčasu, ko so se Jeseničani privadili igranja, je bila igra enakovredna in je tudi rezultat tega dela tekme neodločen. To je nedvomno najboljši pokazatelj razmerja moči obeh nasprotnikov na igrišču. Trener Frelih je na tekmi preizkusil vseh 16 igralcev, ki jih ima na razpolago za spomladanski del prvenstva. Žig naših nogometašev je bil v glavnem zadovoljen, nedvomno pa se bo do pričetka prvenstva še izboljšala, saj so pokazali vrhano mero borbenosti in prizadevnosti, kar je še kako pomembno za uspeh v prvenstvu.

Gole za NK Jesenice so dosegli: Horvat in Suljemanović.

SMUČANJE

PIONIRJI JESENIC NA DOBRAČU

V nedeljo, 14. marca so pionirji Jesenic sodelovali na mednarodnem prvenstvu Koroške na Dobraču. Na 1300 metrov dolgem veleslalomu so se naši pionirji solidno odrezali, žal pa so na progi naredili preveč napak, da bi se uvrstili bolje. Proga je bila izredno dolga in precej zahtevna. Vsekakor pa je uvrstitev Presterela, Nagliča in Benedičičeve omembe vredna.

REZULTATI:

Ml. pionirke: 1. Martina Wilhelm (Av.) - 1:27,98, 6. Barbara Benedičič (Ju.) - 1:34,37.

Ml. pionirji: 1. Harala Krenn (Av.) - 1:27,59, 9. Matjaž Prestrel (Ju.) - 1:34,98, 10. Matjaž Naglič (Ju.) - 1:35,30, 17. Matej Oblak (Ju.) - 1:37,18, 25. Jani Pirc (Ju.) - 1:40,61.

St. pionirji: 18. Rok Čelesnik (Ju.) - 1:32,94, 25. Bojan Kavčič - 1:35,32, 26. Aleš Podrekar - 1:35,43, čas zmagovalca je bil 1:26,31. bef

LEP USPEH GAŠPERŠIČA IN URHOVE

Jugoslovanski alpski smučarji so pretekli teden sodelovali na balkanskih igrah v Mavrovem. V reprezentanci Jugoslavije sta sodelovala tudi Jeseničan Gašperšič in Radovljčanka Urhova, ki sta dosegla lep uspeh. Miran Gašperšič je osvojil srebrno kolajno v slalomu in bronasto v veleslalomu in bil najbolj uspešen Jugoslovian, Radovljčanka Urhova pa je bila pri mladinkah v slalomu srebrna in v veleslalomu zlata ter tako osvojila naslov balkanske prvakinje, kar je za mlado Radovljčanko izreden uspeh. Nasproh pa so pri alpskih tekmovalcih prevladovali Jugoslovani, tekači pa so se slabše odrezali.

REZULTATI:

Slalom - mladinke: 1. Tome - 87,77, 2. Urh - 87,89 (obe Jeg.).

Mlajši pionirji so nas na državnem in republiškem šolskem prvenstvu do stopno zastopali (v prvi vrsti od leve na desno Naglič, Benet, Oblak, Kunčeva; zadaj pa Kavčič, Pirc, Prestrel, Benedičičeva in Veskova).

UMETNOSTNI DRŠALCI ZAKLJUČILI SEZONO

Z letošnjo zelo zgodnjo ukinitvijo ledene ploskve v dvorani Podmežakljo, so morali zaključiti svojo sezono tudi umetnostni drsalci. To pa so napravili s klubskim prvenstvom, ki je bilo v petek, 12. marca in med klubskim tradicionalnim prvenstvom z drsalci Celja, ki je bilo v soboto, 13. marca.

Klubski prvaki za sezono 75/76 so postali:

Mladinke: 1. Renata Magnik, 2. Nuška Rižmarčič, 3. Tea Mulej. Pionirke A: 1. Alenka Bartelj. Pionirji B: 1. Sandi Avsenik. Pionirke B: 1. Andreja Jenko, 2. Nataša Švent, 3. Katarina Vidali. Pionirji C: 1. Tinček Avsenik. Pionirke C: 1. Romana Kučina, 2. Irina Vauhnik, 3. Mojca Kurboš. Pari: 1. Romana Kučina - Sandi Avsenik.

Na medklubskem prvenstvu pa so bili rezultati naslednji: Mladinke: 1. Jolanda Savernik HDK Celje, 2. Nika Blagotinšek

Mladinci: 1. Prapangelov (Bol.) - 89,59, 2. Zibler (Jug.) - 97,28.

Člani: 1. Kočev (Bol.) - 92,26, 2. Gašperšič (Jug.) - 94,38.

Veleslalom - mladinke: 1. Urh (Jug.) - 91,90, 2. Cvetanova (Bol.) - 93,19.

Mladinci: 1. Zibler (Jug.) - 177,57, 2. T. Kozelj (Jug.) - 177,73.

Člani: 1. A. Kozelj (Jug.) - 170,65, 2. Pencev (Bol.) - 171,65, 3. Gašperšič (Jug.) - 172,82. bef

TEKMA SMUČARSKEGA PODMLADKA

Smučarsko društvo Mojstrana je organiziralo 16. marca prve tekme smučarskega podmladka v veleslalomu. Nastopilo je 22 cicibanov in 60 cicibanov. Izven konkurence so nastopili še trije cicibani, ki pa tekmujejo že za zvezo smučarskih organizacij Jesenice.

REZULTATI:

CICIBANKE: 1. Veronika Klinar, SD Planica - 1.04,23; 2. Bojana Pezdinik, SD Mojstrana - 1.05,13; 3. Radojka Berlsk, SD Jesenice - 1.08,27; 4. Alenka Hrastar, SD Mojstrana - 1.10,45; 5. Nataša Kelvišar, SD Jesenice - 1.13,16; 6. Mateja Kršanovic, SD Mojstrana; 7. Nika Stražišar, SD Jesenice; 8. Romana Kotnik, SD Kranjska gora; 9. Mateja Oblak, SD Mojstrana; 10. Monika Legat, SD Zirovnica.

CICIBANI: 1. Marko Smolej, SD Kr. gora - 58,94; 2. Aleš Vidic, SD Kr. gora - 59,53; 3. Iztok Noč, SD Blejska Dobrava - 1.00,08; 4. Andrej Gasar, SD Kr. gora - 1.00,28; 5. Tomaž Mertelj, SD Kr. gora - 1.00,40; 6. Peter Egar, SD Mojstrana; 7. Igor Klinar, SD Planina; 8. Toni Tišler, SD Jesenice; 9. Mirko Teraž, SD Mojstrana; 10. Gorazd Smolej, SD Kr. gora.

Izven konkurence pa so se uvrstili: 1. Blaž Ravnik - 56,44; 2. Gaber Pogačnik - 57,78; 3. Boštjan Smolej 1,00 - vsi SD Jesenice.

EKIPNO: 1. SD Mojstrana - 138 točk; 2. SD Kranjska gora - 127; 3. Jesenice - 76 točk. Andraž Berlsk

OBČINSKO TEKMOVANJE SMUČARJEV TEKAČEV

V četrtek, 25. marca bo ob 16. uri v Logu - Kranjska gora občinsko tekmovanje smučarjev tekačev, ločeno za kategorizirane in nekategorizirane tekmovalce.

Nekategorizirani tekmovalci bodo razdeljeni v dve starostni skupini in sicer do 35 let in nad 35 let starosti.

Prijave sprejema do 24. marca SK Kranjska gora - Franc Gašperin.

Izvajalec tekmovanja je: smučarski klub Kranjska gora.

Občinska zveza smučarskih organizacij Jesenice